

1-777

వనిత

జూలై ఒకటి : 1977

Scan
Bindu

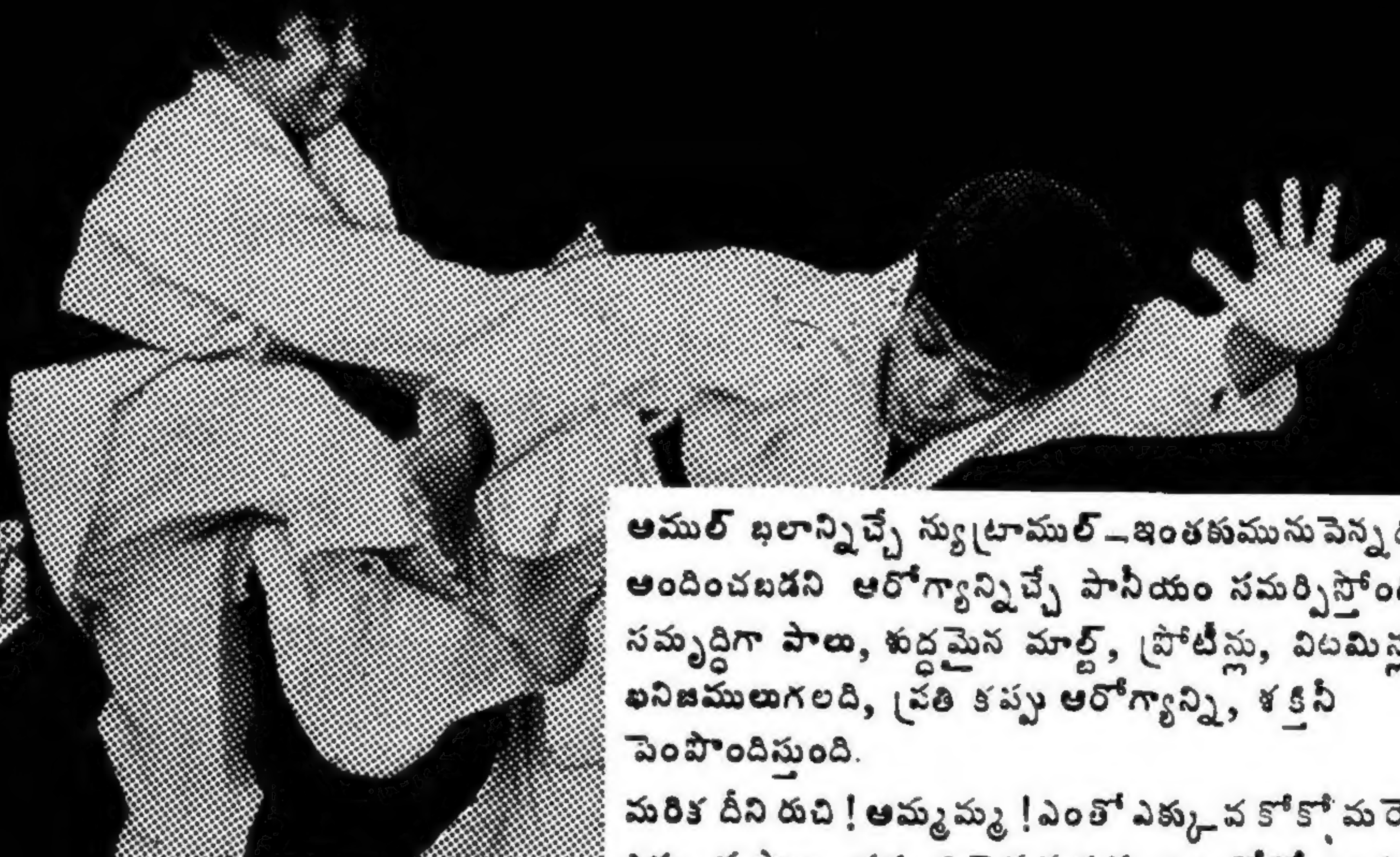


కొత్తది!

అమల్ మాల్ట్-కోకో పానీయం

స్వత్రామల్

ప్రతి కప్పు మీకు పోషణను ఇచ్చు



ప్రతి డబ్బోలో
50 గ్రాముల
ఎక్కువ
సరుకు

అమల్ ఇలాన్నిచ్చే స్వత్రామల్-ఇంతకుమునువెన్నడూ అందించబడని ఆరోగ్యాన్నిచ్చే పానీయం సమర్పిస్తోంది. సమృద్ధిగా పాలు, శుద్ధమైన మార్ట్, ప్రోటీన్లు, విటమిన్లు, ఖనిజములుగలది, ప్రతి కప్పు ఆరోగ్యాన్ని, శక్తిని పెంపొందిస్తుంది.

మరిక దీని రుచి! అమ్మమ్మ! ఎంతో ఎక్కువ కోకో మరెంతో ఎక్కువ పాలు. సమృద్ధియైన సురుగు గల కోకో గలది.

స్వత్రామల్, అమల్ వారి కొత్త పాలు మరియు ఆహారాల ప్రోసెసింగ్ కేంద్రంలో-ప్రపంచంలో మేలైన వాటిలో ఇది ఒకటి-రూపొందించబడుతోంది.

ప్రతి స్వత్రామల్ డబ్బోలో 500 గ్రాముల సరుకు ఉంటుంది. అంటే ఇతర వాటికన్న 50 గ్రాములు (5 కప్పులు) అదనం అన్నమాటేగా.

స్వత్రామల్ నేడే వాడి చూడండి.



మార్కెట్ చేయువారు :
గుజరాత్ కో-ఆపరేటివ్
మిల్క్ మార్కెటింగ్
ఫెడరేషన్ లిమిటెడ్
ఆనంద్, గుజరాత్

భయంకర అడవులతో జాటు - నివ్వలోని మంచు కాండల ప్రకృతి
సౌందర్యాలనూ - స్కేటింగులనూ నయన మనోహరంగా చూపించిన చిత్రం

కె. వెంకటాచలపతి నెట్టి సీటెడ్ ఫిలిమ్ ఎక్సలెంట్ కలి
సమర్పించు

ఎదురులేని రాముడు

దర్శకత్వం

యస్.వి.రాజేంద్రబాబు

నిర్మాత

కె.రామాంజనేయులు B.Sc.,

-ఈస్టమన్ కలర్



మాటలు-పాటలు: రాజశ్రీ సంగీతం: సత్యం కెమెరా: వి.యస్.ప్రకాష్

GOTETI



కమలావసంతకుమార్ గారు వ్రాసిన “అమ్మాయి పెద్దమనిషయింది” అన్న ‘కథలాంటి వ్యాసం’ మనలో ఇంకా మిగిలిపోయిన మూఠ్ నమ్మకాలకు దర్పణం అంటే అతిశయోక్తి కాదు. నిజమే. సహజసిద్ధమైన విషయాన్ని అనర్థంగా భావించి ఊహ తెలియని పసివాళ్ళను పెద్ద మనుషులయ్యా రంటూ భయపెట్టి, తాము చిన్నవాళ్ళలా బెంబేలు పడటం చాలా హాస్యాస్పదం. పైగా అదేదో నేరంలా ఇరుగుపొరుగువాళ్ళకు తెలియకుండా చాచాలని తాపత్రయపడటం నిజంగా సిగ్గుచేటు. ఇటువంటి అనవసరపు ఆందోళనలు ఆ పిల్లల పసి మనసుల్లో ఎటువంటి హాతపరిణామాన్ని, వింత పరివర్తనను కలిగిస్తాయో ఆలోచించరు. ఇంతేకాక, బహిష్టు పేరుతో మైల, గియిల అంటూ, కొన్ని రోజులు ‘నన్ను ముట్టకు నా మాల కాకి’ అని దూరంగా ఉంచి, ముట్టకున్నంత మాత్రాన ముత్తవ్వలనాటి ఆచారం ముక్కలయిందని లబోదిబోమనే మూఠ్ త్వం ఇంకా ఈ రోజుల్లో మిగిలి వుందంటే మనం కొన్ని అర్థంలేని ఆచారాలకు ఎంతటి ప్రాముఖ్యతనిస్తున్నామో అర్థమవుతుంది.

—కె. ఆపారత, హైదరాబాద్

కమలావసంతకుమార్ గారి “అమ్మాయి పెద్ద మనిషయింది” అన్న వ్యాసం చదివాను. నీత అత్తగారు “అమ్మాయికి పాలు అన్నం మాత్రం పెట్టాలి; నాలుగు రోజులవరకు కారం పనికి రాద”న్నారు. యిది చాదస్తం అన్నారు. ఇది చాదస్తంకాదు. మహర్షులు తపస్సు ద్వారా అనేక సత్యాలను కనుక్కున్నారు. ఆ సత్యాలు యిప్పటికీ కూడా పరిశోధనకు నిలబడుతున్నాయి. ఋతుమతి అయిన స్త్రీకి సరమాన్నం గాని, పురగంగాని యివ్వాలి. మరే యితర ఆహారమూ యివ్వ కూడదని ఆయుర్వేదం అంటోంది. పాలల్లో మానవశరీరంలో వున్న అన్ని ధాతువుల్ని పోషించే ఆహార మూలద్రవ్యాలు వున్నాయి. విటమిన్స్ ప్రకృతి నిధంగా వున్నాయి. ‘పురగం కుక్రవృద్ధి చేసి ఐరమును కలిగించును. బుద్ధిని వికసింపజేయును. రక్తవృద్ధి చేయును.’ అని

వనిత

స్త్రీ జన పక్ష పత్రిక

నంపుటి: 3 నంచిక: 1

జూలై ఒకటి: 1977

విడి ప్రతి: ఒక రూపాయి

నం||ర చందా: ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

శ్రంక: రూ. 1. 15

మలేషియా: 65 సెంటీ

చిరునామా:

చందమామ బిల్డింగ్స్

మద్రాసు-600 026

ఆయుర్వేదం చెబుతోంది. పెద్దలు ఆలోచించే అనుభవంతో చెబుతారు. మనం చాదస్తంగా కొట్టివేయకూడదు. ‘నీత అత్తగారు ఆమె పెద్ద మనిషి అయినప్పుడు వాళ్ళ అమ్మగారు ఆలాగే చెప్పి వుంటుంది. అదే ఆమె కూడా యిప్పుడు చెప్పింది....’ అంటూ వెక్కిరించారు. బైటనున్న మూడు రోజులూ విశ్రాంతి తీసుకోవాలి. ఏ పసి చేయకూడదు. అట్లా పనులు చేస్తూవుంటే రక్త ప్రావం అధికమై నీరసం, అలసట అధికమవు తాయి. కాదంటారా ?

—చావలి అవమాయదేవి, వసంతవార

‘అమ్మాయి పెద్దమనిషయింది’ చాలా ఎబ్బెట్టుగా ఉంది. మగవారందరూ పరిహసించే రీతిలో నడిచింది. ‘వనిత’ను స్త్రీ, పురుషులందరూ చదువుతున్నారు. ఆమె తన రచనలో—అది తెలియ జేయవలసిన విషయం ఐన—అంతగా బుచ్చితంగా తెలియ చేయడం బాగుండలేదు. ‘లంగా మీద ఎర్రని మచ్చ’ అయిందని తెలియచేస్తూ ఆమె రచనని కొనసాగించారు. మనం ఎంతగా నాగరీ కులం అయినా మనలో ఉండవలసిన రహస్యా లను, ప్రకృతి నిధంగా స్త్రీకి వచ్చిన కొన్ని కాపాలను ఎదుటి వారికి తెలియచేయనవసరం లేదు.

—బి. సుందరీ ప్రకాష్, కాకినాడ

జూన్ ఒకటి వనితలో జె. అనూరాధగారి వుత్తరం చూశాక నేనిది వ్రాయలేకుండా ఉండలేక

పోతున్నాను. భర్తను ఏకవచనంలో సంబోధించుట తప్పని, అది సంప్రదాయం కాదని వ్రాశారు. సంప్రదాయం పాటించడం, మానడం అనేవి వ్యక్తిగత విషయాలు. ఇష్టమైన వాళ్ళు పాటించుకోవచ్చు. అంతమాత్రాన పాటించని వాళ్ళని ‘ఏదోలా’ విమర్శించడం అన్యాయం. ఇంక, భార్యభర్తలు ఒకరినొకరు సంబోధించు కోవడం అది పూర్తిగా వారి ఇష్టం. ఇందులో మరొకరు ఎత్తి చూపాలి నది ఏదీ లేదు; ఒక ప్రముఖ రచయిత్రికి మాంగల్యం లేనంత మాత్రాన ఇక మీదట ఎవరూ ధరించరేమో అని అనడం బుచ్చితంగా హాస్యాస్పదమే; మనం సాంప్రదాయాలను, ఆచారాలను గుడ్డిగా వట్టుకు వ్రేలాడగంటేగానీ, ఏ నాటికీ కూడా మనస్సాక్షి ప్రకారం నడిచే రామలక్ష్మణులం చచ్చినా కాలేం. ఇష్టం లేకపోయినా, తిట్టుకుంటూ

వచ్చే నంచికలో

ముఖ చిత్రం:

‘బ్యాటి క్విస్’ ‘మోడల్’, ‘పిర్మ్ ఆర్టిస్ట్’

పెర్సన్ ఖంబట్టా

ఒక కథ:

అద్దు గోడ కూలింది.

(టంగుటూరి సుబ్బలక్ష్మి)

వర్ణచిత్రంతో వ్యాసం:

వైద్యానికి పనికొచ్చే మొక్కలు

ప్రత్యేక వ్యాసం:

జపాన్ వనితలు

నైనాసరే మాంగల్యాన్ని ధరించి, భరిస్తామే గానీ ఏనాటికీ తీసివేయం. సాంప్రదాయానికి అపచారం చేయం !!

—టి. ఎల్. రాజేశ్వరి, విశాఖపట్నం

అమరేశ్వరిగారిలో గోష్టి చదివి ఆ ఈ అభిప్రాయాన్ని “వనిత”కు తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతి మనిషి వరకట్నం నిర్మూలించాలి అని అంటారు గానీ అదది కూడా మనిషేనని ఆమెకు కూడా సమాన హక్కులు కావాలని అనుకోరు. రస వంతులు కూడా తమ అమ్మాయిలకు కట్నం

ఈయటానికి జంకుతారు. కానీ, వారు తమకున్న అస్తిలో ఎంతో కొంతో తమ అమ్మాయికిస్తే ఈ వరకట్న పిశాచమే సమాజంలో వుండదని ఆలోచించారు. మన సమాజంలోని ప్రీతి అస్తిలో హక్కు సంక్రమించనంతవరకు ఈ వరకట్న పిశాచం మనల్ని ఇలా వెంటడిస్తూనే వుంటుంది. అంతేగాక ఆదదాని అస్తిని తన కూతుళ్ళకే సంక్రమించేటట్టు చేస్తే కుటుంబాలు కూడా ఎటు వంటి తగవులు లేకుండా కళకళలాడుతూ వుంటాయి.

—వి. శకుంతలారేని, హైదరాబాదు

శ్రీ (వారి) మతి కద చాలా బాగుంది. శ్రీరావు గారి కంగారు, హడావుడి చూస్తే నవ్వు వస్తుంది కానీ వారి (మతి) శ్రీమతిని చూస్తే మాత్రం, అనురాగానికి, అత్యయతకి, సహనానికి, ఓర్పుకి ప్రతీక అనిపిస్తుంది. మేధావుల, రచయితల, కవుల భార్యలకి ఎంతో అభిమానం, అత్యయత ఉందారి భర్తలపైన. భర్తకి సహాయం చేసి, వంట చేసి పెట్టడం లాంటి భౌతికావసరాలను తీర్చడమే కాకుండా, మానసికంగా కూడా ఎంతగానో అను గామి కావచ్చు భార్య!

పెద్ద పొణిషన్లో వున్నవార్య గదా అని శక్తికి మించి బిచ్చు చేసి, బిసిస్టు పెట్టడం, మనతో తూగని వారనో, ఎందులోనో తక్కువ వారనో, మాట్లాడడం కూడా చెయ్యక మంచం మీదే పడుకుని అసహనం ప్రదర్శించే మధ్య తరగతి మహిళలకి చక్కని కనువిప్పు కల్గించింది "నేను రావచ్చునా" అన్న వ్యాసం.

—టి. వసుంధర, శ్రీకాకుళం

కమలా కుమార్ గారు రాసిన "అశక్తులకు ఆకాశరణం", నాకు చాలా నచ్చింది. దాక్టర్ చంద్రగారి జీవితంలో ప్రతి మలుపు మరపురాని శిలాక్షరాలుగా, ప్రతి మానవ హృదయంలో చెరగని ముద్ర వేస్తాయి. వికలాంగుల జీవితంలో ఆకాశరణం ఉదయించటానికి చంద్రగారి జీవితానుభవాలు మంచి ఉదాహరణలు. ఆమె కృషి, విద్యాభిలాష, మనోధైర్యం, వికలాంగులు తమ జీవితాలను తీర్చిదిద్దుకోడానికి చాలా వరకు దోహద కారులవుతాయి. వికలాంగులకే గాక విద్యార్థులకు కూడా ఆమె ప్రభావితమైన జీవితం మార్గ దర్శకంగా వుంటుందనుకోదంలో అతిశయోక్తి లేదేమో. ఈనాటి ప్రీ ప్రగతికి

నిజమైన తార్కాణం చంద్ర జీవితం. ఆమె తల్లితండ్రుల కృషి, వారి పెంపకమూ ఆదర్శనీయం.

—డి. వి. వర్మశ్రీ, విజయవాడ

మే 15వ తేదీ సంచికలో వనితలో పుడుపుల రచనలు కూడా ప్రచురించారనే యం. వి. రత్న కుమారిగారి లేఖని, జూన్ 1వ తేదీ సంచికలో 'పిల్లల పుట్టిన రోజుల ఫోటోలకు (పోటీ) తండ్రుల పేర్లు కూడా వేస్తే బాగుంటుందనే' గాయత్రీదేవిగారి లేఖను చదివాను. 'వనిత' కేవలం ప్రీతి మాత్రమే సంబంధించిన పత్రిక. ప్రీతికంటూ ప్రత్యేకంగా వుండాలనే, 'వనిత'ని ప్రవేశపెట్టారు. ఇప్పుడు ఎక్కువగా ప్రీతి రచనలే వస్తున్నాయన్న మాట వాస్తవమే. 'వనిత' ప్రీతి పత్రిక కాబట్టి, ఇందులో ప్రీతి రచనలు వుంటేనే ఈ పత్రికకు 'గుర్తింపు' అంటూ వుంటుంది. అలా కాకుండా మామూలు అన్ని పత్రికల మాదిరి అయితే దీనికి ప్రత్యేకత

అభిప్రాయాలు శీర్షికలో ప్రచురింపబడే ప్రతి లేఖకూ ఐదు రూపాయలు పారితోషికంగా పంపుతాము.

ఏముంటుంది? ఇది ప్రీతికే పరిమితం కాబట్టి. పిల్లల పుట్టిన రోజులకి తండ్రుల పేర్లు చేర్చటం లేదు. ఈ పత్రికలో ఎక్కడా మగవారి గారి పోకదు. ప్రకటనలు కూడా ఆడవారికి సంబంధించిన చీరలపీ, కుట్టుమిషన్, బ్రాసరీలపై తప్ప. వేరే ఏమీ వుండటం లేదు. కనుక మగవారి రచనలు అనవసరం ఇందులో.

—విడిద మార్కటమారి, విజయవాడ

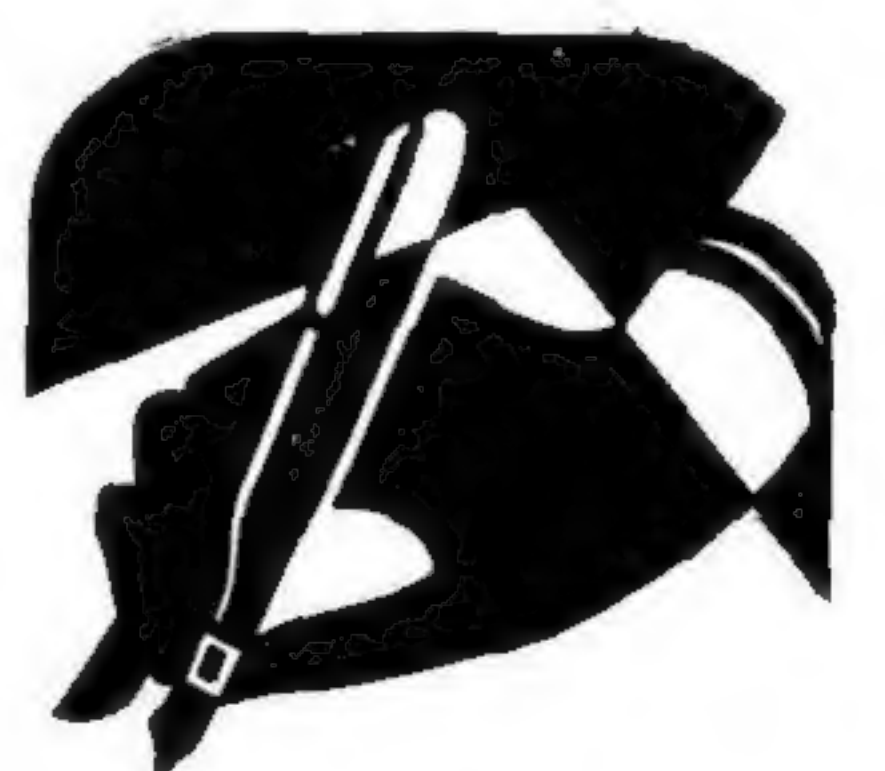
1-8-77 వనితలో "జె. అనురాధ గుడివాడ" గారి ఉత్తరం చదివాక ఈ ఉత్తరం రాయాలనిపించింది. భర్తను ఎంత ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్నా, ఏకవచన సంబోధనవల్ల హిందూ సాంప్రదాయానికి భంగం వాటిల్లిందనే వారి అభిప్రాయం అటుంచి, భర్తను 'మీరు' అని పిలిచినంత మాత్రాన భార్యను రోకువ కట్టేస్తారు అనుకోవడం హాస్యాస్పదం అన్నారు. ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకోటానికి-'మీరు' అని పిలవటానికి సంబంధమేమీ లేదు. ఈనాటికి జానపదుల్లో-వల్లె

సీమల్లో ఎవరు 'మీరు' అని సంబోధిస్తున్నారంటారు; అంటే వాళ్ళు భార్య-భర్తలు కారా; లేక వాళ్ళు 'మీరు' అని పిలవనంత మాత్రాన ప్రేమాభిమానాలుండవా; భార్య-భర్తల మధ్య వుండవలసింది ప్రేమానురాగాలు గానీ గౌరవ-మర్యాదలు మాత్రం కాదు. అసలు నిజానికొస్తే 'నువ్వు' అన్న పదంలో వున్న ప్రేమా-చనువు అప్యాయతా 'మీరు'లో కన్పించవు. "నా మెడలో మంగళ సూత్రాలు లేవు" అన్న రచయిత్రిగారి అభిప్రాయాన్ననుసరించి ఇకమీదట ఎవరూ మంగళ సూత్రాలు వేసుకోరేమో అన్నారు అనూరాధగారు. ఎవరి అభిప్రాయాలు వారివేగాని నేను రచయిత్రిని గనుక నన్ను అనుకరించండి అని ఏ రచయిత్రి చెప్పదు.

—కె. జానకి, వరంగల్

తెలుగు ఆకాశవాణి కేంద్రాలు ప్రీతి కొరకు ప్రసారం చేసే కార్యక్రమాలను ఇంకనూ ఉమ్మడి పద్ధతిలోనే ప్రచారం చేయడం శోచనీయం. అంటే హైదరాబాదు కార్యక్రమాన్ని విజయవాడ రిలే చేయడం; విజయవాడ కార్యక్రమాన్ని హైదరాబాదు రిలే చేయడం అన్నమాట. ఇటీవల కొన్ని సంవత్సరాలనుండి భక్తిరంజని, యువవాణి, వ్యవసాయదారులకు, సంగీత కార్యక్రమాలు పెక్కు కార్యక్రమాలను ఉమ్మడి పద్ధతిలో కాక ఏ కేంద్రానికా కేంద్రం విడిగా ప్రసారం చేస్తున్నాయి. ఈ విధంగానే ప్రీతి కార్యక్రమాలు కూడా విడిగా ప్రసారమైతే ప్రీతికానికి మరింత ప్రయోజనాలు చేకూరే అవకాశాలున్నాయి. కార్యక్రమాల స్థాయి కూడా పెరుగుతుంది. కడప, విశాఖపట్టణం కేంద్రాలు ప్రీతి కార్యక్రమాలను రిలే చేయడం మాని స్వయంగా కార్యక్రమాలను ప్రవేశపెట్టడం మంచిది. ఈ విషయాలను రాష్ట్రంలోని మహిళా సమాజాలు ఆకాశవాణి దృష్టికి తీసుకురావలసినదిగా 'వనిత' ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

—ఎస్. రాజకుమారి, కామవద్ది



మద్రాసులోని త్యాగరాయనగర్లో బజార్లో
రోడ్ అని వుంది. ఆ వీధిలోని శివ నెంబరు -
“ శ్రీ సేవా మందిర్.”

ఆ రోజు నేను ఆక్కడికి వెళ్ళేసరికి, మందిర
నిర్వాహకురాలు చెన్న గంటమ్మగారు ఉత్తరాలు
'డిక్టేట్' చేస్తూనూ, పోన్లో మాట్లాడుతూనూ
బాగా 'బిజీ'గా కనిపించారు. ఆలోగా ఆ సేవా
మందిర్లో వున్న విభాగాలను చూసి రావడానికి

వీటన్నింటికీ తమిళనాడు ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహం
వున్నది.

ప్రతి కోర్స్లోనూ, విద్యార్థినులను ముందుగా
పరీక్షించి, ఎన్నికచేసి-చేర్చుకుంటారు. ఇన్స్టు
మెంటర్ మెకానిక్ కోర్సులో ప్రత్యేకంగా శ్రీలకు
శిక్షణ ఇవ్వడం అన్నది - బహుశా మనదేశంలో
ఇక్కడ ఒక్కచోటే వున్నదనుకుంటాను. 'మగ
వారే చెయ్యాలి' అన్న పట్టు కొన్ని-ప్రేయ, ఖాళీ

యువతులు శిక్షణ పొందుతున్నారు. పరికరాలతో
రేడియోలనూ, టి.వి. నెట్లనూ రూపొందించడం,
మరమ్మత్తు చెయ్యడం - ఇక్కడ నేర్చుతున్నారు.
ఇవి కూడా శ్రీలకు ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించ
గలుగుతాయి.

శ్రీ సేవా మందిర్'లో 'ప్రాథక్సన్ కమ్
ట్రైనింగ్ యూనిట్స్' కూడా వున్నాయి. అందులో

మద్రాసులోని

శ్రీ సేవా మందిర్



బయల్దేరాను.

1949లో శ్రీ సేవా మందిర్ స్థాపన జరిగింది.
శ్రీలకు పలు విషయాలలో శిక్షణ ఇచ్చి, వారి మీద
వారికి నమ్మకం కలిగించడమనే ముఖ్యోద్దేశం -
ఈ మందిర స్థాపన వెనక వున్న వుద్దేశం.
1975లో ఈ 'శ్రీ సేవా మందిర్' పునంగా
రజతోత్సవం జరుపుకున్నది.

శ్రీ సేవా మందిర్ వారు, అనాథ శ్రీలకు ఆశ్రమం
నడుపుతున్నారు. అందులో వారి వారి ఉత్సా
హానికి తగ్గట్టుగా - శ్రీలు వివిధ కాలంలో శిక్షణ
పొందుతూ వుంటారు. ఉద్యోగాలుచేసే శ్రీలకు
ప్రత్యేకంగా ఒక 'హాస్టల్'ను కూడా
ఈ 'మందిర్' నడుపుతున్నది. ఇంగ్లీషు,
తమిళం 'మీడియమ్'లతో పాఠశాలలు నడుపు
తున్నది.

శిక్షణ కేంద్రాలలో పారిశ్రామిక శిక్షణ ఇస్తారు.
వివిధ పరిశ్రమలకు సంబంధించిన కాలంలో
శ్రీలు సంవత్సరంపాటు తరబీదు పొంది, సంవత్స
రాంతాన పరీక్ష రాసి, 'సర్టిఫికేట్స్' పుచ్చు
కుంటారు. వీటివల్ల - శిక్షణ పొందిన వారు,
ఆయా కాలాలకు సంబంధించిన ఉద్యోగాలలో
ప్రవేశించడానికి ఏలుంటుంది. ఈ 'మందిర్'లో
ఇన్స్టుమెంటర్ మెకానిక్ కోర్సు, కంప్యూటర్
పుస్తకాలు బైండ్ చెయ్యడం, రేడియో, టెలివి
జన్ కోర్సులు, టైలరింగ్, టైప్రైటింగ్,
అకౌంటెన్సీ - మొదలైన వన్నీ వున్నాయి.

దుస్తులు వేసుకుని చేస్తున్నప్పుడు, (ఇనవ
ముక్కలు కత్తిరించడం, 'లేట్' మిషన్ మీద
పని చెయ్యడం మొదలైనవి) చూస్తూ వుంటే
వింతగానే కనిపిస్తుంది. ఇలాంటి 'సబ్జెక్ట్'లో
తరబీదు పొందిన వారు, పారిశ్రామిక కేంద్రాలలో
సులభంగా ఉద్యోగాలు సంపాదించగలుగు
తున్నారు. 'బుక్ బైండింగ్' కాలలో పుస్తకాలనూ,
మామూలు పుస్తకాలనూ 'బైండ్' చెయ్యడంలో
వివిధ విధానాలనూ నేర్చుతున్నారు.

రేడియో, టెలివిజన్ కోర్సులో ఎందరో



ఒక యూనిట్లో 'కేబుల్స్'ను రూపొందిస్తారు.
ఒక రోజుకు ఒక అమ్మాయి 25 కేబుల్స్
చెయ్యగలుగుతుంది. అలాగే 8 'నిగ్నర్
పిట్టర్స్'ను కూడా తయారు చెయ్యగలుగుతుంది.
అలా తయారు చేస్తూ ఒక్కో అమ్మాయి, నెలకు
150 నుంచి 200 వరకూ సంపాదించుకుంటుంది.
'నిగ్నర్ పిట్టర్స్' తయారు చేస్తున్న అమ్మాయి
లను చూస్తూ వుంటే, ముచ్చటగా వుంది.

టైలరింగ్, వీవింగ్ కాలంలో డస్టర్లు,
రుమాలు గుడ్డ, తివాసీలు చేస్తున్నారు. ఇక్కడ
తయారయే రుమాళ్ళు, తివాసీలు పశ్చిమ జర్మనీకి
ఎగుమతి అవుతున్నాయి కూడా.

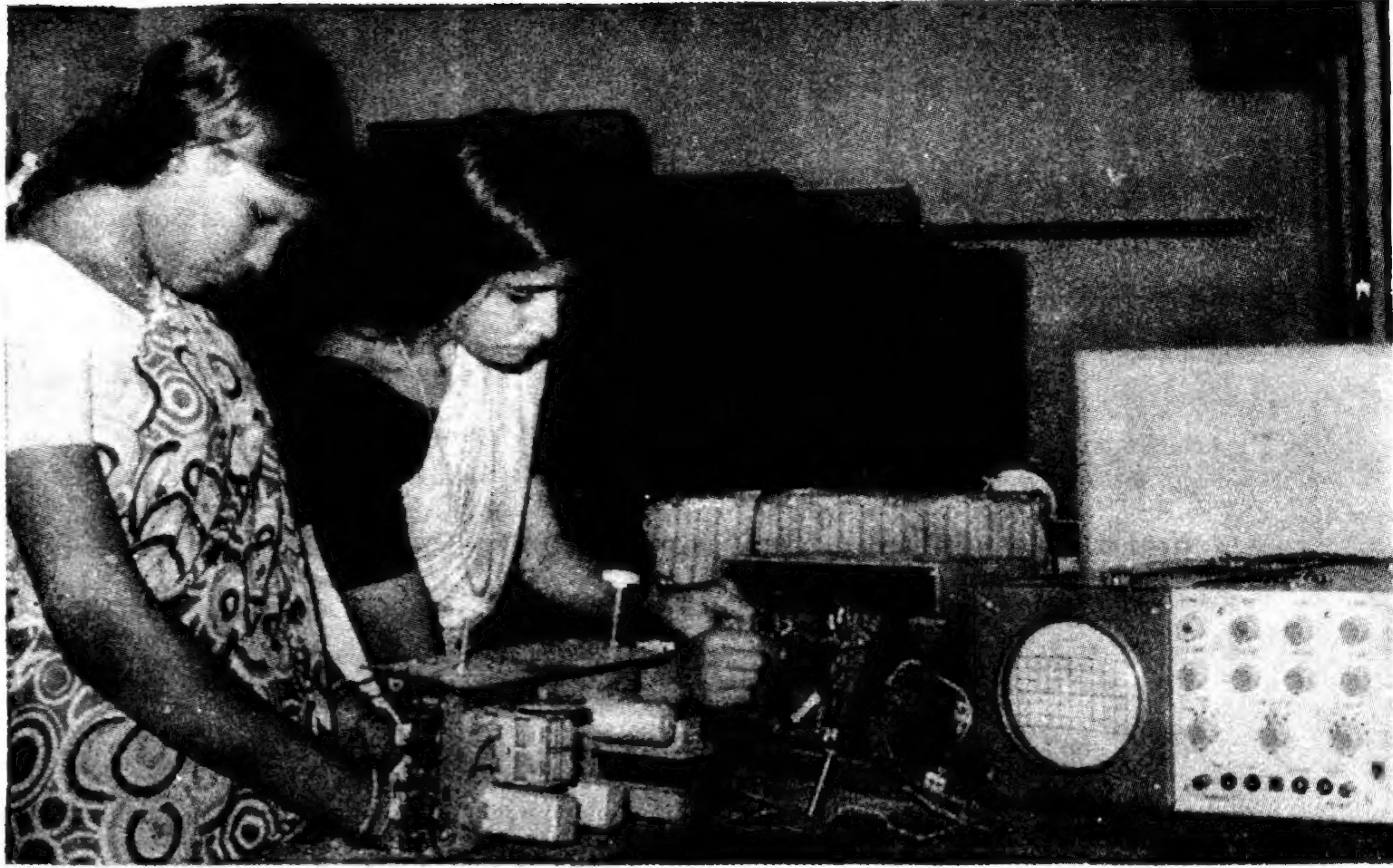
దుస్తులను తెల్లబరిచే 'బ్లా' పొడిని 'పాకింగ్'
చెయ్యడం ఒక యూనిట్ చేస్తుంది. గుట్టలు
గుట్టలుగా పోసివున్న నీలం పొడిని, చిన్న చిన్న

పాకెట్టుగా తయారు చెయ్యడం అన్నమాట.

ఒకరోజురో ఒక అమ్మాయి 8 వేల చిన్న పొట్లాలలో 'బ్లూ పొడి'ని నింపగలదట! ఇక్కడ ఒక అమ్మాయి పొడి నింపుతూ వుంటే, ఇంకొక అమ్మాయి తూచి చూస్తుంది; ఇంకొక అమ్మాయి 'గమ్'తో నీర్ చేస్తుంది. అక్కడినుంచి ఆ పాకెట్, రేబుల్ అతికించే చోటుకు వెళ్తుంది. ఆ పనికూడా ఆయిపోయిన తర్వాత, వాటన్నిటిని పెద్ద పెద్ద పెట్టెల్లో అమర్చి 'పాక్' చేస్తారు.

నర్సరీ స్కూల్స్ కు కావలసిన 'ఎక్స్ ప్లెంట్'ను ఇంకోచోట తయారు చేస్తున్నారు. ఇంకోచోట, ఇన్సులేటర్స్, క్లిప్స్, సాకెట్స్-మొదలైనవి తయారు చేస్తున్నారు.

పనిపాటలు చేసుకునే వారి పిల్లల్ని - చూసుకోవడం అన్నది-ప్రీ నేవామందిర్ కార్యక్రమాల్లో చెప్పకోదగ్గ మరో విశేషం. ఇందులో 150 మంది



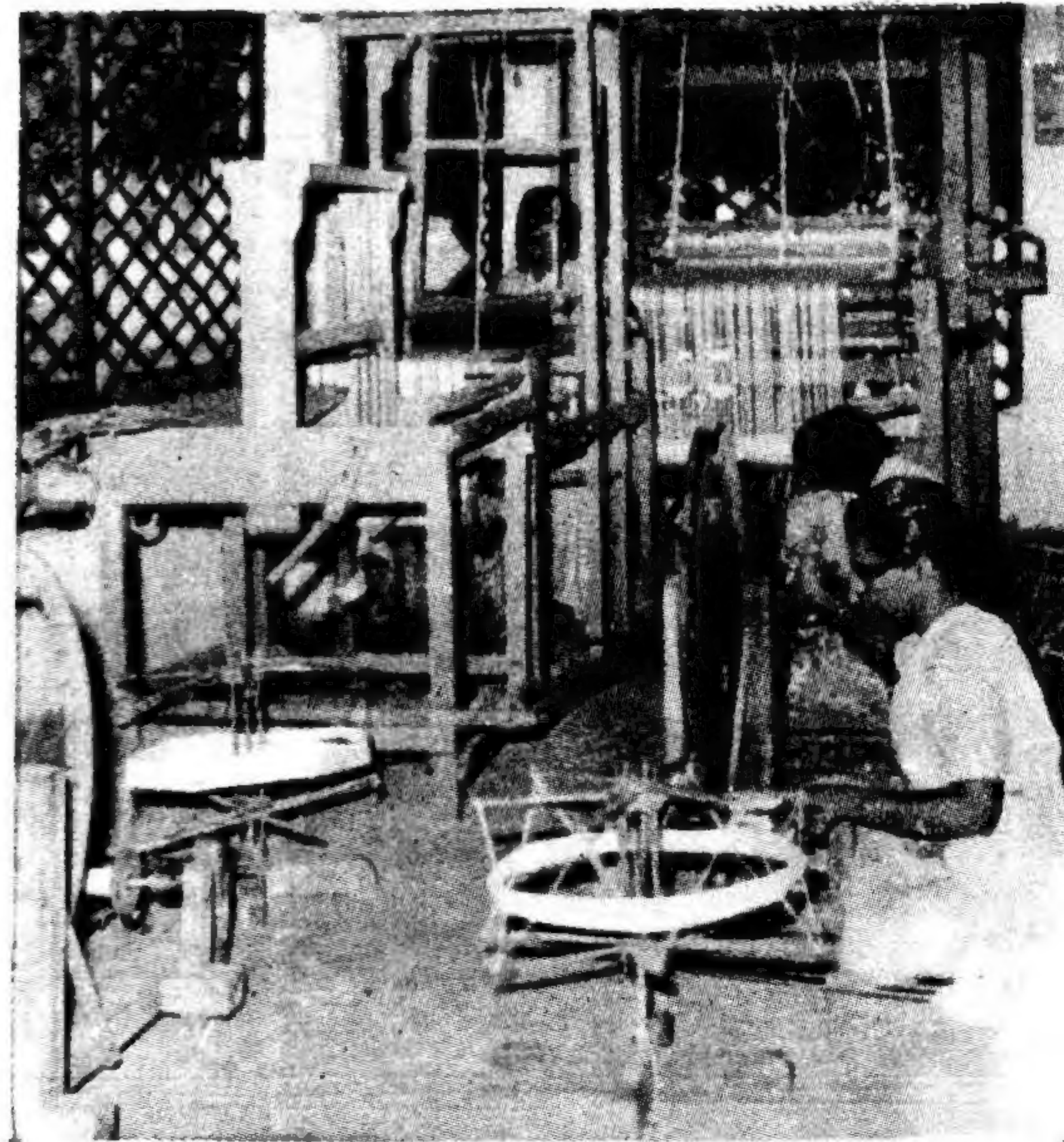
అవన్నీ చూసిన తర్వాత, నేను ఉపాధ్యక్షురాలు శ్రీమతి కృష్ణారావుగారిని వెళ్ళి చూశాను. జీతం వుచ్చుకుంటున్న అవీసరులాగానే, అవిడ ఉదయం 10 నుంచి, సాయంకాలం 5 వరకూ అక్కడ వుండి, పర్యవేక్షణ చేస్తారు.

'కార్యకలాపాలు ఎలా వున్నాయి?' అని అడిగారు ఆమె. ఒక్క నిమిషంపాటు నేనేమీ సమాధానం ఇవ్వలేకపోయాను. ప్రీ నేవామందిర్ అన్ని 'యూనిట్స్'నూ నిర్వహిస్తున్నది-అది ఎంత గొప్ప విషయం!



పిల్లలుంటారు. రయన్స్ క్లబ్ సహాయంతో, ఈ పిల్లలకోసం అని వైద్యశాల కూడా వున్నది. పనిపాటలు చేసుకునే పేద తల్లిలకు ఇదొక 'వరం' లాంటిది. శిక్షణ పొందిన ప్రీలు ఆ పిల్లల్ని చూసుకుంటారు. ఉదయం తొమ్మిది నుంచి, సాయంకాలం నాలుగు వరకూ తల్లిలు తమ తమ పిల్లల్ని ఇక్కడ విడిచిపెట్టి, పన్నకు వెళ్ళిపోతారు. ఈ పిల్లలకి పాలు, రొట్టె, విస్కత్తులు, 'కేర్' వారిచ్చే 'బాలాహర్' మొదలైనవి ఇస్తారు. బలహీనంగా వున్న పిల్లలకి, మామూలుగా ఇచ్చే ఆహారంతోపాటు అమూల్ పాలు కూడా ఇస్తారు. ఇంకో విశేషం ఏమిటంటే-ఇలా పిల్లల్ని చూసుకోడం, వాళ్ళకి బలమైన ఆహారం ఇవ్వడం - అంతా కూడా ఉచితంగానే! ఇంతే కాకుండా, వారానికి ఒకసారి

డాక్టర్లు ఆ పిల్లల్ని పరీక్షిస్తారు; అవసరమైతే, వాళ్ళకి మందులు, టానిక్ లూ ఉచితంగానే ఇస్తారు. ఈ మధ్యనే ప్రీ నేవామందిర్, వికలాంగులైన ప్రీలకు కూడా వ్యాపకాలు కల్పించడం-చేపట్టింది. డస్టర్ క్లాత్, చాపలు అల్లడం మొదలైనవి అందులైన అమ్మాయిలు; బొమ్మలు చెయ్యడం, టైలరింగ్-బదిరులైన అమ్మాయిలూ చేస్తున్నారు. ఈ యూనిట్స్ అన్నీ వివిధ స్థలాల్లోనూ వున్నాయి. ఐజాల్లారోడ్ లోనూ, చారీ ప్రీట్ లోనూ అద్దెకు తీసుకున్న ఇళ్ళలో వున్నా-సారిగ్రామంలో మాత్రం వారికి సొంత భవనం వున్నది. ఇక్కడ ప్రీలకు హాస్టల్, స్కూలు, ఇంజనీరింగ్ యూనిట్స్-వున్నాయి. ఈ భవన నిర్మాణానికి పశ్చిమ జర్మనీ దేశం కొంత ఆర్థిక సహాయం అందజేసింది!





ఇలాంటివి జయప్రదంగా నిర్వహించగలగడానికి కర్తవ్య దీక్షగల కార్యకర్తలే ప్రధాన కారణంగా ఆమె పేర్కొన్నారు.

శ్రీమతి కృష్ణారావు మద్రాసు యూనివర్సిటీలో ఎమ్. ఎ. (లిట్) చదివారు. బి. ఎ.లో ఆమెకు-తెలుగులో 'దిస్టింక్షన్' వచ్చినందుకుగాను-బొమ్మిలిరాజా స్వర్ణపతకం పొందారు.

శ్రీ నేవామందిర్ గురించి చెబుతూ ఆమె-ఈ పాఠిక సంవత్సరంలోనూ దాదాపు ఐదువేల మంది వనితలు అవకాశాలు పొందినట్లుగా

చెప్పారు. "ఇక్కడ మేము పని నేర్పడంతో పాటు-'స్టాప్ గాప్' ఉద్యోగం లాగే ఇస్తాము. వాళ్ళకు మంచి ఉద్యోగాలు దొరికేవరకూ ఇక్కడ వుంటారు. వాళ్ళు వెళ్ళగానే కొత్తవాళ్ళొచ్చి పని నేర్చుకుంటూ, కాస్త సంపాదించుకుంటారు. ఇలా ఎప్పటికప్పుడు కొత్తవారికి అవకాశాలు కల్పించబడుతూనే వుంటాయి. ఒక్కొక్క యూనిట్ ఒక్కొక్క కమిటీ నిర్వహణలో పనిచేస్తాయి" అని తెలియజేశారు-శ్రీమతి కృష్ణారావు.

శ్రీ నేవామందిర్ నిర్వహణకు కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయాలు అందజేస్తున్నట్లే - కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమ సంస్థ కూడా సహాయ పడుతున్నది. కొన్ని విదేశాలు కూడా సహాయం చేస్తున్నాయి.

ఈ స్వచ్ఛంద శిక్షణాలయంలో ఇంకో విశేషం కూడా ఉన్నది. ఇక్కడ జేరే శ్రీలకు పిల్లలు ఉంటే వాళ్ళను కూడా తీసుకుంటారు. మందిర్ నిర్వహణలో ఉన్న ఐదులలో వాళ్ళను జేర్పించి, విద్య నేర్పిస్తారు.

శ్రీమతి కృష్ణారావుకు ఆంధ్ర మహిళాసభతో కూడా సంబంధం ఉన్నది. కొన్ని సంవత్సరాల

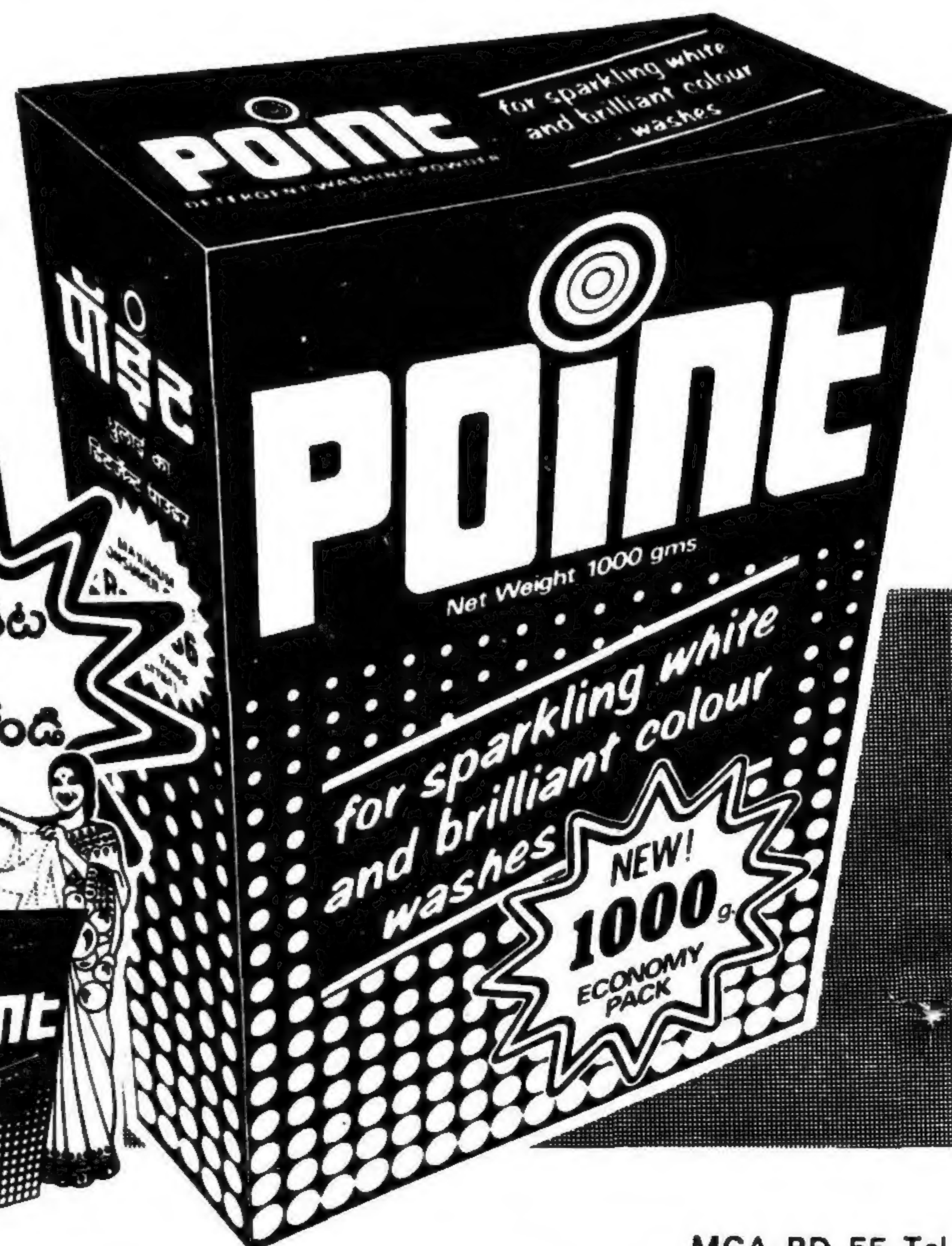
పాటు ఆమె ఆంధ్ర మహిళాసభకు కార్యదర్శిగా పని చేశారు. 1954 నుంచి 59 వరకూ ఆమె-ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్టేట్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ బోర్డుకు అధ్యక్షురాలిగా కూడా ఉన్నారు. ఆ కాలంలో ఆమె ఎన్నో కొత్త 'ప్రాజెక్టు'లు రూపొందించారు.

శ్రీమతి కృష్ణారావు ఇంకా కొత్త విధానాలు రూపొందించడానికి కృషి చేస్తూనే ఉన్నారు. అలా చెయ్యడంలో, వాటిని నిర్వహించడంలో ఎంతో ఆనందం, తృప్తి ఉంటాయంటారు ఆమె.

—క. కు

వెలను పరిశీలించండి. గుణమును పరీక్షించండి.

పాయింట్ ప్యాక్ ధరలు	1000 గ్రా. రూ.11-36	750 గ్రా. రూ.8-70	550 గ్రా. రూ.6-66	200 గ్రా. రూ.2-58
(స్థానిక వస్తులు అదనం)				



● గవర్నమెంట్ సోప్ ఫ్యాక్టరీ, బెంగళూరు వారి నాణ్యమైన ఉత్పాదన మార్కెట్ చేయువారు: ౧) మైసూర్ సేల్స్ ఇంటర్నేషనల్ లిమిటెడ్, బెంగళూరు

MCA-PD-55-Tel

వార్షిక, గాంధీ స్థాపన సమావేశం:

పోరండ్ రాజధాని వార్షిక ప్రపంచదేశాలలో గాంధీ స్థాపనకి జరగవలసిన కృషి గురించి ఇటీవల చర్చలు జరిగాయి.

125 దేశాల నుంచి 1,200 మంది ప్రతినిధులు ఈ సమావేశంలో పాల్గొన్నారు.

జనతా, కాంగ్రెస్, 'కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా'కి చెందిన 25 మంది—భారత ప్రతినిధి వర్గంలో సభ్యులుగా ఈ సమావేశంలో పాల్గొనడం విశేషం. పార్లమెంట్ సభ్యుడు ప్రొఫెసర్ రషీద్ ఖాన్ భారత ప్రతినిధి వర్గానికి నాయకుడు. హిందూమహాసముద్రంలో యుద్ధ స్థావరాలు వుండకూడదనీ, గాంధీ మండలంగానే హిందూమహాసముద్రం ఉపయోగపడాలనీ భారత ప్రతినిధి వర్గం చేసిన సూచనని సభ్యదేశాలన్నీ ఆమోదించాయి.

కామన్వెల్త్ సమావేశం:

లండన్లో ముగిసిన కామన్వెల్త్ దేశాల సమావేశంలో అధికా దేశాలలో జాతీయ ప్రభుత్వాలు ఎంత త్వరగా ఏర్పడితే అంత మంచిదని వివిధ దేశాల ప్రతినిధులు సూచించారు.

రొడీషియాలో ఇయాన్ స్మిత్ ప్రభుత్వం ఎంత త్వరగా అంతమొందితే అంత మంచిదనీ అందుకు రొడీషియాకి పెట్రోల్ సరఫరా విలివివేయడమే మార్గమనీ కొందరు ప్రముఖులు ఈ సమావేశంలో వెల్లడించారు.

భారత విదేశాంగ కార్యమంత్రి శ్రీ వాళ్ పాయ్ కామన్వెల్త్ సాగించిన కృషి విఫలమయినదనడానికి రొడీషియా విషయమే చెప్పుకోవచ్చని లండన్ సమావేశంలో పేర్కొన్నారు. ట్రిటన్ 'వలస రాజ్యం' రొడీషియాలో తక్కువ సంఖ్యలో వున్న తెల్లవారు ఇంకా అధికారంలో వుండడం ఆశ్చర్యకరమని శ్రీ వాళ్ పాయ్ కామన్ వెల్త్ సమావేశంలో వివరించారు.

కామన్వెల్త్లో సభ్యత్వం వున్న దేశాలు అన్ని ఖండానికి చెందినవయి వుండడంతో ఈ సమావేశానికి ఎప్పటిలాగానే ఇప్పుడూ అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యం లభించింది. ఈ దేశాల మధ్య ఎన్ని విభేదాలు వున్నా అప్పుడప్పుడు ఈ కామన్ వెల్త్ దేశాలు కలుసుకుని తమ సమస్యలు చర్చించుకోవడం సముచితమని పరిశీలకులు భావిస్తున్నారు. □

భౌరతదేశంలో లోక సభకి ఎన్నికలు జరిగి 'జనతా ప్రభుత్వం' పరిపాలన స్వీకరించి నవ్వుడు కేరళ శాసనసభకి మటుకే ఎన్నికలు జరిగాయి. ఇప్పుడు పది రాష్ట్ర శాసన సభలకి ఎన్నికలు జరిగాయి; వరితాలు ప్రకటించారు.

తమిళనాడులో ప్రముఖ చలనచిత్ర నటుడు యం. జి. రామచంద్రన్ నాయకత్వంలో వున్న అఖిల భారత అన్నా డి యం కె కి మెజారిటీ లభించింది. ఒరిస్సా, మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్, హర్యానా, హిమాచలప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్ లలో జనతా పార్టీకి మెజారిటీ లభించింది. పశ్చిమబెంగాల్ లో సి. సి. యమ్ నాయకత్వంలో వున్న వామ పక్ష కూటమికి మెజారిటీ లభించింది.

ధిల్లీ మెట్రోపాలిటన్ కౌన్సిల్ లోనూ, ధిల్లీ మున్సిపల్ కౌన్సిల్ లోనూ జనతా అభ్యర్థులే మెజారిటీ స్థానాలు సంపాదించుకున్నారు.

పుదుచ్చేరిలో శాసన సభలోగల 30 స్థానాలలో అఖిల భారత అన్నా డి యం కె కి 14 స్థానాలు లభించాయి.

ఆగస్టు నెలలో రాష్ట్రపతి పదవికి ఎన్నికలు జరిగే దృష్ట్యా వివిధ శాసన సభలకి జరిగిన ఈ ఎన్నికలని ప్రపంచం ఎంతో ఆసక్తితో గమనించింది.

వార్తలలో ఇస్రాయిల్:

మధ్య ప్రాచ్యంలోని నేటి ఇస్రాయిల్ ఒకనాటి పాలస్తీనా ప్రాంతాన్ని కలిగివున్న దేశం. 1948లో ఇస్రాయిల్ రిపబ్లిక్ గా ఆవతరించింది. ఇస్రాయిల్ కి చుట్టూ అరబ్ దేశాలు సిరియా, ఈజిప్ట్, జోర్డాన్ లు వున్నాయి.

ఈ మధ్య ఇస్రాయిల్ లో ఎన్నికలు జరిగాయి. అవీ ప్రపంచం దృష్టిని ఆకర్షించాయి. ఈ ఎన్నికలలో నెగ్గిన పార్టీ రైకుద్ పార్టీ. ఇస్రాయిల్ లో ఇంతవరకూ జరిగిన ఎన్నికలలో నెగ్గుతూ వచ్చిన పార్టీ లేబర్ పార్టీ. లేబర్ పార్టీలో అవిసితి పేరుకు పోయిందని ప్రజలలో నమ్మకం కలిగింది. లేబర్ పార్టీ నాయకుడు, ఇస్రాయిల్ ప్రధాని రాబిన్.

దొంగ బాంక్ అకౌంట్లు కలిగివున్నాడనే ఆరోపణలు ముఖపై అతడు పదవికి రాజీనామా చేసి శిక్షపొందాడు. రాజకీయంగా కొంత ఆర్థిక లోలం ఏర్పడిన ఇస్రాయిల్ ఆర్థికంగానూ చితికిపోయింది. దీనికి తోడు అరబ్ దేశాలకి, ఇస్రాయిల్ కి మధ్య పచ్చగడ్డి వేస్తే తగ్గుమని ముందుతూ వుంటుంది.

1987 లో ఇస్రాయిల్ అరబ్ భూభాగాలయిన జెరూసలేమ్, గోల్డాన్ హైట్స్ ని జయించింది. వీటిని ఏ పరిస్థితులలోనూ వదిలి పెట్టమని అధికారంలోకి వచ్చిన రైకుద్ పార్టీ ప్రకటించడంతో అరబ్ దేశాలకు మరింత కన్నెర్రయింది.

అనేక విధాల అమెరికా మీద ఆధారపడుతూ వున్న దేశం ఇస్రాయిల్. ఇప్పుడు కొత్త పార్టీ అధికారంలోకి రావడంతో అమెరికా మాట ఎంత వరకూ చెల్లుతుందోనని ప్రపంచం ఎదురుచూస్తోంది. రష్యాలో:

ఈ సంవత్సరం అక్టోబర్ తో సోవియట్ రష్యా ఆవతరించి అరవయి సంవత్సరాలు పూర్తవుతాయి. ఆ సందర్భంలో సోవియట్ పౌరులు నూతన రాజ్యాంగాన్ని ఆమోదిస్తారు.

1986 లో స్థానిక రూపొందించిన రాజ్యాంగమే ఇప్పుడు రష్యాలో అమలులో వుంది. ఇక అమలులోకి వచ్చే నూతన రాజ్యాంగంలో 'కార్మిక వర్గ నియంతృత్వం రద్దు' అన్న అంశాన్ని ప్రధానంగా ప్రవేశ పెడుతారు.

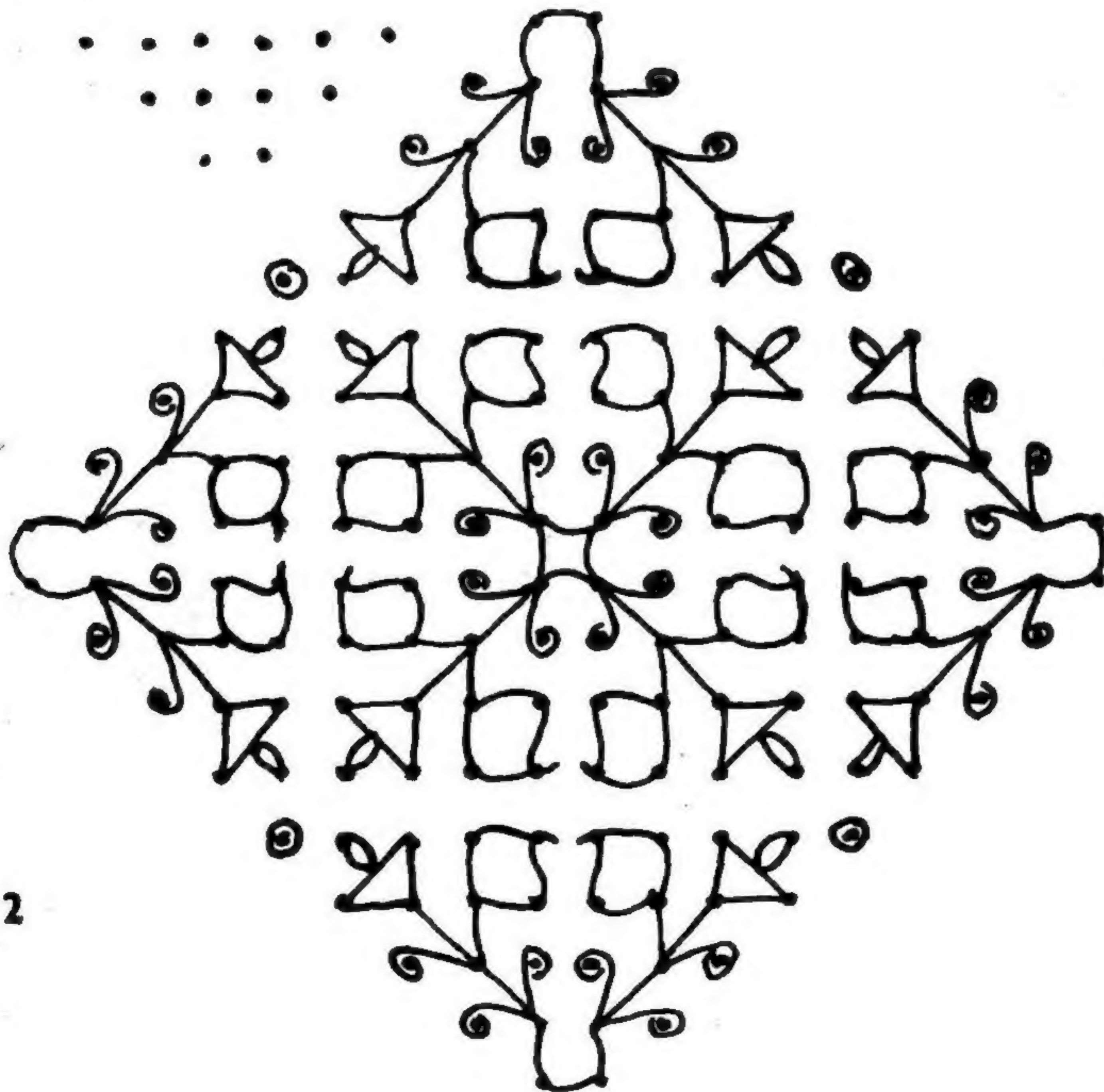
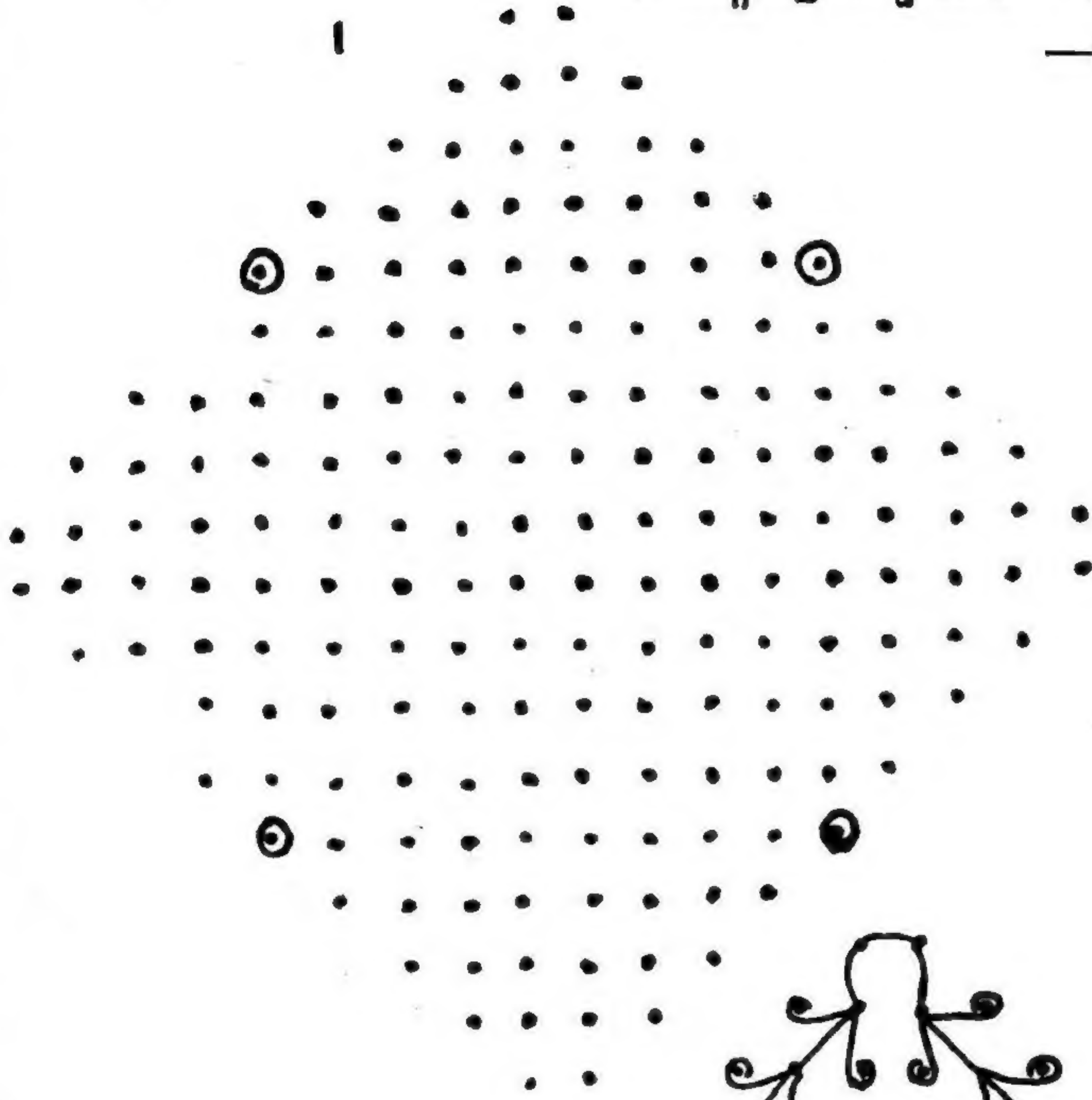
సోవియట్ రష్యాలో రానున్న మార్పు ప్రకారం ప్రజలకి వాక్స్వాతంత్ర్యం పత్రికా స్వాతంత్ర్యం లభిస్తాయి. అయితే వీటిని ప్రజలు సోవియట్ సాంఘిక వ్యవస్థకి వ్యతిరేకంగా మటుకు ఉపయోగించుకోరానికి వీలుండదు. సోవియట్ రష్యాలో 'నియంతృత్వపు నీడలు' కూడా ఇక కనిపించవని ఆంతర్జాతీయ రాజకీయ పరిశీలకులు వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు.

సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్యదర్శిగా వున్న బ్రెజ్ నెవ్, సోవియట్ యూనియన్ ఆద్యక్షుడుగా ఎన్నికయ్యారు. ఇంతవరకూ ఈ పదవిలో వికొలాయ్ పొద్ గోర్బీ వున్నారు.

మామిడి పిండెల ముస్స

మొదట పడునకు 18 చుక్కలు వుండేలా రెండు వరుసలు ఒకదాని క్రింద మరొకటి పెట్టుకోవాలి. ఆ తరువాత ఆ రెండు వరుసలకు అటూ ఇటూ రెండేసి చుక్కల చొప్పున తగ్గిస్తూ రెండు వైపులా రెండేసి చుక్కలు వచ్చేదాకా చుక్కలు పెట్టాలి. (చిత్రం-1 చూడండి). చిత్రం-2 చూస్తే యీ ముగ్గు ఎలా వెయ్యారో తెలుస్తుంది. రంగులతో ఈ ముగ్గు వేస్తే చూడడానికి బాగా వుంటుంది.

—టి. సి. మహిత



2

వీడెనిమిదేళ్ళ ప్రాయంలో ఉన్న ఆడపిల్లలు ఏ రకం దుస్తులు తొడిగినా అందంగానే ఉంటారు. అయితే వారిని మరింత అందంగా, ఆకర్షణీయంగా కనిపించేలా చెయ్యడానికి మామూలు దుస్తులనే కాస్త ప్రత్యేకంగా రూపొందించవచ్చును. అలా ప్రత్యేకతలుగల దుస్తులు కొన్నిటిని పక్క పేజీలో ఉన్న వర్ణ చిత్రాలలో చూడవచ్చును:

మీద ఉన్న వర్ణచిత్రంలో ఎడమ పక్క కూచుని ఉన్న అమ్మాయి ధరించిన తెల్లని ప్రాక్ మీద ఎరుపు, నీలం రంగులలో వృత్తాలు ఉన్నాయి. ప్రాక్ మీది భాగాన నిలుపు వెంబడి ఉన్న మడతలను అడ్డంగా నీలం రంగు లేస్తే కలిపి కుట్టారు. చిత్రంలో మధ్య ఉన్న అమ్మాయి ధరించిన దుస్తుల్లో—తెలుపు, నలుపు, నేపీల్లూ రంగులు కలగలిసి ఉన్నాయి. దుస్తు మీది భాగం తెలుపు రంగులో వుంది. దాని కింది వైపున, ఎంబ్రాయిడరీ చేసిన ఎరుపు రంగు పట్టీ ఉంది. ఆ పట్టీ కింద తెలుపు రంగు లేస్ కుట్టారు. నడుము భాగాన ఎరుపు రంగు పట్టీ వుంది. స్కర్ట్ నేపీల్లూ రంగులో ఉంది. దానిమీద తెల్లని చుక్కలు ఉన్నాయి. నిలుచుని ఉన్న బాలిక పసుపు రంగు టెరికాట్ గౌను ధరించింది. ఆ గౌనుకు రంగురంగుల ముక్కలు పూల ఆకారంలో అప్లిక్ చేసి ఉన్నాయి. గౌను మధ్య భాగాన, కింది భాగాన కూడా పచ్చ, ఎరుపు, నీలం రంగుల రిక్ రాక్ కుట్టారు.

కింద ఉన్న వర్ణచిత్రంలో ఎడమ పక్కన నిలబడి ఉన్న అమ్మాయి ఎరుపు రంగు 'టూ బై టూ' నూలు గౌను ధరించింది. ఆ గౌను మీది భాగాన మధ్యలో ఉన్న తెలుపు రంగుముక్క మీద అడ్డం వెంబడి కుట్టిన మడతలు ఉన్నాయి. ఆ భాగాన ఎరుపు రంగులో ఉన్న చిన్న చిన్న పువ్వులు కనిపిస్తున్నాయి. చిత్రంలో మధ్య—కూచుని ఉన్న బాలిక లేత గులాబీ రంగులో గళ్ళున్న గౌనులో కనిపిస్తున్నది. ఆ గౌను పై భాగాన (మెడ చుట్టూ) తెలుపు రంగు యాక్ ఉంది. దానిమీద పక్షుల ఆకారాలు అప్లిక్ చేశారు. గౌను నడుము భాగాన ఉన్న తెల్లని గుడ్డ ముక్కల అంచుల వెంబడి లేస్తే కుట్టారు. ఆ ముక్కల మీద పక్షుల ఆకారాలు అప్లిక్ చేశారు. కుడి పక్కన నిలుచుని ఉన్న అమ్మాయి ధరించిన దుస్తులో లేత, ముదురు నీలం రంగుల కలయిక కనిపిస్తున్నది. దుస్తు ముందు వైపున కింద - ముదురు నీలం రంగు గుడ్డతో కుట్టారు. దాని మీద, భుజం పట్టిల మీదా కూడా రిక్ రాక్ తో కుట్టిన వరుసలు కనిపిస్తున్నాయి.



పిల్లల

వస్తువులు



చక్కటి, చూడ ముచ్చటయిన బంగళా : ముందు అందమయిన చిన్న పూలతోట. మధ్య గార్డెన్ లో పచ్చటి గడ్డి-పట్టు తివాసీలా మెరుస్తోంది.

ఆ లాన్ లో పాపా, బాబూ చిన్న కుక్కపిల్ల 'రాజీ'తో కేరింతలు కొడుతూ ఆడుకుంటున్నారు. స్మాకింగ్ చేసిన ప్రాక్ తో, కత్తిరించిన జాబ్బుతో వున్న పాప అందంగా, ఆరోగ్యంగా వుంది. రెడీమేడ్ దుస్తుల్లో వున్న పదేళ్ళ బాబు కూడా అంతే అందంగా ఆరోగ్యంగా ఉంది ముద్దు లొడుగు తున్నాడు.

డ్రాయింగ్ రూమ్ లో సోఫాలో కూర్చున్న నిర్మల పిల్లలకేసి చూసి తృప్తిగా గాలి పీల్చుకుంది.

తెల్లటి ఫారిన్ జార్జెట్ చీరలో పాలరాతి బొమ్మలా చూడ ముచ్చటగా వుంది నిర్మల. దుస్తులకి తగిన విధంగా మంచి ముత్యాల నగల నెట్ అలంకరించుకుంది. అజంతా స్టయిల్ లో అందంగా చుట్టిన సిగకి ప్రక్కవాటుగా తెల్లటి జంట గులాబీలు :

ఖరీదయిన ఇల్లు, ఆవీసరుగా పని చేస్తున్న భర్త, ముద్దులొలికే ఇద్దరు పిల్లలు....దేనికి కొరత లేని జీవితం నిర్మలది. అన్నింటిని మించి ప్రాణాధి కంగా చూసుకునే భర్త : తన కాలికి ముల్లు దిగితే "అబ్బా...." అనే భర్త....: నిజమే : శ్రీనివాస్....: అతన్ని భర్తగా పొందిన తన జీవితం....

"అమ్మో....!" ఉలికిపాటుతో తెవ్వమంది నిర్మల.

"ఏమిటోయ్....ఈ మాత్రానికే?" వెనకగా వచ్చి భార్య కన్నులు మూసిన శ్రీనివాస్ కంగారుగా చేతులు లొంగించాడు.

"అదీసరే! మీరెప్పుడొచ్చినట్లు!" ఆనందంతో భర్త చేతులు పట్టుకుంది నిర్మల.

"నేను వచ్చి పది నిమిషాలు అయింది. తమరీలోకంలో వుంటేగా?" నిర్మల ప్రక్కనే సోఫాలో కూర్చుని, వంగి బూట్ లేవ విస్సుకుంటూ కొంచెం చూచాడు.

పదిరోజులముందు టూర్ వెళ్ళిన భర్త-తలవని తలంపుగా ఆట్లా ఎదుట నిలిచేసరికి నిర్మలలో ఆనందం కట్టలు తెంచుకుంది.

"బాగున్నావా నిమ్మి?" అప్యాయంగా తెస్తా...." అంటూ లేవబోయింది నిర్మల. భార్యని పరామర్శించాడు శ్రీనివాస్.

"నాకేం? కాని మీరేమిటి? ఇంత నీరసంగా ఉన్నారు?"

"నాకు మాత్రం ఏం? నీ కళ్ళకి అలాగే కనిపిస్తారే...." చిలిపిగా కన్ను గీటాడు శ్రీనివాస్.

"ఊ....అదేం కాదు. ఆ కళ్ళు చూడండి.... ఎంత నీరసంగా వున్నయో! కావాలంటే అద్దం

వెయ్యి పట్టుకుని ఆపేశాడు శ్రీనివాస్.

"అద్దమెందుకు నిమ్మి! నీ చెక్కిరి...."

తన బలిష్ఠమయిన చేతుల మధ్య భార్యని బంధించాడు అతను.

*

"ధవేర్...." మన్న శబ్దానికి, రెక్కలు

సంతృప్త సంతపదే



కాకా కమల

నీళ్ళు

మంటలోన నీళ్ళు నీళ్ళు!
మంటలోన నీళ్ళు నీళ్ళు!
ఒంటలోన కంటలోన
జగమంతా నీళ్ళు నీళ్ళు!

పంపుల్లో కంపు నీళ్ళు
ప్రాణానికవి మంచి నీళ్ళు
ఎన్నెన్నో రుచుల నీళ్ళు
తెక్కలేని రంగు నీళ్ళు!

హోటల్లో నల్ల నీళ్ళు
పాల లాటి తెల్ల నీళ్ళు
వేడి నీళ్ళు తీపి నీళ్ళు
మంచు నీళ్ళు డబ్బు నీళ్ళు!

గుంటల్లో పసరు నీళ్ళు
ఊబిలాటి బురద నీళ్ళు
ఎల్లెడలా మురికి నీళ్ళు
జడ్డు నీళ్ళు గడ్డు నీళ్ళు

మందుల్లో ఖాటు నీళ్ళు
ఎర్ర నీళ్ళు బెదు నీళ్ళు
సందంలో ఉప్పు నీళ్ళు
వరదల్లో వగరు నీళ్ళు

వీటన్నిట గొప్ప నీళ్ళు
పేదడాని కంటి నీళ్ళు
కూలి వాని ఒంటి నీళ్ళు
పాడి పంట నించు నీళ్ళు

—విమలా రామం

చాచుకుని ఊహా రోకంలో విహరిస్తున్న నిర్మల
పులికిపాటుతో వాస్తవంలోకి వచ్చి పడింది :

శబ్దం వినవచ్చిన దిక్కు విసుగ్గా తల తిప్పింది.

గూడ్లో పాలగిన్నెని పిల్లి పడదోసిపోయింది :
దాని వెంట తీవ్రంగా వీధి తలుపు తడుతున్న
శబ్దం కూడా ఆమె చెవులకు సోకింది.

ఒక్క ఉడుటున పీటమించి లేచి వెళ్ళి వీధి
తలుపు గడియ తీసింది నిర్మల.

తలుపు తోసుకుని చేతిలో పైయ్యుతో విసురుగా
రోపలికి వచ్చాడు శ్రీనివాస్ : ఆతని కళ్ళు
నిప్పులు కురిపిస్తున్నాయి.

“నీకేమయినా బుద్ధి వుందా లేదా? అరగంట
పైగా తలుపు కొడుతుంటే వీధి వీధంతా తొంగి
చూసింది గాని నీకు వినరాలేదా....?”

నిర్మల దిక్కు చచ్చిపోయి భర్తకేసి చూసింది.

ఆతని చూపులు సూటిగా తాకేసరికి, వెంటనే
తల దించుకుని చీర కొంగుకి వున్న చిరుగుని
సవరిస్తూ వుండిపోయింది.

శ్రీనివాస్ దృష్టి చీర చిరుగుమీద పడింది :

“ఆ వున్న చిరుగుని అట్లా పెద్దది చెయ్యక

పోతే, జాగ్రత్తగా సూదితో కుట్టుకోలేవా? ఉన్న
చీరల్ని శుభ్రంగా వాడుకోవటం తెలియదా?
చీరలు కొనమని నన్ను వేడించడం మాత్రం
తెలుసు....”

“.....”

“ఇవి తీసి రోపల జాగ్రత్త చెయ్యి. మళ్ళీ
పిల్లలాస్తే చింపి తగలబెడతాను.” పైయ్యు
విసురుగా మంచం మీద పడేసి అలసటగా పడక
కుర్చీలో వాలాడు :

పాతకాలంనాటి కుర్చీ.... నేనింక నా దార్యత
సక్రమంగా నిర్వహించలేను.... అన్నట్లు
చిన్న శబ్దంతో దాదగా మూర్చింది.

నిర్మల నెమ్మదిగా కదిలి పైయ్యుతీసి అల్మా
రాలో సర్దింది.

శ్రీనివాస్ భారంగా కణతలు నొక్కుకుంటూ
దార్యని పిలిచాడు.

“చూడు....ఆ పై ఆరలో తలనొప్పి మాత్ర
వుంది. ఇటిచ్చి కాస్త వేడిగా కాఫీ తీసుకురా....”

ఉలిక్కిపడింది నిర్మల.

“ఏమిటి? చెప్పింది వినబడలేదా?” విసుగ్గా
నొసలు చిట్లించాడు శ్రీనివాస్. నిర్మల కంఠంలో

వణుకు ప్రారంభమయింది.

“కాఫీకి పాలు....పాలు....”

“పాలు :?”

“పిల్లి... పిల్లి....”

పళ్ళు పటపటా కొరికాడు శ్రీనివాస్.

“పాలు పిల్లి తాగింది. అంతేగా? మరి
నువ్వేం చేస్తున్నావ్? పిల్లి పాలు తాగుతుంటే
వినోదం చూశావా? ఛా...ఛా అవీసునుంచి అలసి
కొంపకి వస్తే మంచి కాఫీ వుండదా....కాస్త
రిలీఫ్ దొరకదా....” విసురుగా కుర్చీలోంచి
లేచి చెప్పులు వేసుకున్నాడు.

అటలకి వెళ్ళిన పిల్లలిద్దరూ తండ్రికి గుమ్మం
లోనే ఎదురొచ్చారు.

“నాన్నా....నాన్నా....” సంజరంగా దగ్గరికి
రాబోయిన కొడుకుని అతి ప్రయత్నం మీద
విడిపించుకున్నాడు శ్రీనివాస్.

పిల్లల ఒంటినిండా దుమ్ము నిండి బట్టలు
మురికిగా వున్నాయి.

శ్రీనివాస్ కళ్ళు తీక్షణంగా భార్యవైపు తిరిగాయి.

“నువ్వు పగలంతా ఇంట్లో కూర్చుని ఏం
చేస్తున్నట్లు? పిల్లల్ని కాస్త శుభ్రంగా వుంచలేవా?
నేను వచ్చేసరికి స్నానం అదీ ముగించుకుని
నువ్వు శుభ్రంగా వుండలేవా? ఇంత చిన్న
విషయం తెలియదా నీకు? అంత తెమలని పను
లేమున్నాయి? ఒక్కసారి ఆ ముఖం అద్దంలో
చూసుకో. చెంపలనిండా మసి మరకలు. ఇల్లంతా
దుమ్ముతో వుంటే నీ కెలా తోస్తోంది? ఛా....ఛా”
విసురుగా పిల్లల్ని తప్పించుకుని టీ బంకు వైపు
వడి వడిగా సాగిపోయాడు శ్రీనివాస్.

ఉక్రోశంతో నిర్మల కళ్ళ నుంచి జలజలా
కన్నీళ్ళు రాలాయి.

తెల్లటి జార్జట్ చీర.... ముత్యాల నగలతో
పాలరాతి బొమ్మ లాంటి నిర్మల :

“ఇంకా వేరే అద్ద మెండుకోయ్ ... నీ
చెక్కిళ్ళే..” అని చెబుతున్న ఆఫీసర్ శ్రీనివాస్.

నిర్మల అంతరాత్మ హేళనగా వెక్కిరించింది.

కలలకి-వాస్తవానికి ఎంత తేడా?

“అయ్యో భగవంతుడా :!....” నెత్తిన చెయ్యి
పెట్టుకుని నిస్సృహగా నేల మీద కుప్పలా కూల
బడింది వివేకం లేని నిర్మల. “సంతోషమే
సంపద” అని తెలియని వెర్రి బాగుల నిర్మల....

కృష్ణ-అనుభవాలు

కమలాకుమార్

క్రొవైట్‌లోని భారత దౌత్య కార్యాలయంలో 'పస్ట్ వెక్రిటరీ'గా తనను నియమించారని మావారు కబురు తీసుకు వచ్చారు. కువైట్ పేరు మావారి నోటివెంట వచ్చిన వెంటనే నా కళ్ళముందర అరబ్బీ గాన్లలో మునిగిపోతున్న పేకలు వంగి వంగి వందనాలు చేస్తూ, మాకు విలువయిన కానుకలు సమర్పిస్తున్న దృశ్యం కనిపించింది!

ఐతే కువైట్ ఎక్కడవుందో అడిగితే మాత్రం నా భాగోళ పరిజ్ఞానం సున్నా కన్నా ఎక్కువ మార్కులు తెచ్చుకోదని తేలిపోయింది. అందుకే మా వారితో కలసి పిల్లల అట్లాన్ మీదకి దాడి చేశాను. ఆఖరికి ఆతి కష్టం మీద కువైట్‌ని కని పెట్టగలిగాను. ప్రపంచం పటంలో ఒక చిన్న 'చుక్క'లా ఉన్న కువైట్‌ను చూడగానే కొలం బస్ ఆ మెరి కాను కనిపెట్టినంత ఆనందం కలిగింది నాకు. సౌదీ అరేబియా, ఇరాక్, ఇరాన్లు కువైట్‌కి చుట్టూ వున్నాయి. 'అరేబి యన్ సింధుళాబ' అగ్రభాగంలో కువైట్ వుంది.

ఇక కువైట్‌లో సరికొత్త జీవితం ప్రారంభ మవుతుందన్న మాట. అందుకు అక్కడ జీవితం ఎలా వుంటుంది, కువైట్‌లో కాయగూరలు దొరుకుతాయా-ఇలాంటి వాటి గురించి తెలుసుకోవా లనిపించింది. అదృష్టమంటే మాదేనేమో! కువైట్‌లో స్థిరపడిన ఒక భారతీయుడు నెలపుల్లో సరదాగా గడుపుదామని స్వదేశానికి రాగా మాకు అతనితో పరిచయం అయింది. అత్రుతను అణచుకోలేక అతని మీద ప్రశ్నల వర్షం కురిపించాను. కువైట్‌లో అన్నీ సమృద్ధిగా దొరుకుతాయనీ, అక్కడ 40,000 మంది భారతీయులు వుండడంవలన మాకు పరాయి దేశంలో అదుగు పెట్టినట్లు వుండదనీ అతను చెప్పడంతో నేను కువైట్ ప్రయాణం ఎప్పుడు ప్రారంభమవుతుందా అని ఎదురు చూడడం మొదలు పెట్టాను.

ఇక ఆరోజు రానే వచ్చింది. ఢిల్లీ విమా నాశ్రయంలో ఆ అర్ధరాత్రి 'జంబో' జెట్‌లో కువై ట్‌కి ప్రయాణమయ్యాము. కొత్త జీవితం గురించి మనసులో వితుకు వితుకుమనడం ప్రారంభ మయింది. మనవాళ్ళకు దూరమయిపోతున్నామనే భాద పట్టుకుంది. అయితే ఇంట్లో కూర్చుని ప్రపంచాన్ని చూడగలమా?

కువైట్‌లోకి మేము అదుగుపెట్టే షణ్డం వచ్చేసింది. మా విమానం విమానాశ్రయం సమీపించేసరికి ఎయిర్ హోవైన్ ప్రయాణీకులకు తగిన హెచ్చరికలు చేసింది. విమానం కిటికీలోంచి బయటకు చూస్తే నారింజపండు రంగు పొగలతో

బీళ్ళు విలువచేసే టాంక్స్ - వాటిలో గిరగిర తిరిగే రెస్టారెంట్లు



అకాశం బంగారు వన్నెలో కనిపించింది. ఆ చీకట్లో కనిపించిన ప్రకృతి సౌందర్యం అంతే.

కువైట్ విమానాశ్రయం ఎంతో పెద్దది. విమానాశ్రయం బయటికి బస్‌లో చేరుకున్నాం. అక్కడి అధికారులెవ్వరూ ఇంగ్లీషు మాట్లాడక పోవడం మాకు ఎంతో ఇబ్బంది అయింది. వారు అరబ్బీ మాట్లాడుతూ వుంటే మేము చెప్పింది ఎవరికైనా అర్థం అవుతుందా అని సందేహం కలిగింది. అయితే అదృష్టవశాత్తు దౌత్య కార్యాలయానికి చెందిన ఉద్యోగి అక్కడికి వచ్చి మేము మా దాక్యుమెంట్లు, సామగ్రి తీసుకోడానికి సహాయం చేశాడు. ఆ సమయంలోనే మాకు ఎంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. ప్రయాణీకులు వున్న భవంతివద్ద నీలం రంగు ఇంపాలా కారు-పెద్దది ఆగి ఉంది. సాంప్రదాయకమైన పద్ధతిలో దుస్తులు ధరించిన 'అరబ్' - కారు తలుపులు తెరచి మాకు స్వాగతం చెప్పారు. తెల్లని గొనులో ('కుప్రాన్') మునిగిపోయినట్లు వున్న ఆ అరబ్ తలకు శిరస్త్రాణంలాగా నల్లంచుగల తెల్లటి పాగా చుట్టాడు. ఆ మహానుభావుణ్ణి చూస్తే అతను



తప్పక స్మగ్లర్ అయివుంటాడనిపించింది. నేను చూసిన సినిమాలలో స్మగ్లర్లు అచ్చు అలాగే వుండడం ఆ వ్యక్తి చేసుకున్న పాపమే అయి వుంటుంది. అయితే అబ్రికి మేము ప్రయాణం చేసిన ఆ ఇంపాలా, టాక్సీ అని తెలిసింది. కువైట్ లో మెర్సెడెస్ బెంజ్, టాక్సీ, చెవ్రెట్ వంటి కార్లనే టాక్సీలుగా ఉపయోగిస్తారని తెలిసింది.

ఇంకా పూర్తిగా తెల్లవారలేదు. అప్పటికి ఎంతో దూరం ప్రయాణం చేసి ఉన్నా. ఆ ప్రయాణం ఎంతో ఆహ్లాదకరంగా వుంది. దారికి రెండు వైపులా విద్యుద్దీపాలు వెలుగుతున్నాయి; మనుష్య సంచారం లేని ఆ సమయంలో కార్లు వేగంతో కదిలిపోతూ వుంటే వింత అనుభూతి కలిగింది. కువైట్ లో గంటకి 120 కిలోమీటర్ల వేగంతో కార్లు నడుపుతారు. అక్కడి రోడ్లు వికారంగానూ, తిన్నగానూ వుంటాయి. భారత దేశానికి చెందిన ఎలక్ట్రిక్ ఇంజనీర్లు ఆ రోడ్ల మీద విద్యుత్ దీపాలను ఒక పద్ధతిలో అమర్చారు. దారిలో ఎత్తయిన ప్రహరీ గోడలు వున్న అందమయిన

కువైట్ నగరంలో ఒక రోగం

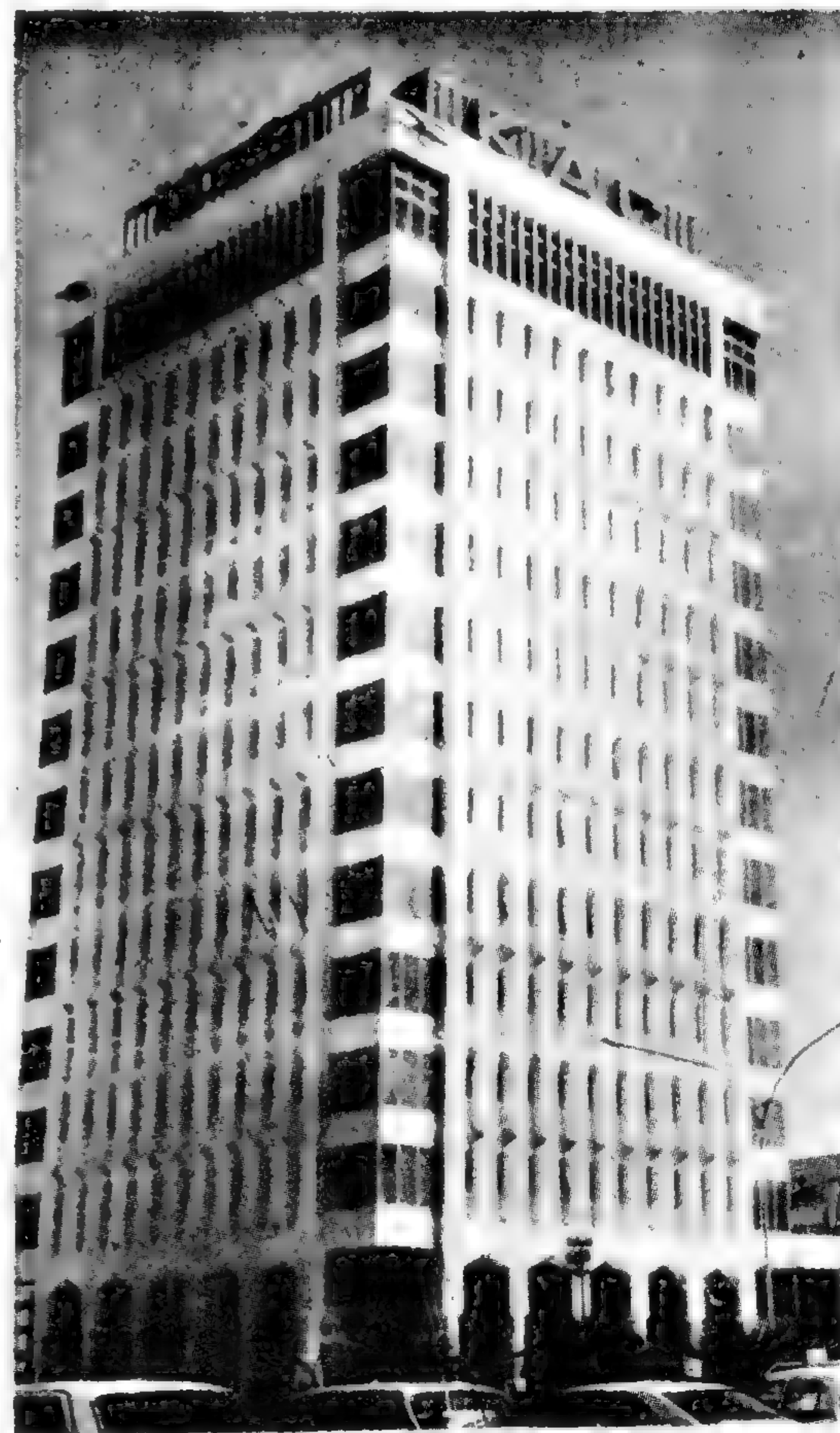


ఇండియన్ ఆర్ట్స్ పర్ఫార్మర్స్ గాత్రీయ సంగీత కార్యక్రమం

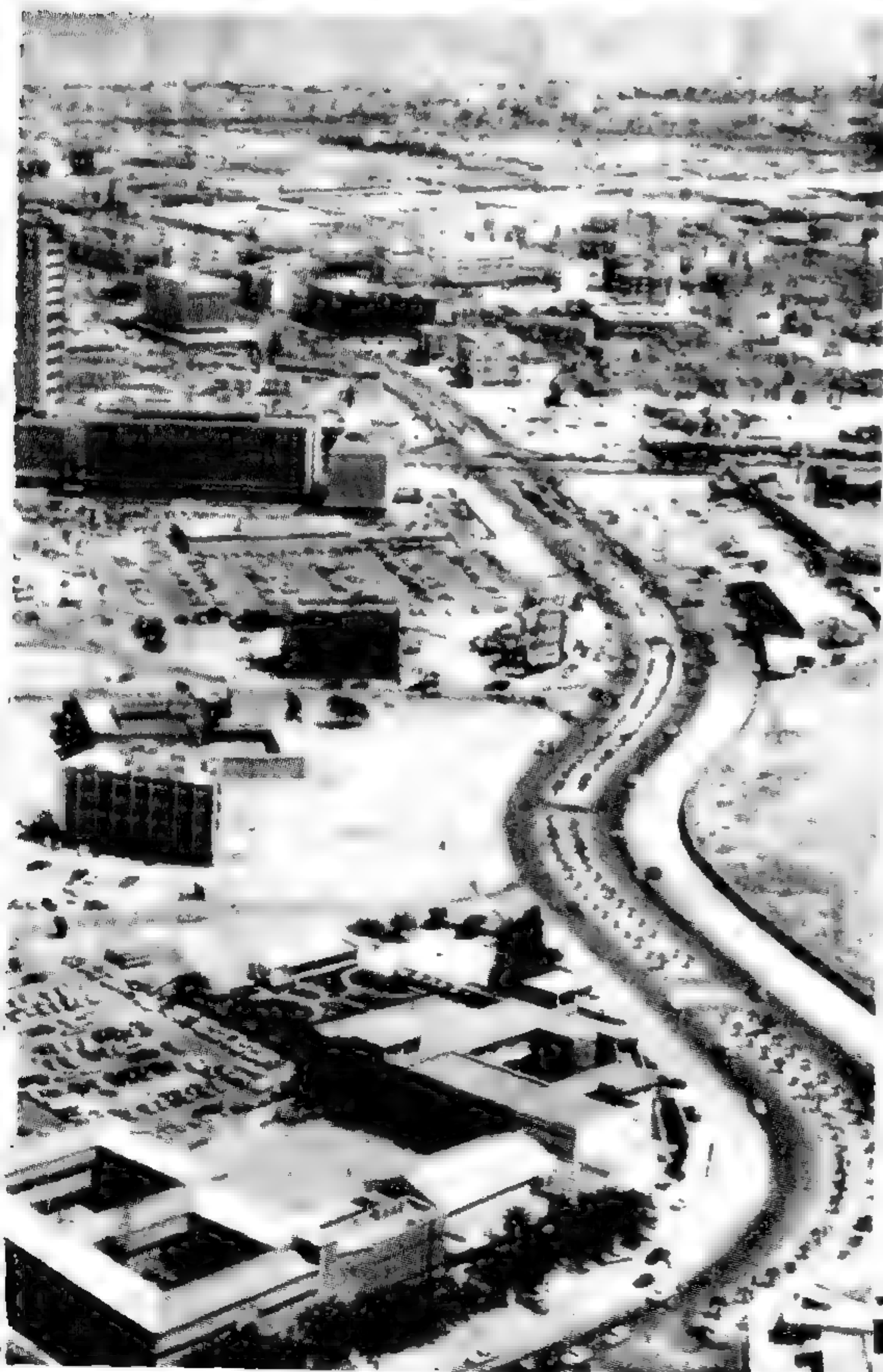
ఇళ్ళు మాకు కనిపించాయి. ఆ రోడ్లు, ఇళ్ళు చూస్తూవుంటే ఢిల్లీలోని గ్రేటర్ కైలాష్, సౌత్ ఎక్స్ ప్రెస్ వన్ లో వున్న రోడ్లు, ఇళ్ళు జ్ఞాపకం వచ్చాయి. ఢిల్లీలోని వాతావరణంలాగానే కువైట్ లోని వాతావరణం కూడా—ఎండాకాలంలో ఎంతో వేడి, శీతాకాలంలో అమిత చల్లన. వేసవిలో ఆ వేడికి అసలు తట్టుకోలేము. వేసవిలో చెట్లూ, చేమ ఐతకదు. ఇప్పుడు ఎంతో కష్టం మీద చెట్లు పెంచుతున్నారు. వేసవిలో కువైట్ లో 'ఇసుక కుసాను' అనే వీస్తుంటాయి. దాంతో రోజూ తర ఐదే గాలిలో ఇసుక రేణువులు నిండిపోతాయి; అవతలి వస్తువులను చూడడానికి కూడా అవకాశం వుండదు.

మాకారు హిల్స్ హోటల్ కి చేరుకోవడంతో చే, కారు తలుపులను కారు నలుపు రంగులో వున్న దుస్తులు ధరించిన ఆరబ్ తెరచాడు. వికారమయిన ఆ హోటల్ భవంతిలోకి అడుగుపెట్టాం.

ఆ రోజు సాయంత్రం కువైట్ లో వున్న ఒక భారతీయ కుటుంబంవారు భారతదేశానికి తిరిగి వెళ్ళిపోతున్న భారత రాయబారి గౌరవార్థం ఏర్పాటుచేసిన వీడ్కోలు విందుకు మమ్మల్ని ఆహ్వానించారు. ఆ ఇంట్లో ఖరీదయిన సోఫా పెట్టు వున్నాయి. నేలమీద అందమయిన తివానీలు వరచి వున్నాయి. ఏర్కండిషన్ చేయబడిన ఆ ఇంట్లో అడుగు పెట్టేసరికి ప్రాణం లేచి వచ్చింది. అక్కడి ప్రజలకి తమ ఇళ్ళు అందంగా అలంకరించుకోవాలన్న అభిరుచి కాకుండా కావలసినంత ధబ్బు కూడా వుందని నేను తెలుసు [87 వ పేజీ చూడండి]



కువైట్ ఏర్వేన్ వారి 'ఆకాశహర్యం'



సకేతనవల:



రోహిణీ కార్తె ఎండ, నిప్పులు చెరుగుతోంది

తలమీదేమీ ఆచ్ఛాదన లేకుండా బట్టతల మీద సూర్యుడు మరింత ప్రతాపాన్ని చూపిస్తూంటే చెమటలు కక్కుకుంటూ ఇంట్లో అడుగుపెట్టిన రాఘవయ్య 'వున్....ఏమి ఎండలు....ఏమి ఎండలు!', అనుకుంటూ "అమ్మాయ్....వాహినీ". అని పిలిచాడు.

"వస్తున్నా నాన్నా...." చెయ్యి చీరచెంగుతో తుడుచుకుంటూ వంటింట్లోంచి వచ్చింది వాహినీ చిరునవ్వుతో.

రక్తమాంసాలు సంసారం కోసమే వెచ్చిస్తున్నాడా అన్నట్లు బక్కచిక్కి సన్నగా పొడుగ్గా వున్న తండ్రి వేపు జాలిగా చూసింది వాహినీ.

ముతకరకం ఖద్దరు చొక్కా. పంచెలతో మూర్తీభవించిన రోవర్ డివిజన్ క్లర్క్ లా నిలబడి వున్నాడు రాఘవయ్య.

'ఈ సంసారం కోసం నాన్న ఎంత కష్టపడుతున్నాడు' అనుకున్న వాహినీ హృదయంలో ప్రేమ పొంగిపొర్లింది. అదే ఆమె మొహంలో ప్రతిఫలించింది.

ప్రేమవర్షం రోతి

"ఏమండీ ఎండలో వచ్చారు. మంచినీళ్ళు తాగుతారా? గ్లాసులో మంచినీళ్ళు పట్టా వాహినీ మీ నాన్నగారికి!" హెచ్చరించింది వర్తనమ్మ.

వంటింట్లోకి వెళ్ళి గ్లాసులో మంచినీళ్ళు తెచ్చి తండ్రి చేతకందించింది వాహినీ.

"మంచి ఎండలో వచ్చావు నాన్నా. మొహం ఎంతగా వడిలిపోయిందో చూడు" అంది జాలిగా.

సమాధానంగా నీరసంగా నవ్వేడు రాఘవయ్య.

గ్లాసందుకుంటూ కూతురి చిరిగిన జాకెట్టు వైపు. ఆమె వయస్సుని దాచలేకపోతున్న చాలీ చాలని ముతక చీర వైపు ఒక్క షణం పరీక్షగా చూసి దృష్టి మరల్చుకుంటూ నిట్టూర్చాడు రాఘవయ్య.

తండ్రి ఆలోచనల్ని గ్రహించిన వాహినీ పమిట భుజాల చుట్టూ లాక్కుని చిరుగు కనిపించ కుండా జాగ్రత్తపడుతూ. "కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కుని కాస్సేపు రెస్ట్ తీసుకో నాన్నా! నేనీరోపుగా వెళ్ళి కాఫీ చేసి తెస్తాను." అంటూ తండ్రి త్రాగిన గ్లాసు తీసుకుని వంటింటి వేపు వెళ్ళిపోయింది.

పెద్దప్రూడి రొట్టెలక్కోడేవి

మంచిని క్షుత్రాగి కాస్త ప్రీమితవద్ద రామవయ్య కుర్చీలో కూర్చుని. “ఇంకా పిల్లలు రాలేదా?” అన్నాడు భార్యనుద్దేశించి.

“మీరు ఇప్పుడే కదా వస్తా. ఇంకా వాళ్ళు వస్తారు. అదుగో! ఒక్కొక్కళ్ళు వస్తున్నారు” అంది వర్తనమ్మ పుస్తకాలతో వీధి గుమ్మంలో అడుగుపెట్టిన వాణినుద్దేశించి.

“ఇప్పుడే వచ్చావా నాన్నా! వీధిలో ఎండ పేల్చేస్తోంది.” అంటూ రోపరికి వెళ్ళింది వాణి. అమ్మా నాన్నలకి మరింత సమస్య అయేలా పన్నెండో ఏడే కండువలు వెయ్యడం మొదలెట్టింది తర్జునామ చదువుతున్న వాణి.

ఆ తర్వాత చీమిడి ముక్కు తుడుచుకుంటూ పరిక పట్టుకుని రఘు, ఎరువు తెచ్చుకున్నట్లున్న పొడుగాటి నిక్కరు తొడుక్కుని ఫోర్త్ ఫారమ్ చదువుతున్న రామం, చొక్కా బొత్తాబాడిపోయి రెండోక్లాసు చదువుతున్న సత్యం, గొనేసుకుని నాలుగో క్లాసు చదువుతున్న శారద-ఒకళ్ళ తర్వాత ఒకళ్ళ స్కూలు నుంచి ఇంటికి వచ్చారు.

ఇంతమంది పిల్లలకి చదువులు చెప్పించడం

తల్లి అలా అన్నప్పుడల్లా వాహిని నిర్లిప్తంగా నవ్వుతుంది. “తను ఎంత అదృష్టవంతురాలో తన సంసారం చూస్తే తెలుస్తూనే వుంది. తనని అలా మెచ్చుకోవటంలో తల్లి ఉద్దేశం ఆత్మ వంచన చేసుకోవటమా లేక ఆ విధంగానైనా తృప్తిపడదామన్న ఆశ....! అన్న అనుమానం అప్పుడప్పుడు వాహినికి వస్తూంటుంది. అందం చూసి వరించే రోజులా యివి!

పెరట్లోకి వెళ్ళి కాళ్ళు చేతులు కడుక్కుని వచ్చిన పిల్లలు. “అక్కా అన్నం పెట్టవే!” అంటూ వంటింట్లోకి పరుగులెత్తారు.

వాణి పీటలు వేసి కంచాలు పెట్టింది. ఈ రోపుగా నెయ్యి వెచ్చబెట్టి, ఆ కుంపట్లో కాచి నీళ్ళు పడేసిన వాహిని అందరికీ అన్నాలు వడ్డించింది.

“అక్కా నెయ్యి! అక్కా కూర! అక్కా చారు!” అంటూ నాలుగు వేపుల్నించీ వస్తున్న ఆరుపుల్ని వోర్పుతో వింటూ తమ్ముళ్ళకి చెల్లెళ్ళకి కావల్సినవన్నీ వోర్పుగా వడ్డిస్తోంది వాహిని.

వీధి గదిలో తల్లి గట్టిగా మాట్లాడుతోంది.

లేదనుకున్నావ్....! ముందుగానే అడుగుతున్నారు. ‘ఎన్ని వేరిస్తారో చెప్పండి. ఆ తర్వాతే పెళ్ళి చూపులకి వస్తాం’ అంటున్నారు. ఎంత చచ్చు చదువైనా రెండువేలకి తగ్గమంటున్నారు. ఉద్యోగం సద్యోగం లేక పెళ్ళాన్ని పోషించుకోలేని వాడికి కూడా రెండువేలు కట్టం కావాలిట. నాకు వచ్చే యీ నూటయభై రూపాయల ఉద్యోగంలో-యీ కరువు రోజుల్లో మీ కడుపు నిండా తిండే పెట్టలేని స్థితిలో వున్నానే....! ఇంకా వేలుపోసి వరుణ్ణి ఎక్కడనుంచి తేగలను చెప్పు?”

వర్తనమ్మ ఆశ్చర్యంతో కళ్ళు పెద్దవిచేసి బుగ్గలు నొక్కుకుంది.

“ఇదెక్కడి విద్వారమండీ! ఏ అప్పో సప్పో చేసయినా ఆడపిల్ల పెళ్ళి చెయ్యాలి కాని ఇంట్లో పెట్టుక్కుర్చుంటామా? ఎంత అప్రదిష్ట! నలుగురూ ఏమనుకుంటారు? కట్నమిచ్చుకోలేక కూతురి పెళ్ళి చెయ్యటం లేదనకోరూ!”

“అబ్బబ్బ....” చిరాగ్గా కదిలాడు రామ వయ్య.

‘వనిత’ నవలల పోటీలో రెండవ బహుమతి పొందిన నవల

రామవయ్యకి శక్తికి మించిన పని అయింది. అదీకాక రఘు పుట్టాక వర్తనమ్మ ఆరోగ్యం పూర్తిగా పాడయింది. శరీరంలో ఎప్పుడూ ఏదో ఒక బాధ. అన్ని విధాలా పరిస్థితులు అనుకూలించక పోవడంతో వాహిని ఫోర్త్ ఫారమ్తో చదువుకి పుల్స్టాప్ పెట్టేసి తల్లికి సాయంగా ఇంటి పనులు చూసుకుంటూ వుండిపోయింది. వాహినే ఆ యింట్లో పెద్దపిల్ల. చెంపకి చేరదేసి కళ్ళతో సన్నగా పొడుగ్గా దంతపు బొమ్మలా వుంటుంది. ఆ అమ్మాయి నవ్వినప్పుడు ఎడను బుగ్గ కొద్దిగా పొట్టపడుతుంది. అది చూసి తన కూతురు అదృష్టవంతురాలని, ఎవరో గొప్ప వాళ్ళ యింట్లో పడుతుందని మురిసిపోతూ వుంటుంది వర్తనమ్మ. “నా తల్లికేం తక్కువని! బంగారు బొమ్మలా వున్న నా తల్లికోసం ఎవడో ఎక్కడో తపస్సు చేస్తూ వుంటాడు” అంటూ వుంటుంది కూతురి అందాన్ని మెచ్చుకుంటూ. వాహిని మొహం మీది ముంగురులను వెనక్కి తోస్తూ, “మా వాహిని వంకలేని చందమామ” అని కూడా అంటూ వుంటుంది.

“ఎన్నిసార్లని చెప్పనండీ మీకు! మన వాహిని పెళ్ళి విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోరేం! ఇంట్లో ఎదిగొచ్చిన పిల్లవుండే-దానికి పెళ్ళి చేద్దామనే ధ్యాసే మీకున్నట్లు కనిపించదు. ఇరుగు పొరుగువాళ్ళు కనిపించినప్పుడల్లా అడగడమే-మీ అమ్మాయికింకా పెళ్ళి చెయ్యరా అని.”

“చూస్తూనే వున్నానే వర్తనం! కుదరందే ఏం చెయ్యను?”

“ఏం చూశారో! ఇప్పటికీ ఒక్కసారి కూడా పెళ్ళి చూపులకి కూర్చోలేదు అమ్మాయి. కనీసం ఆ ముచ్చటైనా తీరలేదు. ఆ చూసిన వాళ్ళని అక్కణ్ణించే పంపించేయకపోతే వచ్చి అమ్మాయిని చూసుకోమని చెప్పరాదూ! ఒక్కసారి మనమ్మాయిని చూసారంటే కళ్ళకద్దుకుని చేసుకుంటారు.”

భార్య మాటలకి విషాదంగా నవ్వేడు రామవయ్య.

“మన అమ్మాయి అందం ఒక్కటే చాలదే! అందంతోపాటు కట్నం కూడా కావాలి. ఇన్నాళ్ళ బట్టి పెళ్ళి చూపులకి ఎందుకు ఎవరూ రావడం

“అలాగే....! ఏదో సంబంధం చూసి స్థిర పరుస్తారే. వూరుకో. కాస్తేపు విశ్రాంతిగా కూర్చోనీ.”

అప్పటిదాకా భర్తతో ఆవేశంగా మాట్లాడిన వర్తనమ్మ గుండె చేత్తో పట్టుకుని కూర్చుండి పోయింది. నెమ్మదిగా మూలుగుతూ.

“వచ్చిందీ....మళ్ళీ గుండెనొప్పి వచ్చిందీ....!” అదుర్దాగా లేచి భార్య దగ్గరకి వస్తూ అన్నాడు రామవయ్య. “ఈ జబ్బుకి ఆవేశం. అందోళనా పనికిరావే అని ఎన్నిసార్లు చెప్పినా వినవు కదా! ఎప్పుడో నా కొంప తీస్తావు.”

“జీవచ్ఛవంలా బ్రతికేకన్న అదే నయం!” విరక్తిగా అంది వర్తనమ్మ.

“ఓ....ఓ ఏమిటా మాటలు! పని చేసినా చెయ్యకపోయినా నువ్వలా కూర్చుని వుంటేనే ఎంతో ధైర్యంగా వుంటుంది నాకూ పిల్లలకి....” అంత మనిషీ ఒక్కసారిగా దిగులు పడి పోయాడు రామవయ్య.

గుండెల్లో నొప్పి క్రమేపీ ఎక్కువ కావడంతో

గోదకి జార్లబడి మూలగసాగింది వర్తనమ్మ.

రామవయ్య కంగారుగా దండానవున్న కంచువా
తీసి భుజాన వేసుకున్నాడు.

“వాహినీ.....!”

“ఏం నాన్నా.....?” వంటింట్లోంచే పరికింది
వాహినీ.

“మీ ఆమ్మకి మళ్ళీ గుండెల్లో నొప్పి
వచ్చిందమ్మా. నువ్వు యిలా వచ్చి దాని దగ్గర
కూర్చో. నేను వెళ్ళి డాక్టర్ని పిలుచుకు వస్తా.”

“నువ్వెళ్ళు నాన్నా.....వీళ్ళకి మజ్జిగపోస్తున్నా.
యిప్పుడే వస్తాను.”

రామవయ్య వీధితలుపు జారేసి వెళ్ళిపోయాడు.

మరో నిమిషంలో వాహినీ వచ్చి తల్లి దగ్గర
కూర్చుంది-వీపు మీదా గుండెల మీదా రాస్తూ.
తల్లి బాధచూసి కళ్ళ నీళ్ళు తిరిగాయి వాహినీకి.

“అమ్మా చాలా నొప్పిగా వుందా?”

సమాధానంగా....“ఘా.....” అని మాత్రం
అంది వర్తనమ్మ కళ్ళు మూసుకునే.

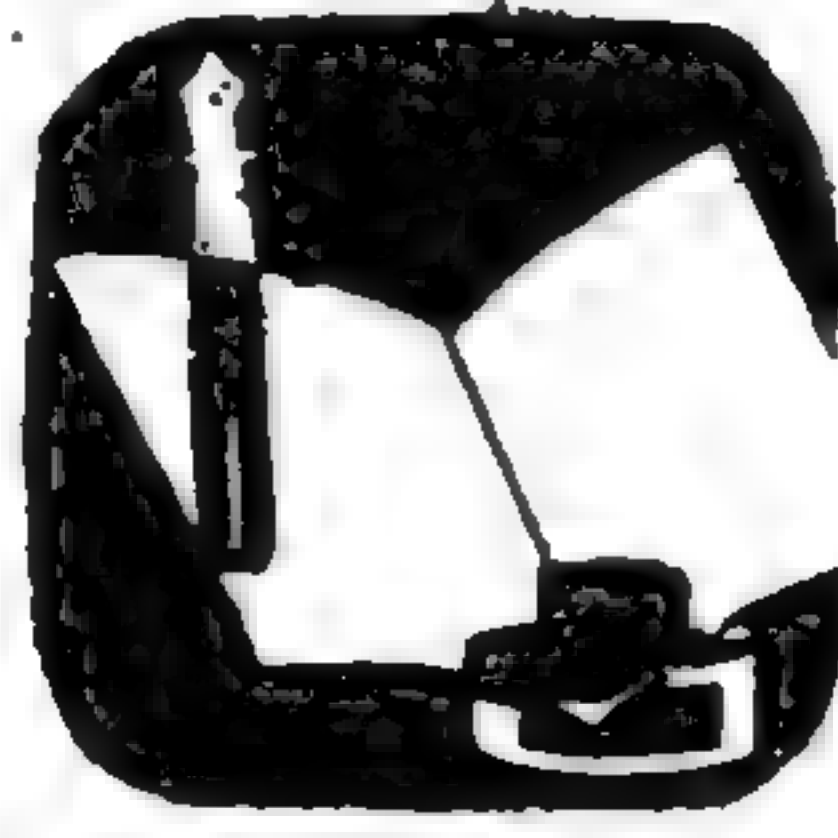
“ఎందుకు చెప్పమ్మా అనవసరంగా వుద్రేకం
తెచ్చుకుంటావు? చెప్పితే వినవు.” అంది వాహినీ
అనుమానంగా.

వర్తనమ్మ సమాధానం చెప్పలేదు.

తల్లి గుండెల మీద చేత్తో రాస్తూ మౌనంగా
కూర్చుండి పోయింది వాహినీ.

“తన వివాహం గురించి ఆమ్మకెందు కింత
ఆందోళన? తను యింటెడు పనీ చూసుకుం
టూండే! ప్రళాంతంగా వుండకూడదు! ఏవేవో
మాట్లాడి వుద్రేకం తెచ్చుకుంటుంది. ‘అమ్మా
నాకు పెళ్ళి చెయ్యండి’ అని తను అడిగింది
గనుకనా! ఒకప్పుడు తెలిసీ తెలియని పయస్సురో
అందరి ఆదపిల్లల్లాగే తనూ పెళ్ళి గురించి,
రాబోయే భర్త గురించి ఎన్నో కలలు కన్నది.
ఎన్నో గారి మేడలు కట్టుకుంది. కాని ఈహా
లోకంలోంచి మేల్కొని విజ్ఞత గల యువతిగా
వాస్తవిక దృక్పథంతో చుట్టూ కలయ చూశాక
తను యిన్నాళ్ళుగా కన్న కలలెంత అర్థం లేనివో
తెలిసింది. సంసార పరిస్థితిని అర్థం చేసుకున్న
నాడు-తన గుండె, బాదతో స్పందించింది. అనాడు
అంతకు ముందువరకు తను కన్న కలలన్నీ గారి
మేడలన్నీ తన చేతుల్లో తనే కూర్చేసుకుంది.
తన భవిష్యత్తు కొక సమాధి కట్టేసుకుంది.
అనాటి వరకు ఆడుతూ పాడుతూ తోటి వారిలో

పుస్తకాలు



గుళ్ళో వెలసిన దేవతలు

[రచన: పి. అనందారామం; వెల రూ 6-50;
క్రొవ్ సైజులో పేజీలు: 200; ప్రచురణ:
మ్యాస్టరెంటు బుక్ సెంటర్, విజయవాడ-2]

క్రత పేరు కంటే కథకుల పేరు పెద్దదిగా
వుండటంలో కొనేటప్పుడు పాఠకులకు కొంచెం
ఇబ్బంది ఏర్పడుతుంది. ఆ ఇబ్బంది చాలుకొని
చదవటం మొదలుపెట్టే అన్నీ సందేహాలుగానే
కనిపిస్తాయి. కులాంతర, మతాంతర వివాహాలు
చాలా చోట్ల జరుగుతున్న ఈ రోజుల్లో హరి
జనుడితో వివాహానికి ఇంత గొడవ జరుగు
తుందా అని ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. ఏదో కథ
కోసం అలా వ్రాశారని సరిపెట్టుకోగలిగిన పాఠకులు
అలవాటు ప్రకారం ఇది కూడా చదువుతారు.

హరిజనుణ్ణి చేసుకోనీయకుండా సరళను
తరిమికొట్టి, ఆమె చావుకు కారణమయిన జనం,
ఎవరికో కలలో సరళ కన్పించిందని తెలియగానే
గుడి కట్టించి, సరళను దేవతగా ప్రతిష్ఠించి ఉత్స
వాలు చేస్తుంటారు. అనుపమ-మేకవన్నె పురి

తటిల్లతలా మెరిసిపోయే తను - చీకూ చింతా
లేకుండా రోజులు హాయిగా గడిపివేసే తను-
హఠాత్తుగా మారిపోయింది. ఉత్సాహంగా మెరిసే
తన కళ్ళల్లో నిరాశ చోటు చేసుకుంది. దానికి
తగ్గట్టు ఆ చురుకూ, అల్లరి ఏమైపోయాయో
తన శరీరం కూడా మన్ను దిన్న పాములా
తయారయింది-క్రమేపీ. అంతా అదే మాట
అన్నారు. ‘ఎంతో చలాకీగా వుండే వాహినీ
ఏమిటిలా వున్నట్లుండి బుద్ధావతారంలా తయా
రయింది’ అని. తను మారడంలో ఆశ్చర్యం
లేదు. చుట్టూ పరిస్థితులు బాగుంటే మనస్సు
కూడా సంతోషంతో పూయలలాగదా! చంటి
వాడికి పాలదబ్బా కొనడానిక్కూడా డబ్బు లేక
తండ్రి మథనపడ్డాంటే - ఒక పక్క తల్లికి
మందులు కొనాలని డాక్టరు చెప్తే-మరో పక్క
తమ్ముళ్ళకి చెల్లాయిలకి స్కూలు ఫీజులు కట్టడాని

లాంటి అమృతమూర్తితో కాపురం చెయ్యలేక,
చనిపోతున్నానని ఆతనికి ఉత్తరం వ్రాసి వదిన
పావని దగ్గరికి వచ్చేస్తుంది. భార్య నిజంగా చని
పోయిందనుకొని భయపడిన అమృతమూర్తి
భూతవైద్యుడి సలహాతో గుడి కట్టించి అందులో
అనుపమ దేవతను ప్రతిష్ఠిస్తాడు. మూర్ఖులైన
ప్రజలు అలా గుళ్ళో వెలసిన దేవతలను పూజి
స్తుంటారు.

ఇందులో ‘భాష్యం’ అనే మరో నవలిక వుంది.

సదాచార సంపన్నుల ఇంటికోడలు అముక్త
మాల్యద. పిల్లలు లేని అముక్తకు పనిమనిషి
కొడుకు భాష్యంపై మమకారం ఏర్పడుతుంది.
అముక్త సలహాపై పనిమనిషి మగ డాక్టరు
దగ్గరకు వెళ్ళి పరీక్ష చేయించుకుని, ఆ కారణంగా
మూర్ఖుడైన భర్త కోపానికి బలైపోతుంది.
అప్పట్నుంచి తల్లిలేని పిల్లవాడని భాష్యంపై
ప్రేమ ఎక్కువవుతుంది అముక్తకు. సవతి తల్లి
నిర్దాక్షిణ్యానికి వాణ్ణి వదిలి పూర్కోలేక, సంప్ర
దాయంలో, అత్త మామలతో, భర్తతో పోరాడి
చివరికి భాష్యాన్ని తన ఒళ్ళోకి, ఇంట్లోకి తెచ్చు
కుంటుంది అముక్త.

ఈ రెండు నవలికల్లోని కొన్ని సంఘటనలు
అసహజం అనిపించినా, పల్లెటూరి ప్రజలు
లోకం పోకడ తెలియకుండా అంత మూర్ఖంగా
వుంటారా అని ఆశ్చర్యం కల్పించినా రచయిత్రి
తన శైలితో చివరిదాకా చదివిస్తాడు.

క్కుడా చేతిలో డబ్బు లేక తండ్రి గిజ గిజ
లాడుంటే తన మనస్సులో వుత్సాహమెలా ప్రవే
శించగలదు! భవిష్యత్తులో ఏ ఆశారేఖా కనిపించ
నప్పుడు చదువుకుని తన కాళ్ళ మీద తాను నిలబడ
దామన్నా ఆర్థిక పరిస్థితులు అనుకూలించనప్పుడు,
తనలాంటి మధ్య తరగతి ఆదపిల్ల చేసేదేముంది-
విదికి తల వంచడం తప్ప. అయినా యీ పెద్ద
వాళ్ళకు ఎవరు చెప్పగలరు? అసలే బలహీనంగా
వుండని, తమ్ముడు పుట్టినప్పుడు ఆమ్మకి ఆపరే
షన్ చెయ్యడానికి డాక్టరు వొప్పకోలేదు. నాన్నని
చేయించుకోమని ఆమ్మ ఎంత చెప్పినా వినిపించు
కోడు నాన్న.” ఆలోచనల్లో మునిగిపోయిన
వాహినీ అడుగుల చప్పుడుకి పురిక్కిపడి చెమ్మ
గిల్లిన కళ్ళొత్తుకుంది.

రామవయ్య డాక్టరుని వెంటబెట్టుకుని వచ్చాడు.

“ఇదుగో డాక్టరుగారూ-మా అవిడ! ఎప్పుడూ

ఏవో ఆలోచనల్లో మనస్సు పాడు జేసుకుంటూ వుంటుంది. దాంతో గుండె నొప్పి వచ్చేస్తుంది."

డాక్టరు ధైర్యపోవుతో పరీక్షించారు.

చిన్న కాగితం మీద ప్రిస్క్రిప్షన్ రాసిచ్చారు.

"చూడండి. యీ మాత్రలు రోజుకి రెండు చొప్పున వేయండి. ఇంజక్షన్ యిస్తాను....." అంటూ ఇంజక్షన్ చేశాడు.

"అబ్బి...." అంది వర్తనమ్మ.

వాహిని దూదితో ఆక్కడ గట్టిగా రుద్దింది.

"రేపు మా కాంపౌడరు వస్తాడు యింజక్షన్ చెయ్యడానికి. తరువాత మరో సంగతి. మీరు కొవ్వు పదార్థాలు తగ్గించి తినడం మంచిది. ఈ పరిస్థితిలో శరీరానికి గుండెకి కూడా కొవ్వు పట్టడం మంచిదికాదు" అంటూ వెళ్ళడానికి రేచాడు డాక్టర్. మందుల పెట్టి పట్టుకుని ఆయన్ని రిక్తా వరకూ సాగనంపి తిరిగి వచ్చాడు రాఘవయ్య.

"వర్తనం.....! చూశావా డాక్టరుగారు ఏం చెప్పారో! నువ్వు చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి. నేను వెళ్ళి మందులు కొని తెస్తాను." అంటూ గబ గబా వీధిలోకి నడిచాడు రాఘవయ్య.

ఆ మందులెందరో గొడుగైనా లేకుండా వెడుతున్న తండ్రిని చూసి నిట్టూర్చింది వాహిని.

నెలాఖరు దినాలు! నాన్న దగ్గర ధబ్బుందో లేదో తెలియదు. లేకపోతే ఆస్పత్రులోకి తెస్తాడేమో! ఇంట్లో సరుకులు కూడా నిండుకున్నాయి. ఆ కిరాదా కొట్టు వాడికి క్రిందటి నెల ధబ్బు కూడా యింకా ఇవ్వలేదు.

వర్తనమ్మ గుండెల మీద చేత్తో రాసుకుంటూ మూలుగుతోంది. ఇండాకటి కన్న మూలుగు కాస్త తగ్గింది.

"అమ్మా ఎలా వుంది? బాధ కాస్త సర్దుకుందా?"

"ఇలా బాధపెట్టే బదులు ఆ భగవంతుడు ఒక్క సారిగా తీసుకుపోరాదా?"

"అమ్మా నీ కెంత స్వార్థమే! మమ్మల్నిం దర్శి వదలి వెళ్ళి పోతానంటావు. మేమంతా ఎలా బతగ్గల మనుకున్నావు?" అనాలనుకున్న వాహిని మాటలు గొంతులోనే వుండిపోయాయి. ఆమె కళ్ళ వెంట ఆశ్రువులు స్రవించాయి.

"అమ్మా కాస్త కాఫీ తాగుతావా?"

"కాదావా? ఇయ్యి పోనీ...."

ఆప్పుడు జ్ఞాపకమొచ్చింది వాహినికి యిండాక కుంపటి మీద పడేసిన నీళ్ళమాట. గబగబా వంటింట్లోకి వెళ్ళి చూసింది. గిన్నె ఒక పక్కకి ఒరిగి పోయివుంది. నీళ్ళు కుంపట్లో పడి బొగ్గులు ఆరిపోయాయి. బొగ్గులు దగ్గరగా లాగి కాగితాలతో మళ్ళీ కుంపటి అంటించింది. బొగ్గుల మీద కాఫీ నీళ్ళు పడేసి విసురుతూ కూర్చుంది.

పిల్లలు తిన్న ఎంగిలి కంచాలన్నీ అలాగే వున్నాయి. అమ్మకి నాన్నకి కాఫీ యిచ్చాక ఎంగిళ్ళు తియ్యాలనుకుంది వాహిని.

పిల్లలంతా స్కూళ్ళకి వెళ్ళిపోయారు. ఇల్లంతా నిశబ్దంగా వుంది.

మంచరకం చింతబొగ్గేమో విసురుతూంటే బొగ్గులు చిటపట్లాడుతున్నాయి. మంటతోపాటుగా నిప్పురవ్వలు పైకి లేచి నలువైపులా వ్యాపిస్తున్నాయి. అంతలా వ్యాపిస్తూన్న అగ్ని తన గొప్ప తనానికి గర్వపడటమా అది? కాని అదే అగ్ని అంతలా వ్యాపించాక గంభీరంగా వుంటుందే! అది అగ్ని దోషంకాదు. గాలిదే.....! విసరడంవల్ల నెమ్మదిగా వ్యాపించవలసిన అగ్ని చెలరేగి చిటపటలాడుతుంది. అదే అగ్ని ఏ గాలిరేనప్పుడు స్వశక్తితో నెమ్మదిగా సర్వవ్యాప్తమౌతుంది. ఇదే విధంగా పొగడ్తలతోనూ, లంచాలతోనూ అయే పనులు వేగంగా అవుతాయి. ఒకరి అంద దండలు లేకుండా స్వశక్తితో పైకి రావాలంటే ధైర్యపడుతుంది. పై అధికార్లను పొగడినవాళ్ళు, లంచాలు యిచ్చినవాళ్ళు హై పొజిషన్లకి వెళ్ళి పోతారు. నాన్నలాంటి పొగడ్తలు చాతకానివాళ్ళు, లంచాలు ఇచ్చుకోలేనివాళ్ళు వున్నచోటే వుంటారు. ఎదుగు బొదుగు లేకుండా. అంతా నాన్నని దేముడంటారు—లంచాలు పుచ్చుకోడని. నాన్న కన్న జూనియర్లు అధికారిని కాకాపట్టి లంచాలు పెట్టి యిప్పుడు ఆఫీసర్లయిపోయారు. నాన్న మాత్రం అలాగే వుండిపోయాడు. అకాశాన్నంటు తున్న ధరలు—ఎదుగు బొదుగులేని ఉద్యోగం—చాలీచాలని జీతం. భగవాన్! ఈ సంసారం గట్టెక్కేదెలా? తన పెళ్ళి సంగతెలా వున్నా అమ్మ జబ్బు—తమ్ముళ్ళు, చెల్లాయిల చదువులు—యింట్లో రకరకాల ఖర్చులు—ఎలా? వీటన్నిటికీ ధబ్బెలా వస్తుంది? రోజులు గడుస్తున్న కొద్దీ ఆదాయం పెరగటం లేదుకాని, ఖర్చులు మాత్రం విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి.

ఆలోచనల్లోంచి లేరుకున్న వాహిని కుంపటి

వేపు చూసేసరికి అన్ని బొగ్గులూ కణకణ లాడుతూ మండుతున్నాయి. గిన్నెలో నీళ్ళ మరిగి సగానికి పైగా యిగిరిపోయాయి. తన పరధ్యానానికి నాల్కరచుకుని గుడ్డతో గిన్నె దింపి పొడుం వేసి కలిపి మూతపెట్టి లేచి తల్లి దగ్గరకి వెళ్ళింది.

మరో నిమిషంలో రాఘవయ్య వచ్చాడు మందులు పట్టుకుని.

"ఇదుగోనమ్మా మీ అమ్మ మందులు, ఈ మాత్ర యిప్పుడు వేసెయ్యి."

"కాఫీతో వేద్దామా నాన్నా.....?"

"దేనితోనైనా వెయ్యవచ్చమ్మా."

"అయితే కాఫీ తెస్తాను" అంటూ రోసరికి వెళ్ళి డికాషన్ వడబోసి పాలూ పంచదార వేసి కలిపి రెండు గ్లాసులతో తిరిగివచ్చింది వాహిని.

"ఈ గ్లాసు నువ్వు తీసుకో. చాలా ఆలస్యమై పోయిందీవేళ నీకు." అంటూ రెండవ గ్లాసు తల్లిదగ్గరకి పట్టుకువెళ్ళి "అమ్మా....! ఈ మాత్ర వేసుకుని కాఫీ తాగు." అంది వాహిని.

"ఇప్పుడు తాగలేనమ్మా. బాధగా వుంది."

"బాగుంది. మందు మింగకపోతే బాధ ఎలా తగ్గుతుంది చెప్పు? నెమ్మదిగా మింగు." వాహిని పదే పదే చెప్పడంతో నెమ్మదిగా నోరు తెరిచింది వర్తనమ్మ.

మాత్ర తల్లి నోట్లో వేసి గ్లాసు పెదవుల కందించింది వాహిని.

నెమ్మదిగా గుటకవేసి, "అబ్బా!" అంది వర్తనమ్మ.

"ఫరవాలేదమ్మా. తగ్గిపోతుంది." తల్లి వెన్ను మీద రాస్తూ గద్గద్ స్వరంతో అంది వాహిని.

నెమ్మదిగా గుటకలేస్తూ గ్లాసులో కాఫీ తాగింది వర్తనమ్మ.

ఖళీ గ్లాసు తీసుకుని లేచి వెడుతూ అగి "మధ్యాహ్నం ఆఫీసులేదా నాన్నా?" అంది వాహిని.

"ఉండమ్మా.....! మీ అమ్మ హడావుడితో లేటయిపోయింది కదా! మందులషాపుకి వెడుతూ దారిలో ముకుందం కనిపిస్తే నెలవు చీటి రాని యిచ్చాను ఆఫీసులో యిమ్మని."

"పోస్తే నాన్నా మంచి పని చేశావు. అంత రెస్టులేకుండా పని చెయ్యడానికి నీ ఆరోగ్యం మాత్రం ఏమంత మంచిదనీ.....! ఒక పూటయినా

హాయిగా రెస్టు తీసుకో."'

వాహిని మాటలకు రాఘవయ్య కళ్ళు చెమర్చాయి.

"రేపు పెళ్ళయ్యాక నువ్వు ఆత్మవారింటికి వెళ్ళిపోతే యీ సంసారం ఎలా గడుస్తుందో పూహించలేకుండా వున్నానమ్మా."

"నేనసలు పెళ్ళే చేసుకోనుగదా నాన్నా....!"

సంత్రమంగా చూశాడు రాఘవయ్య.

"అదేమిటమ్మా వాహిని అలా అంటావు? ఆరవీళ్ల ఏనాటికైనా ఒకళ్ళింటికి వెళ్లాల్సినదేగా!"

"ఉహూ....నేనలా వెళ్ళను. నేనెవరింటికి వెళ్ళను నాన్నా! మనింట్లోనే వుంటాను."

దెబ్బతిన్న పక్షిలా చూశాడు రాఘవయ్య.

"ఈ చీద తండ్రి నీకెంతకీ పెళ్ళి చెయ్యడం లేదని కోపం వచ్చిందామ్మా! ఏదో సంబంధం-మన తాతాకు తగినది చూసి త్వరలోనే పెళ్ళి చేస్తానమ్మా!"

పెదవులు కదలి కదలనట్లు నవ్వింది వాహిని.

"నువ్వేం బాధపడకు నాన్నా! నేను నిజంగా చెప్తున్నా. పెళ్ళి చేసుకోవాలనే కోరిక నాకెంత మాత్రమూలేదు. మీకూ అమ్మకి నేవచేసుకుంటూ యీ జీవితాన్ని గడిపేస్తే అంతేదాని." వాహిని కంఠం గద్గదమైంది.

కూతురు అభిప్రాయం విన్న రాఘవయ్య కనుకొలుకుల్లో నీళ్ళు నిండాయి. కూతురు చూస్తుండేమో నన్న భయంతో అటు తిరిగిపోయాడు.

"మా మాటకి నువ్వు అడ్డు చెప్పకూడదమ్మా!" అని మాత్రం అని గబగబా పెరట్లోకి వెళ్ళి పోయాడు.

అలా వెళ్ళిపోతున్న తండ్రిని చూసి ఒక మారు బాధగా నిట్టూర్చి తల్లి దగ్గరకి వెళ్ళింది వాహిని.

"అమ్మా! నెమ్మదిగా లేచి వచ్చి మంచం మీద పడుకుంటావా?"

"కదిలే నెప్పి ఎక్కువవుతోంది. ఇలాగే కూర్చుంటానమ్మా!"

"ఎంతనేపని కూర్చుంటావు? గుండె నెప్పిలో పాటు నడం సలుపు కూడా ఎక్కువవుతుంది. ఎలాగో వోర్చుకుని నెమ్మదిగా లేమ్మా....! పట్టుకుంటాను," అంటూ తల్లి లేవటానికి సాయం చేసింది వాహిని.



బి. ఇంద్రాణి

మదనపల్లిలో ఇటీవల శ్రీవాసవి కన్యకావరమేళవారి

"అబ్బా....అమ్మా...వా...." అని మూలుగు తూనే నెమ్మదిగా లేచి వచ్చి మంచం మీద పడుకుంది వర్తనమ్మ.

మృదువుగా తల్లి గుండెల మీద రాస్తూ కూర్చుంది వాహిని.

"వెర్రపిల్ల....ఎంతనేపా ఎదుటివాళ్ళకి నేవ చెయ్యటమే కాని, దానికేం కావాలో దానికి తెలీదు. భగవంతుడు దాని భవిష్యత్తెలా నిర్ణయించాడో....!" గుండెనెప్పిలో బాధపడుతూనే కూతురి గురించి ఆలోచించసాగింది వర్తనమ్మ.

వంటింట్లోకి వెళ్ళి ఎంగిళ్ళు ఎత్తి యిల్లు కడిగింది వాహిని. ప్రొద్దుట తడిపిపెట్టిన బట్టలన్నీ వురికి ఆరవేస్తూ వుంటే రాఘవయ్య పెరట్లోకి వచ్చాడు. "ఇంకా పనవలేదామ్మా వాహిని?" అంటూ.

"అయిపోవచ్చింది నాన్నా. బట్టలు ఆరవేస్తున్నాను."

"జరిగే సంసారాలు తిన్నగా జరక్కుండా మధ్యలో యీ రోగిలోకటి. సంసారం జరగడమే కష్టంగా వుంటే యీ దాక్టరు బిల్లులెలా చెల్లించేది? ఏమిటోనమ్మా అంతా అగమ్యంగా వుంది." నిట్టూర్చాడు రాఘవయ్య.

"అలాగని మందులు ఇప్పించకుండా వుండలేం కదా నాన్నా! అమ్మకన్నానా వెధవదబ్బు? అప్పో సపో చేసి ఎలాగో గడుపుకుందాం. జీవితంలో

జయంతుత్సవం జరిగినప్పుడు - బి. ఇంద్రాణి అనే వదేళ్ళ అమ్మాయి, కూదిపూడి వాట్యం చేసి, అందరి ప్రశంసలూ అందుకున్నది. రంగపూజ, తిల్లాన, శ్రీవెంకటేశ్వరశబ్దం, తరంగం, జానపద నృత్యాలు చేసింది ఆ అమ్మాయి. ఇతర వళ్ళెం అంచుల మీద నిలబడి, వెత్తివైన నీళ్ళు గల చెంబుమ పెట్టుకుని, రెండు చేతుల్లోనూ కావ్యోత్తులు గల వళ్ళాలను ధరించి, తరంగవాట్యం చేసి, ప్రేక్షకులను మెప్పించింది. శ్రీవాసవి మహిళాసంఘం అధ్యక్షురాలు యమ్. ఎస్. ఆనందమ్మ పరిచయ వాక్యాలు చెప్పి, ఇంద్రాణికి వాట్యం వేర్పిన కె. వెంకటేశ్వరరావును సన్మానించి, ఇంద్రాణికి బహుమతి ఇచ్చి, ఆశీర్వదించారు. మందరి కార్యదర్శి బి. యస్. వాసవాంబ వందన సమర్పణ చేశారు.

ఏదైనా సంపాదించుకోవచ్చేమో కాని అమ్మ మాత్రం దుర్లభమైనది నాన్నా! ఒకసారి గనుక పోగొట్టుకున్నామంటే మరి దొరకదు-" గొంతు వూడిపోయిన వాహిని మరి మాట్లాడలేకపోయింది.

అనలోచితంగా తానన్న మాట కూతురి మనస్సునెంత రోతుగా గాయపరచిందో గ్రహించిన రాఘవయ్య సమాధానం చెప్పలేదు.

"అమ్మకి నిద్రపట్టింది. నేనలా ఒకసారి శారదమ్మగారింటికి వెళ్ళి వస్తాను నాన్నా! చాలా కాలంగా వాళ్ళింటికి వెళ్ళడం లేదు. ప్రొద్దుట వాళ్ళ పని మనిషిచేత కబురు పంపించిందావిడ."

"నీళ్ళు స్నానం చేసి వచ్చే వేళవు తున్నట్లుంది."

"ఒక్క పావుగంట కూర్చుని వచ్చేస్తాను. ఇప్పుడు మూడున్నర అయింది అంతే. మళ్ళీ సాయంత్రమైతే వంటా - పని వుంటుంది. వీలవదు."

"అలాగేనమ్మా వెళ్ళిరా!"

"ఒకవేళ యీ రోపుగా అమ్మగాని లేస్తే ఏం కావాలో కనుక్కో నాన్నా!"

"సరేనమ్మా....!"

బట్టలన్నీ ఆరవేయడం పూర్తయింది. ఇంట్లోకి వెళ్ళి జడవేసుకుని, మొహం కడుక్కున్నాక చీర మార్చుకుని మరోసారి తండ్రికి చెప్పి, చెప్పులేసుకుని వీధి మెట్లు దిగింది వాహిని.

[నశేషం]



స్త్రీలు కూడా నేరాలు చేస్తారా?

అతిక్రమ కఠినత కాల్పేనిన కణ్ణమ్మ కథ

దొదాపు ముప్పైమంది దాకా పని చేస్తున్న ఆ చిన్న కర్మాగారంలో ప్యాకింగ్ డిపార్ట్ మెంట్ లో మేస్త్రీ కణ్ణమ్మ. ఏదెనిమిది మంది కార్మికుల పనిని పర్యవేక్షించడం, ప్రతి వారమూ వాళ్ళ జీతాల పంపిణీ ఆమె బాధ్యతలు.

ఆరోజు-ఆ వారం జీతాలిచ్చే రోజు. రసీదులు, డబ్బు తెచ్చి ఉంచుకుని జీతాలు ఇస్తున్నది కణ్ణమ్మ. రసీదులో సంతకం చేయించుకుని, ఆ రసీదులో రాసిన మొత్తం కాక కాస్త తక్కువ మొత్తం ఇవ్వబోయింది ఆమె-సరోజ అనే కార్మికురాలికి.

“రసీదులో రాసినంతా ఇస్తే తీసుకుంటా-లేకుంటే నాకు జీతం అక్కరలేదు. యజమానికి చెబుతాను” అన్నది సరోజ-కణ్ణమ్మతో. సరోజ ఆ కర్మాగారంలో చేరి అప్పటికి వారం రోజులైంది.

జీతం బట్టాదాలో జరుగుతున్న అన్యాయాలను గురించి సరోజ ఫిర్యాదు చెయ్యడంతో కణ్ణమ్మను ఒక కంట జాగ్రత్తగా కనిపెట్టి చూడసాగాడు ఆ కర్మాగారం యజమాని రామన్.

సరకులుఉంచే గిడ్డంగి కూడా కణ్ణమ్మ బాధ్యత లోనే ఉంది. అక్కడ రెక్కల ప్రకారం ఉండవలసిన స్థాకుకూ ఆసలు ఉన్న స్థాకుకూ తేడా ఉందన్న విషయం కూడా రామన్ తెలుసుకున్నారు.

శనివారం ఉదయం

అనవాయితీ ప్రకారం వారం జీతం తీసుకోదానికి కార్మికులు డబ్బిచ్చే చోటుకి వచ్చారు. వచ్చిన వారు అలాగే నిలబడిపోయారు.

అక్కడ కణ్ణమ్మ గాక. యజమాని రామన్ జీతాల పంపిణీ చేస్తున్నాడు.

మొదట రామన్ కణ్ణమ్మనే విలిచాడు.

ఆమెకు జీతం ఇచ్చి. “ఇక నీవు వెళ్ళవచ్చు” అన్నాడు. కాని ఆమె అక్కడనుంచి కదలలేదు. కార్మికులందరూ వెళ్ళిపోయినా కణ్ణమ్మ అక్కడే ఉండిపోయింది

రామన్ బయలుదేరబోతుండగా “ఎన్నడూలేని కొత్త అలవాటు ఇవాళ మాత్రం ఎందుకు? ఇన్నాళ్ళూ నేనేకదా జీతాలు ఇచ్చేవాన్ని? ఇవాళ మీరెందుకు వచ్చారు?” అని అడిగింది కణ్ణమ్మ.

“నీవు జీతాల డబ్బులు సరిగా ఇవ్వడం లేదని నీ గురించి ఫిర్యాదులు వచ్చాయి. నీ బాధ్యతలో ఉన్న గిడ్డంగిలో కూడా రెక్క ప్రకారం స్థాకం ఉండటంలేదు. అందువల్ల నిన్ను పనినుంచి తీసేస్తున్నాను,” అన్నాడు రామన్.

“ఇవాళనుంచి మేస్త్రీ పని కూడా నువ్వే చూసుకో” అని గిడ్డంగి లాళం చెవులు సరోజ కిచ్చి వెళ్ళాడతను.

ఆదివారం మధ్యాహ్నం

కర్మాగారంలోనే ఉండడానికి వీలుగా-ఒక మూలగా కణ్ణమ్మకు చిన్న యిల్లు కూడా ఇచ్చారు.

ఇంట్లో కూచుని, కందసామి అనే కార్మికుడి ద్వారా తక్కిన కార్మికుల నందరినీ తనను కలుసుకోదానికి రమ్మని కబురు పంపింది కణ్ణమ్మ.

ఎందుకు పిలిచిందో తెలియక కార్మికులందరూ అందెలందెలుగా అక్కడికి వచ్చారు.

“నన్ను మేస్త్రీ ఉద్యోగం నుంచి తీసేశారు. నన్ను మళ్ళీ ఉద్యోగంలోకి తీసుకునేదాకా మీ రెవ్వరూ పనిలోకి వెళ్ళకండి” అని ఆజ్ఞాపించింది కణ్ణమ్మ.

“నిన్ను ఉద్యోగంలోంచి తీసేశారని మా పని మే మెందుకు చూసుకోవాలి? అయినా నీవు తప్పులు చేశావు కదా?”-ఆ గుంపు మధ్యనుంచి

సరోజ ప్రశ్నించింది.

“నీకేదో పెద్ద దొరతనం వచ్చినట్టు విర్రవీగు తున్నావే....జాగ్రత్తగా చూసుకో” అని సరోజను గద్దించింది కణ్ణమ్మ.

సామవారం ఉదయం

సరోజ, తక్కిన కార్మికులు యథాప్రకారం పనిలోకి వెళ్ళారు. ఎవరు ఏ పని చెయ్యారో యజమానే దగ్గరుండి చెప్పాడు. కాని కణ్ణమ్మకు ఏ పని పురమాయించలేదు. కణ్ణమ్మలో నిరాశ, కోపం పెల్లుబికాయి. ఆమె యింటికి వెళ్ళి పోయింది.

కణ్ణమ్మకు పని ఇవ్వకపోతే ఆమె తమందరినీ తీసుకుందని కొందరు కార్మికులు భయపడినా, వయసు మళ్ళిన ఒక అనుభవజ్ఞుడు మాత్రం “కణ్ణమ్మను పనిలోంచి తీసేశారు. ఇక ఆమె పనిలోకి రాదు. మీరు ఆమెకు భయపడనక్కర లేదు” అని తక్కిన వారికి రైర్యం పోశాడు.

మంగళవారం ఉదయం

ముందురోజు చేసినట్లే-యజమానే అందరికీ పనులు పురమాయిస్తున్నాడు. కణ్ణమ్మతో “నేను సరోజను మేస్త్రీగా నియమించాను. కనుక నీకిచ్చిన యింటిని వాళీ చెయ్యి” అన్నాడు ఆతను.

“నాకు ఇవ్వవలసిన డబ్బు వెంటనే యిప్పించండి. నేను ఇల్లు వదిలి వెళతాను” అన్నది కణ్ణమ్మ.

కాసేపటిలో ఆమెకు ఇవ్వవలసిన డబ్బులో కాస్త మినహాయించుకుని మిగత డబ్బు ఆమె చేత పెట్టాడు రామన్. “మిగత డబ్బు నీవు ఇల్లు వాళీ చెయ్యగానే ఇస్తాను” అన్నాడు ఆతను.

ఆ డబ్బు తీసుకుని, “నేను ఆ ఇల్లు వదిలి

వెళ్ళను" అన్నది కణ్ణమ్మ నిక్కచ్చిగా.

"నన్ను పనిలోంచి తీసేశాక నీ పాక్టరీ ఎలా పనిచేస్తుందో నేనూ చూస్తాను" అని సవాలు చేసి, యజమానిని తిడుతూ వడివడిగా యింటికి వెళ్ళింది ఆమె.

ఆ రోజంతా ఆమె మనసులో రకరకాల కలతలు. బావురుమని ఏడవాలనిపించింది ఆమెకు. తనకు మళ్ళా ఎవరు ఉద్యోగం ఇస్తారు? తాను అక్కడినుంచి ఎక్కడికి వెళ్ళాలి? ఏం చెయ్యాలి? ఆమెలో చెలరేగుతున్న సమస్యలు - ఆమెను నిద్రకు కూడా దూరంచేశాయి.

ఆ రాత్రంతా ఆమె ఆలోచిస్తూనే ఉంది. తాను ఏం చేస్తే బావుంటుందో ఆమె నిర్ణయించు కుంది. ఆ నిర్ణయం....

శుక్రవారం రాత్రి

అటకమీద ఆస్తవ్యస్తంగా ఉన్న పాత్రలను సర్దుబోయిన సరోజను ఒక తేలు కాలు వేసింది. ఆ బాధ భరించలేక సరోజ పాక్టరీకి నెలపు పెట్టింది.

"నేను సరోజ దగ్గర చేబడులు తీసుకున్నాను ఆ డబ్బు ఇవ్వాలనుకుంటున్నా ఆమె ను మా ఇంటికి రమ్మను" అని పాక్టరీ కార్మికుడి ద్వారా కబురు పంపింది సరోజకు.

ఆ కబురు విని సరోజ కణ్ణమ్మ యింటికి బయలుదేరింది.

"రా సరోజా! నీకోసమే చాలా నేపటినుంచి కాచుకున్నాను. నిన్ను తేలు కరిచిందట కదా? ఇప్పుడెలా ఉంది?" అని సానుభూతి ప్రకటించి, సరోజను ఇంట్లోకి తీసుకు వెళ్ళింది కణ్ణమ్మ.

"ఇదిగో! నా చేతులు బొబ్బలెక్కాయి. మరేమీ అనుకోకపోతే ఆ రెండు పాత్రలు మాత్రం కాస్త తోమి పెడతావా? ఇంతలో నీ డబ్బు తీసుకువస్తాను" అని వెళ్ళింది కణ్ణమ్మ.

మరో పది నిమిషాలలో - "అయ్యో! నన్ను కాపాడండి.... కాపాడండి" అంటూ కణ్ణమ్మ యింట్లోంచి ఒక ఆర్తనాదం వినిపించింది.

బయట పనిచేస్తున్న ఇద్దరు పనివాళ్లు ఆ శబ్దం వినబడిన వైపుకు పరుగెత్తారు. ఇంటి తలుపు తట్టినప్పుడే - అది లోపల గడియ పెట్టి ఉన్న విషయం తెలిసింది.

గిడ్డంగి లోపలినుంచి యింటి వెనుక భాగాన్ని చేరేసరికి, వీధి తలుపు తెరుచుకుని ఎవరో పారి

పోతున్నట్టు తెలిసింది.

అయితే వంటింటి వైపుగా నిప్పురవ్వలు ఎగిసి పడడం, అక్కడ మంట ఎక్కువగా ఉండడం చూసి, పారిపోతున్న మనిషి గురించి పట్టించుకోక లోపలికి వెళ్ళారు వాళ్ళు.

అక్కడ - సరోజ కాలిపోతున్నది. ఆమె చీర పూర్తిగా కాలిపోయి, జ్వాలలు ఆమె శరీరాన్ని కాలుస్తున్నాయి.

పక్కనున్న చాప, దిండు వంటివి ఆమె మీదికి విసిరి నిప్పు అర్పారు ఆ యిద్దరూ.

గాయాలతో బాధపడుతున్న సరోజను నెమ్మదిగా పడుకోబెట్టి, అంబులెన్సుకు పోన్ చెయ్యడానికి వెళ్ళాడు ఒక కార్మికుడు.

కార్మికులందరూ అక్కడ గుమిగూడారు.

"సరోజా...ఏం జరిగింది?" అని అడిగాడు రామన్.

"భారత యుద్ధమునకు మూలకారణము ద్రౌపది నవ్వు. కీచక వధకు, కౌరవుల వినాశనమునకు, కౌంతేయుల విజయమునకు కారణము శ్రీ. బాణాసుర భంగమునకు, దైత్యుల దారుణ మరణములకు కారణము శ్రీయే."

"శ్రీనగరపరచిన జాతి జగమున జీర్ణించి పోవును. శ్రీ దుఃఖించిన దేశము క్షీణించి పోవును. శ్రీ కన్నీటిచే విశ్వమే కరిగి పోవును."

—కాది వాగమ్మ

"కణ్ణమ్మ నా మీద కిరోసిన్ పోసి, నిప్పుంటించి పారిపోయింది సార్!" అన్నది సరోజ - బాధ భరించలేక మూలుగుతూ.

అంబులెన్సు వచ్చింది. సరోజను ఆస్పత్రులో చేర్చారు. ఆమె వాజూలం నమోదు చేశారు. తన శరీరానికి తగిలిన ఆ గాయాల దెబ్బకు ఓర్పుకోలేక సరోజ మరణించింది.

ఈరు విడిచి వెళ్ళిపోయే ప్రయత్నంలో ఒన్ స్టాండ్ లో నిలబడి ఉన్న కణ్ణమ్మను పోలీసులు వైదు చేశారు.

*

"ఇన్నాళ్ళు మేస్త్రీ పని చేస్తున్నదాన్ని పని లోంచి తీసేసి, కొత్తగా వచ్చిన ఆమెకు ఆ పని

యివ్వడం కణ్ణమ్మ మనసులో ద్వేషాన్ని రగిల్చి ఈ హత్య చేసేదాకా తెచ్చింది. అయినా ముందుగానే కిరోసిన్ కొని ఉంచుకోవడం, సరోజను తన యింటికి రమ్మనడం వంటి వాటిని చూసి నప్పుడు ఇది ముందుగా ఆలోచించి చేసిన హత్య అని తేలిపోతున్నది. కనుక కణ్ణమ్మకు యావ

వార్తలు

విగాఖవట్నం ఎ. ఎస్. ఆర్. మహిళా భవనం (బురుజుపేట) అవరణలో బాలవిహార్ కిందర్ గార్టెన్ స్కూలు (ఇంగ్లీష్ మీడియం) జూన్ నెల 10వ తేదీన ప్రారంభమయింది. మేచింగ్ గ్రాంటుతో నిర్మించబడిన ఎక్స్ ప్రెస్స్ బ్లాకును, స్కూలు నిమిత్తం ప్రత్యేకం చారు. ఈ ప్రారంభోత్సవ సభకు మహిళా భవనం ప్రెసిడెంటు శ్రీమతి దువ్వారి లలితా రామమూర్తి అధ్యక్షత వహించారు. పి. బాగ్యలక్ష్మి ప్రార్థనానంతరం శ్రీమతి బి. వి. సూర్యకాంతం రిబ్బను కత్తిరించి ప్రారంభోత్సవం చేస్తూ, ఈ కిందర్ గార్టెన్ స్కూళ్ళ యొక్క ఆవశ్యకతను వివరించారు. ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసిన విజయనగరం మహారాజాన్ కాలేజ్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ రిటైర్డ్ ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ బి. సూర్యారావు సుదీర్ఘ ప్రసంగం చేస్తూ బాలబాలికల మనస్తత్వాలను వివరించి, వారివల్ల తలదండ్రులు తెలియక చేస్తున్న అన్యాయాన్ని విపులీకరించి, బాలల హృదయాలను వికసినవజేయటానికి, భవిష్యత్తులో బాలబాలికలను క్రమశిక్షణ కలిగిన అదర్శ పౌరులుగా తీర్చిదిద్దటందుకు కిందర్ గార్టెన్ స్కూల్స్ ని విధంగా ఉపయోగపడుతున్నాయో సోదాహరణంగా వివరించారు. బాలవిహార్ కార్యదర్శి శ్రీమతి కె. కమల కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ వందన సమర్పణ చేశారు. బాలవిహార్ మేనేజింగ్ కమిటీ ఛైర్మన్ గా శ్రీ బి. సూర్యారావు, ప్రిన్సిపాల్ గా కుమారి పి. కామేశ్వరి వ్యవహరిస్తారు. —విలేకరి

జ్ఞీవ కారాగార శిక్ష విధిస్తున్నాము" అని కోర్టు తీర్పు చెప్పింది.

—వచ్చే సంచికలో: మరో యథార్థగాథ

[ఈ యథార్థ గాథలోని సంఘటనలన్నీ యథార్థాలే. ఇందులోని పాత్రల పేర్లు, ఈళ్ళ పేర్లు మాత్రం మార్చబడ్డాయి. —వ. సం.]

ముఖచిత్రం:



కథ. నటన కలగలసిన కథాదూపం 'కథకళి'. కేరళప్రాంతానికి చెందిన ఈ పురాతన కళ గత 700 సంవత్సరాల నుంచి ప్రాచుర్యంలో ఉంది. కథకళిలో అంగికం, వాచికం, సాత్వికం, అహార్యం నాటగింటికి ప్రాధాన్యం ఉంది. కథకళిలో కనిపించే నాట్యవిధానం - తాండవం. తాండవం చాలా వేగంగా సాగుతుంది. కథకళిలో మరో ప్రత్యేకత - నటులు సంభాషించకపోవడం. వాళ్ళు తమ భావాలను కన్నుల ద్వారానే వ్యక్తం చేస్తారు.

కథకళి నాట్యకారుల వేషధారణ ప్రత్యేకంగా. ఆకర్షణీయంగా కనిపిస్తుంది. ఆ వేషధారణ చాలా శ్రమతో కూడుకున్న విషయం. రంగస్థలం మీద ఏ పాత్రనన్నా ప్రదర్శిస్తున్నప్పుడు వాళ్ళ ఆ పాత్ర ప్రేక్షకుల మనసులలో చెరిగిపోకుండా ప్రత్యేకంగా కనిపించాలన్న ఉత్సాహం చూపుతారు. చూసేవారికి పాత్ర తప్ప. పాత్రదారి కనబడరాదన్న కథకళి సంప్రదాయంవల్ల వేషధారణ కాస్త మితిమీరినట్టు కనిపిస్తుంది.

కథకళి కార్యక్రమంలో కథానాయక పాత్ర దారి వేషం నిర్ధారకావడానికి, కనీసం రెండు మూడు గంటలన్నా పడుతుంది. సాయంకాలం కార్యక్రమం ఉంటే మధ్యాహ్నమే వేషధారణ ప్రారంభం కావలసి ఉంటుందట!

వేషధారణ పాత్రల స్వభావాన్నిబట్టి ఉంటుంది. శాంతం, రాజసం, తామసం, సాత్వికం మొదలైన స్వభావాలనుబట్టి పాత్రలకు రకరకాల రంగులలో దుస్తులలో రూపకల్పన చేస్తారు. కథానాయకుడు శాంతస్వభావం కలవాడు అని చూపడానికి పచ్చ రంగు అలంకరణ చేస్తారు. ఇలాంటి పాత్రలను 'పచ్చవేషం' అంటారు. క్రూరమైన స్వభావం గల పాత్రలకు 'కత్తి వేషం' వేస్తారు. 'కత్తి వేషం' అలంకరణలో-ముఖాన్ని ఎరుపురంగుతో అలంకరించి, ముక్కుకు ఇటూ అటూ కొక్కెం లాగా చిత్రికరిస్తారు.

కథకళి కొద్దిపాటి వెలుగున్న రంగస్థలం మీద జరగడంవల్ల ప్రేక్షకులను ఆకర్షించడానికి కన్నులు 'ఎరుపు' చేసుకుంటారు. అలా కన్ను

లకు ఎర్రదనం రావడం కోసం ఒక రకం కాయలను కనుబొమల్లో కొన్ని క్షణాలు ఉంచుకుంటారు. అలా వచ్చిన ఎర్రదనం నాలుగైదు గంటల సేపు అలాగే ఉంటుందట! అలవాటయితే కళ్ళ మంట కూడా అంతగా ఉండదట!

పాత్రదారులే స్వయంగా ముఖానికి రంగు పూసుకుంటారు. కావలసిన రంగులు పూసుకున్న తర్వాత పాత్ర తత్వాన్నిబట్టి చెంపకు 'చుట్టి' అన్న తెల్లని ఆమరికిలు జతపరుస్తారు. అలా జతపరచడంలో నిపుణులు ఉన్నారు. వారే పాత్ర

దారులకు 'చుట్టి' అమర్చుతారు. 'చుట్టి' అమర్చుకోవడానికి పాత్రదారులు వెల్లకిలా పడుకుంటారు.

కథకళిలో పాత్రదారణకు ఉపయోగించే రంగులన్నీ చాలావరకు ప్రకృతిసిద్ధంగా లభించేవే. ఆ రంగులను కలుపుకోవడానికి వాళ్ళు పింగాణి గిన్నెలూ అవీ వాడక, కొబ్బరి అకు వాడుతారు.

ముఖాలంకారం పూర్తికాగానే కాళ్ళకు గజ్జెలు కట్టుకుంటారు. ఆ తర్వాత ఎరుపురంగు గుడ్డతో కుట్టిన 'రండ పదుప్పు' అన్న పాదరక్షలు ధరిస్తారు.

ఇవన్నీ ఆయ్యాక వస్త్రదారణ ప్రారంభమవుతుంది. తోకల్లాగా వేలాడే గుడ్డ ముక్కులను జతపరచి పెద్ద పావడలా కుట్టిన వస్త్రాన్ని మొదట పాత్రదారుల నడుముకు చుట్టి కడతారు. ఆ వస్త్రం తెరిచిన గొడుగులా-ఉప్పేలా చేస్తారు. ఉచ్చిన గుడ్డ మీద తెల్లనిగుడ్డ చుట్టి ఆ తర్వాత దానికింద చారల అంచు కలుపుతారు. ఈ అంచులు కూడా పాత్రదారుల స్వభావాన్నిబట్టి ఉంటాయి. ఈ వస్త్రదారణ ముగిశాక నడుముకు వెండి, బంగారు రేకులతో రూపొందించిన పటకా ధరిస్తారు. 'కుప్పాయం' అన్న చొక్కా తొడుక్కుంటారు. చేతులకు గజ్జలు ధరించి, రంగురంగుల పూసలతోనూ గజ్జ ముక్కులతోనూ రూపొందించిన 'కుడర్ ఆరం' అన్న అలంకరణతో వక్షస్థలాన్ని అలంకరించుకుంటారు. 'కుడర్ ఆరం'-స్త్రీ పురుష పాత్రలకు వేర్వేరుగా ఉంటుంది. పురుష పాత్రలు కిరీటాలు ధరిస్తాయి; స్త్రీ పాత్రలు కొప్పులు ధరిస్తాయి. స్త్రీ పాత్రల అభరణాలు, దుస్తులు అన్నీ వేర్వేరుగా ఉంటాయి.

కథకళిలో రంగస్థలం మీద పాత్రదారులు మాట్లాడే ప్రసక్తిలేదు గనుక, కథను నేపథ్యగానం రూపంలో, తగిన సంగీతంతో వివివిస్తారు. ఆ పాటలు, కథను ఎప్పటికప్పుడు భావయుక్తంగా వ్యక్తం చేస్తూ ఉంటాయి. ఇందుకు తగ్గట్టు ప్రతి కథకళి బృందంలోనూ మృదంగం, 'చెండై' (ఒక రకమైన చర్మవాద్యం) వంటి వాద్యాలు వాయిచే వారు, గాయకులు అందరూ కలిసి నలభైమందిదాకా ఉంటారు.

కథను వివరించే సంస్కృత శ్లోకాన్ని చదివాక తెర తీస్తారు. కార్యక్రమం ప్రారంభించేముందు పాత్రల గుండెలదాకా తెరతో మూసి ఉంచి, పాత్ర

లను పరిచయం చేస్తారు. ఇలా చెయ్యడాన్ని 'తిరై నోక్కు' అంటారు. ఆ తర్వాత కార్యక్రమం ప్రారంభమవుతుంది.

కథకళి కార్యక్రమం ప్రదర్శించడానికి ప్రత్యేకమైన రంగస్థలం కూడా అక్కరలేదు. రాత్రి భోజనాలుచేసి, ఆ తర్వాత హాయిగా ఆరుబయట కథకళి కార్యక్రమం జరుపుకోవడం-కేరళలో ఇంకా సాగుతునే ఉంది.

ప్రాచీనమైన కథకళి సంప్రదాయం ఓణించ రాదనే ఉద్దేశంతో మలయాళ మహాకవి వళ్ళత్తోర్ దాదాపు 45 సంవత్సరాల క్రితం ముకుందరాజు అనే ఆయనతో కలిసి భారత దేశమంతటా చందాలు వసూలుచేసి ఒక కళా సంస్థను నెలకొల్పాడు. ఆ సంస్థపేరు కేరళ కళా మండలం. ప్రస్తుతం అది కేరళ ప్రాంతీయ లలిత కళా రూపాలకు పునరుజ్జీవనం కలిగిస్తున్నది. ఈ కళా మండలం పోరనూర్ సమీపాన నెరుదురుత్తి అనే గ్రామంలో ఉన్నది.

కథకళిలో ఇటీవలిదాకా స్త్రీలకు ప్రవేశంలేదు. స్త్రీ పాత్రలను కూడా పురుషులే ధరించే ఆనవాయితీ ఉండడంవల్ల-స్త్రీలు కథకళి నేర్చుకోవడానికి, కథకళి కార్యక్రమంలో పాల్గొనడానికి వీలుండేదికాదు. ఒకవేళ అసక్తికొద్దీ ఎవరన్నా నేర్చుకున్నా, వాళ్ళ కళ రంగస్థలం దాకా వచ్చేది కాదు.

అసలు కథకళి నేర్చుకోవడానికి ఎంతో ఓర్పు, శ్రమను ఓర్చుకోగల దార్మ్యం అవసరం. అందు వల్లే కథకళి నేర్చుకోవాలన్న అభిలాషగలవారికి 11 నుంచి 14 ఏళ్ళ ప్రాయంలో ఉండగానే శిక్షణ ప్రారంభిస్తారు. ఈ శిక్షణ దాదాపు ఐదారేళ్ళు పడుతుంది. కథకళిలో అభినయానికి ఎక్కువ అవకాశం ఉండడంవల్ల, అందులో ప్రదర్శించ వలసిన ముద్రలను సరిగా అభ్యసించడానికి చాలా కాలం పడుతుందంటారు. బహుశా యీ కారణాల వల్లే స్త్రీలను కథకళికి దూరంగా ఉంచారేమో.

ఇటీవల త్రిపునితురా కథకళి కేంద్రం అనే సంస్థ కథకళిని స్త్రీలకు కూడా సన్నిహితం చేసే ప్రయత్నం ప్రారంభించింది. ఈ కేంద్రంలో అందరూ స్త్రీలే. పురుష పాత్రలను కూడా వాళ్ళే ధరించడం విశేషం! ఈ బృందంలో ఒక మృదంగం వాయిచేవారు తప్ప తక్కిన వాద్య గాళ్ళు, గాత్రదారులూ అందరూ స్త్రీలే.

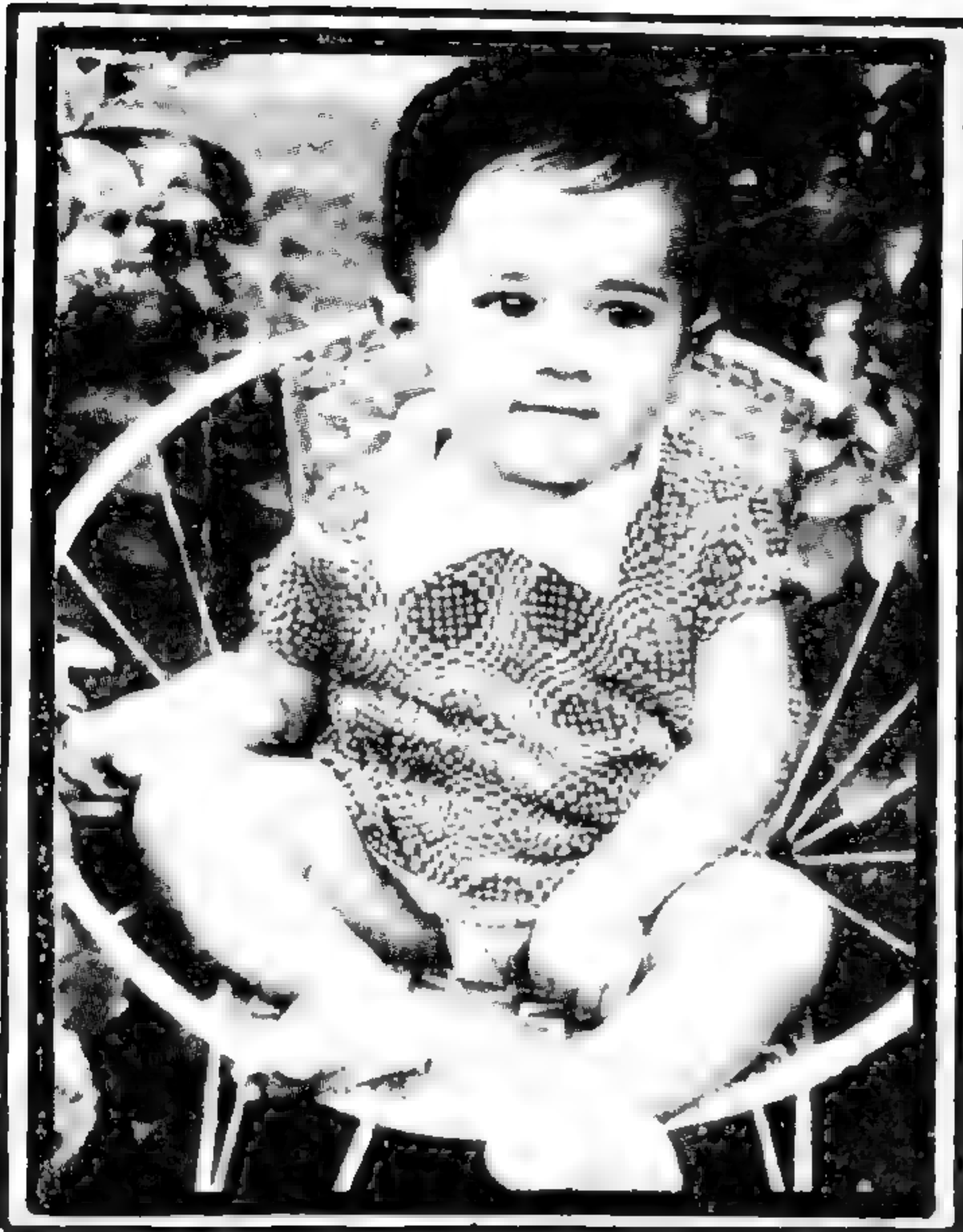
విద్యావతులూ, సంస్కారవతులూ అయిన యువతులు కథకళి పట్ల చూపుతున్న ఆసక్తిని పురస్కరించుకుని ప్రముఖ కథకళి నిపుణులు కళామండలం కృష్ణన్ నాయర్ (భారత ప్రభుత్వం ఆయనను 'పద్మశ్రీ'తో గౌరవించింది) వారికి కథకళి నేర్పడానికి ఈ బృందం ప్రారంభించారు.

'ముదితల్ నేర్వగ రాని విద్యగలదే ముద్దార నేర్పించినన్' అన్న సూక్తిని కథకళి నేర్చుకున్న ముదితలు ఋజువు చేస్తున్నారు.

ఈ బృందంలోని రాధికావర్మ, శైలజావర్మ-పురుషులకే ప్రత్యేకమైన పురుష పాత్రలు ధరించి పేరు గడించారు. 'చెండై' వాద్యకోవిద అయిన 18 ఏళ్ళ కొల్లం విజయమణి, గానం చేస్తున్న సదనం సోదరీమణులు పద్మిని, నళిని; బాల కళా కారిణులు మీర, రాధిక కూడా ప్రశస్తి గడించిన వారే! కొల్లం విజయమణి ప్రముఖ పురుష వాద్య వేత్తలతో సాటిరాగం తీరులో 'చెండై' వాద్య విన్యాసం చేసి ఈ స్త్రీల కథకళి కార్యక్రమానికి ప్రత్యేకత చేకూరుస్తున్నది.

ఈ బృందం కీర్తి ప్రతిష్ఠలు కేరళ రాష్ట్రానికే పరిమితం కాలేదు. ఇంట గెలిచిన ఈ బృందం మద్రాసు, బెంగళూరు, బొంబాయి మొదలైన నగరాలలో కూడా ప్రదర్శనలు ఇచ్చి రచ్చ కూడా గెలిచింది. బొంబాయి 'ఔలివిజన్'లో ఈ బృందం కథకళి కార్యక్రమం ప్రసారం కావడంతో ఈ బృందానికి మరింత పేరు ప్రఖ్యాతులు వచ్చాయి.



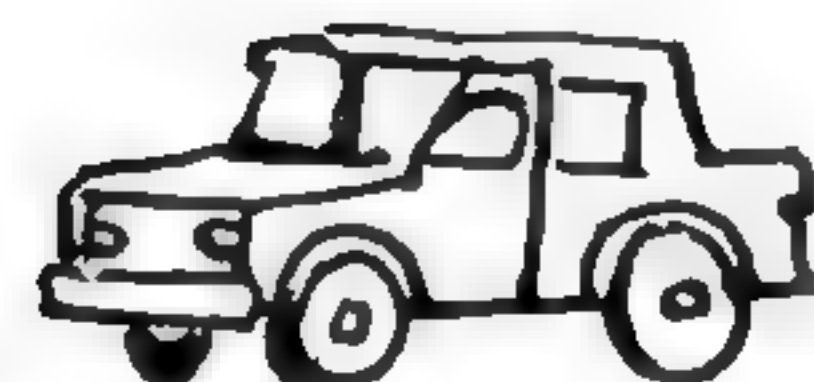
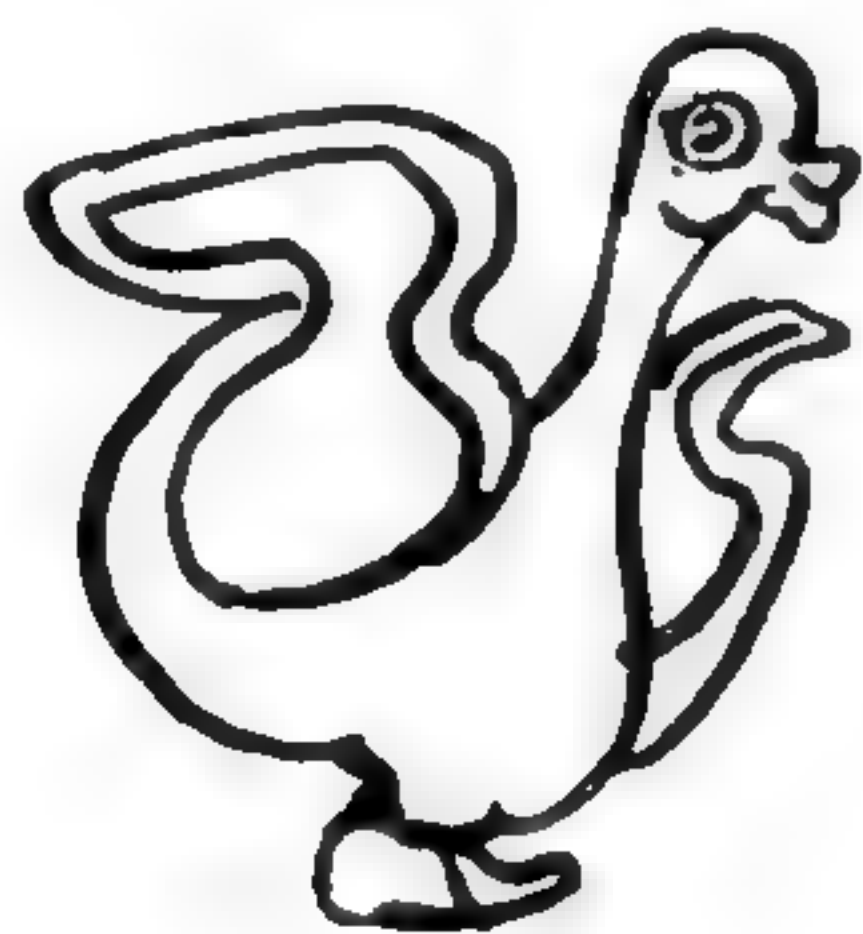


కె. శేఖర్ (హైదరాబాద్) పుట్టిన తేదీ :
10-7-75 తల్లిపేరు : కె. లక్ష్మి రంగనాథ్

ఈనెం 1.15వ.తేదీల మధ్య పుట్టిన
రోజులు జరిగే బాలల పోటోగ్రాఫ్
ఆరోగ్యమైన వారిని - ఐదు
పోటోలు ఎన్నిక చేసి. ఇక్కడ
ప్రచురిస్తున్నాము. వీరిలో అందరి
కంటే ఆరోగ్యంగా కనిపిస్తున్న
కె. శేఖర్ ను
'ఈ పక్షపు శిశువు'గా నిర్ణయించి
పుట్టిన రోజు కానుకను పంపు
తున్నాము.



జి. గారదాలక్ష్మి (విజయవాడ) పుట్టిన తేదీ
7-7-76 తల్లిపేరు : జి. జానకి

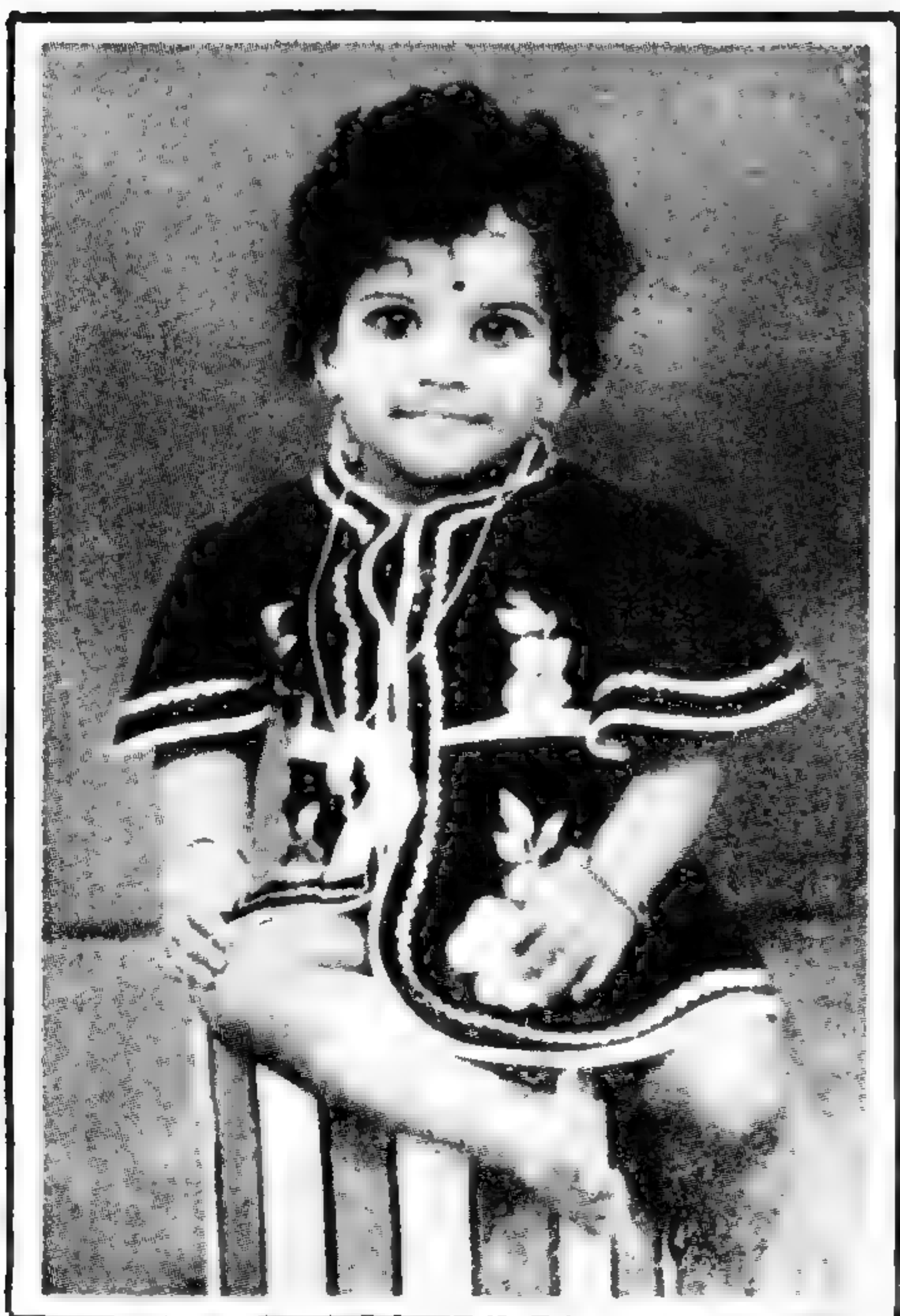


పుట్టిన రాజులు

శ్రీవిద్య (పెనుకొండ) పుట్టిన తేదీ : 10-7-75
తల్లిపేరు : బి. ఉషశ్రీ

హెచ్. విద్యానాగర్ (ఆదోని) పుట్టిన తేదీ :
14-7-75 తల్లిపేరు : హెచ్. ఎస్. లక్ష్మి

కె. కళాధర్ (ఏలూరు) పుట్టిన తేదీ : 14-7-76
తల్లిపేరు : కె. లక్ష్మీవ్రభ



ఎలాగైనాసరే ఏదో ఒక కథ వ్రాసి, శ్రీవారు వేసిన పందెం గెలిచి, ఆయన దగ్గరనుండి మూడువందల రూపాయలు సంపాదించాలి—అనే పట్టుదల నాలో పెరిగిపోయింది.

కథ అంటే కలంపడితే వచ్చేదనే, నా అభిప్రాయం. ఆ సాయంకాలం ఐదు గంటలలోగా ఒక్క కథేనా వ్రాయలేనా, అనే దీమా ఉంది నాలో.

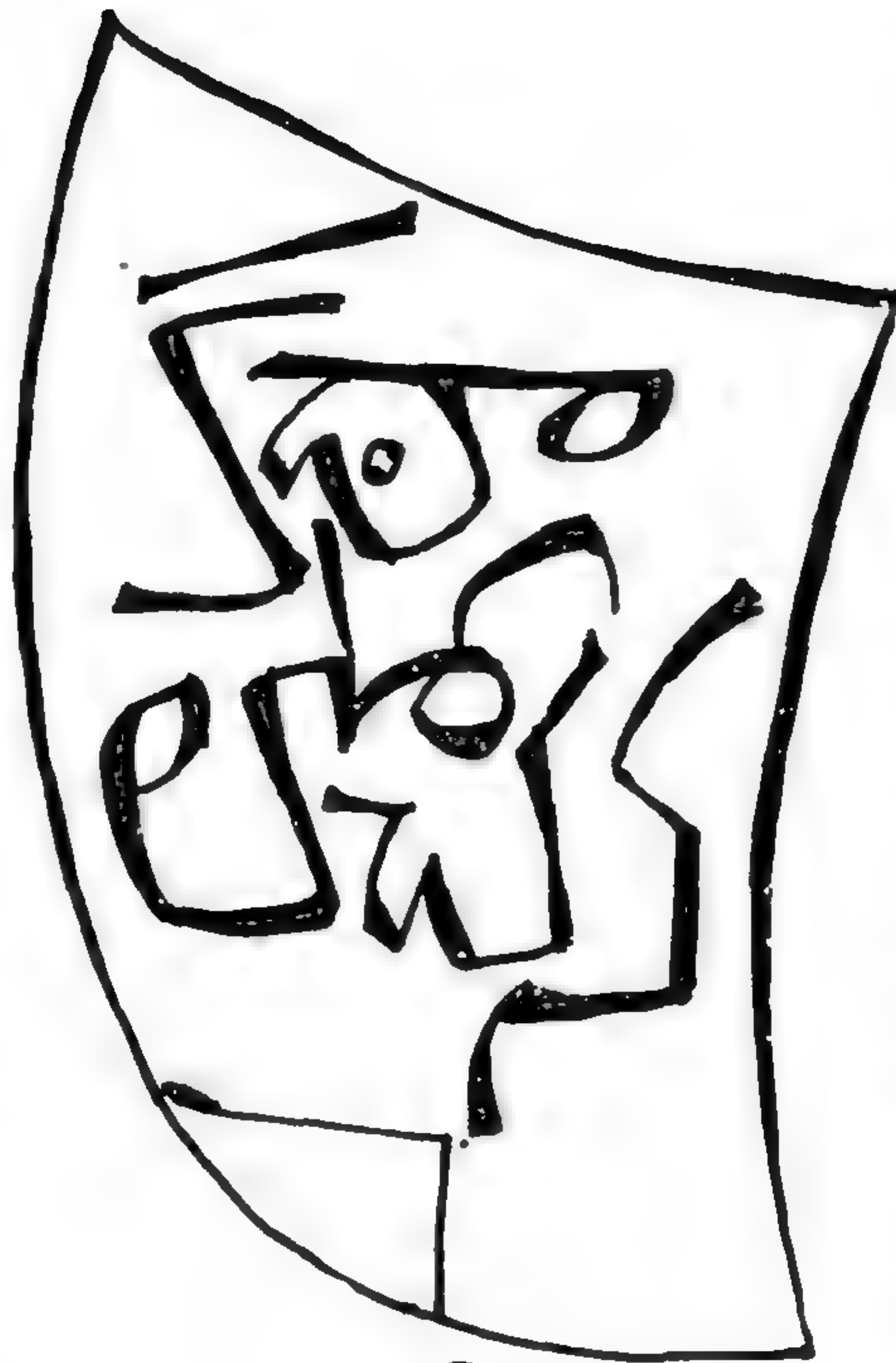
కుర్చీలో కూర్చుని డ్రాయర్ మీద నాలుగు లావుల తెల్లకాగితాలు పెట్టి, పెన్ను చేతి వేళ్ళకు అతికించేను.

ఏ రకమైన కథ వ్రాయాలి? ఎలా వ్రాస్తే బాగుంటుంది? ఎట్లాగైనాసరే ఈ తెల్ల కాగితాలన్నీ ముత్యాల్లాంటి నా అక్షరాలతో నింపెయ్యాలి—అని నా పెన్నును కాగితం దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళాను.

'కమాన్ రైట్ సమితింగ్, క్విక్' అంటూ తెల్ల కాగితం నా వైపు ఆశగానూ, ఆకలిగానూ చూస్తోంది.

'ఓ, త్వరగా కానియ్. నేను ఆగలేక పోతున్నాను' అంటోంది కలం.

వీటికంటే ఎక్కువ ఆరాటపడిపోతున్నాను నేను. ఏదో ఒక కథ వ్రాసి, సాయంకాలం ఆఫీస్ నుంచి ఆయన వచ్చేసరికి చూపించి మూడు వందలు లాగాలి. 'హం....నేనే గెలిచాను చూడండి' అంటూ ఆయన్ని ఏడ్పించాలి అనేదేనా ఆరాటం.



ఎట్లాగూ కథ వ్రాయలేకపోను. వ్రాస్తాను. పందెం గెలుస్తాను. ఔనూ....ఇంతకూ ఆ మూడు వందల రూపాయలు ఏం చెయ్యను?

ఆ డబ్బుతో ఒక పట్టుచీర కొనుక్కుంటే? వెదవ చీరలు ఎందుకులే. ఇప్పటికే బోలెడన్ని బీరువాలోపడి 'బయటకు తియ్యవోయ్' అని ఏడుస్తున్నాయ్.

పోనీ ఆ డబ్బుతో హైద్రాబాద్ వెళ్ళి అక్కయ్యను, పిల్లలను చూసేవస్తే?

అబ్బే అట్లా చెయ్యకూడదు. మొట్టమొదటి కథా ఫలితాన్ని అలా కంటికి కనబడకుండా చెయ్యకూడదు.

ప్రతిక్షణం కంటికి కనబడే వస్తువు కొంటే బాగుంటుంది.

బీరువాలు, మంచాలు, కుర్చీలు ఇటువంటివి అన్నీ ఉన్నాయి.

జె.భారత్

పోనీ, ఆ డబ్బుతో ఒక కాసు బంగారం ఐనా రాదు.

ఫేన్ ఐతే? ఆ....ఓ....తే. అంతే....ఇంట్లో ఒక సీరింగ్ ఫేనూ, ఒక టేబుల్ ఫేనూ ఉన్నా మరొకటి కొంటాను. దాని దగ్గరే పడుకుంటే హాయిగా నిద్రపడుతుంది.

ఔనూ....ఈ ఆరోచనలన్నీ ఇప్పుడు పనికి రావు. ముందు కథ వ్రాయాలి—అనుకొని కథా రోచనకు దిగాను.

ముందు ఏమని వ్రాయను? అనుకుంటూనే, ఏదైనా వ్రాసే ముందు కాగితం పైన నా ఇష్ట దైవం నామాన్ని ఓం శ్రీ వేంకటేశ్వరాయనమః అని వ్రాసే అలవాటుతో బోసీగా ఉన్న తెల్ల కాగితం ముఖాన (కాగితం పై భాగాన) కాస్త పెద్ద అక్షరాలతో బొట్టు పెట్టాను.

ఏం వ్రాసినా పైన అలా వ్రాయాలా అంటూ ఆయన నన్ను హేళన చేస్తూంటారుగాని, ఎవరి పిచ్చి వాళ్ళకి ఆనందం కదూ.

అలా ముందు వ్రాయకపోతే ఆ దైవాన్ని నిర్లక్ష్యం చేశావంటూ నా మనసు వీకేస్తుంది.

ఆసలు దైవస్మరణ చెయ్యకుండా పని మొదలు పెడితే నాకు అన్నీ ఆటంకారే అనిపిస్తాయి.

ముందు మానవ ప్రయత్నం, ఆపై దేవుని దయ అంటూ ఉంటారు ఆయన.

కాదు—ముందే దేవునిదయ కావాలి. ఆపైన



మనం ఏం చేసినా ఐపోతుంది అని వాదిస్తాను నేను.

ఒకోసారి నేను అనుకున్న పని అవ్వకపోతే ఆ ఏడు కొండలవాడిని తిడతానులెండి.

కాని తరువాత ఏది ఎలా జరగాలో అలా జరుగుతుంది అనుకొని నా తప్పును ఒప్పుకొని, ఆ తిట్టిపోసిన తిరపతయ్యకే దణ్ణాలు కూడా పెట్టేస్తాంటాను.

ఎటువంటి కథ వ్రాయను? అనే ఆలోచనలతో ఆ భగవంతుని నామాన్నే నాలుగుసార్లు నల్లగా దిద్దాను.

అనగా అనగా ఒక రాజు. ఆ రాజుకు ముగ్గురు కొడుకులు. అంటూ మొదలెట్టి ఆ రాజు మీద ఒక కథ వ్రాస్తే ఎలా ఉంటుంది?

‘చ....ఇదెక్కడో మీ నాయనమ్మ దగ్గర విన్న కథోయ్’ అని ఆయన హేళన చెయ్యవచ్చు. అందుకని ఈ రాజు, గాజు కథలు వ్రాయను, వ్రాయకూడదు.

అది అమావాస్య, అదివారం. అర్ధరాత్రి పన్నెండు గంటలయ్యింది. ఆ చీకటిలో ఇద్దరు వ్యక్తులు అలజడిలేకుండా, పిల్లి పాదాలతో నడిచి వస్తున్నారు, అని ఒక భయంకర త్రిల్లింగ్ కథ వ్రాస్తే? అంతటి చీకట్లోని మనుష్యులు నీ కెలా కనిపించారమ్మా? టార్పిలైటు అడిగితే ఇవ్వనూ? అని ఆయన నవ్వుతారేమో?

నిజమే అటువంటివారే బాబూ.

ఎప్పుడైనా సరదాగా ఆయనతో, కథ వ్రాసి ఏ పత్రికకైనా పంపుతానంటే చాలు — పోడి చెప్పుకొస్తారు.

‘నీకెందుకమ్మా అంత శ్రమ, బాబుకు, నాకు ఇంత తిండి పెట్టి పంపి, హాయిగా పేన్ వేసుకొని పుస్తకాలు చదువుకో.’

కథ కోసం ఆలోచించి బుర్ర పాడుచేసుకోకు. వేళకు మాకు తిండి కూడా కరువైపోతుంది బాబూ నువ్వు కథలు వ్రాయడం మొదలుపెడితే.’

ఇలా కథ వ్రాయాలనే నా ఉత్సాహాన్ని తేలిగ్గా నవ్వి తీసి పారేస్తారు.

ఆయన అలా అంటున్నారంటే నేను బి. ఏ. చదివినా తెలివి తక్కువ దద్దమ్మననేగా—ఆయన భావం.

ఆయన నవ్వుతో నాకు పొరుషం వచ్చేసింది ఈ రోజూ అట్లా జరగడంతో.

“వెదవ కథ కోసం బుర్ర పాడుచేసుకోవడం

దేనికి? కథ వ్రాస్తానండి అని మీతో చెప్పడం నాదే బుద్ధి తక్కువ. ఏదో ఎంకరేజ్ చేస్తారుగదా అని ఇంతకాలం ఆశపడ్డాను.

సాయంత్రం మీరు వచ్చేటప్పటికి చూడండి, మాంచి కథ వ్రాసి మీ ముందు పడేస్తా. మళ్ళీ మళ్ళీ కథ చదివి ఆశ్చర్యపోతారు.” అంటూ విసురుగా వంటగదిలోకి వెళ్ళిపోయాను.

ఆయన నవ్వుతూ నా చేయి పట్టుకుని, ‘ఒకే సుఖీ! సాయంత్రం నేను వచ్చేసరికి మాంచి కథ వ్రాసి ఉండు. నీవు వ్రాస్తే మూడు వందల రూపాయలు నీకు ఇస్తాను.’ అంటూ పందెం వేసి ఆపీస్ కు వెళ్ళిపోయారు.

దాంతో కథ వ్రాయాలనే పట్టుదలతోబాటు, మూడు వందలు తీసుకోవాలి అనే ఆదుర్దా కూడా పెరిగిపోయింది.

కథ వ్రాసే కంగారుతో వంట చేసి మానిన బట్టలైనా విప్పకుండా, చెమటలు పట్టిన చర్మానికి స్నానమైనా చేయించకుండానే కాగితాలు పెన్ను తీసుకుని కూర్చున్నాను.

గదియారం పదకొండు గంటలు కొట్టడంతో గుండె దడదడలాడింది.

అరే! అప్పుడే పదకొండు అయ్యిందే. గంట నుండి ఆలోచిస్తూన్నా కథ ఒక పట్టాన వ్రాత రూపంలో రాలేకపోతోందే.

ఎందుకు? బి. ఏ. డిగ్రీ అందుకుని వంట ఇంటి ఉద్యోగం వెలగ బెడుతున్నాను.

మరి డిగ్రీలులేని వేమన, పోతన వంటి వారు పెద్ద పెద్ద గ్రంథాలు ఎలా వ్రాసారబ్బా?

మూడు వంతులు వాళ్ళను ఆ సరస్వతీ దేవి ఆవరించి ఉంటుంది.

ఇలా తర్కించుకుంటూ, కథ వ్రాయలేని విసుగుతో కుర్చీ వెనక్కి తల వార్చి, డ్రాయర్ క్రిందికి కాళ్ళు జాపి కళ్ళు మూసుకొని ఆలోచనలో పడ్డాను.

మన ఆలోచనలు సాగకపోయినా, కాల చక్రం సాగకపోదు. అందులోనూ మా ఇంటిలోని గదియారం ఒక పావుగంట ముందుగానే పరు గెడుతుంది కూడానూ.

కాన్వెంట్ కు వెళ్ళిన బాబు, ‘అమ్మా అన్నం, అమ్మా రే’ అంటూ నా చేయి పట్టుకొని లాగడంతో గాని, నేను నిద్రపోతున్నానని అనుకోనేరదు.

కరెంట్ ఎప్పుడు పోయిందో నాకు తెలియనే లేదు. ఒళ్ళుంతా చెమటతో తడిసిపోయింది.

నుదుటి మీది బొట్టు ముక్కుమీదకు జారుతోంది జిగురులా.

కాన్వెంట్ లో నెకండ్ క్లాస్ స్టూడెంట్ ఐన మా బాబు అలా నన్ను లేపడంతో నా ఆలోచనకు అంతరాయం కలిగింది.

‘అమ్మా, త్వరగా రా’ అంటూ ఇంకా చేయి పట్టుకుని లాగడంతో, ‘పాడుగోలా నువ్వు, పో బయటికి. పోయి తిను’ అంటూ కథ వ్రాయలేని అసమర్థతను వాడి మీద చూపించి, నా చేయి లాక్కుని వాడి వీపు మీద ఒకటి వడ్డించాను.

బాబు భయపడిపోయి, పరుగున వీధిలోకి వెళ్ళిపోయి, ‘అమ్మా—ఊ ఊ’ అంటూ గట్టిగా ఏడ్వడం మొదలు పెట్టాడు.

వాడి ఏడుపు వినబడడంతో నా కోపమంతా దిగిపోయింది.

ఎర్రగా ఉన్న బొగ్గు మీద నీరు చల్లితే నల్లబడి నట్లు, బాబు కన్నీటితో నాముఖం మాడిపోయింది.

చ....చెత్త కథకోసం, చిరాకుతో బాబును తిట్టి కొట్టానే. అనుకుంటూ పరుగున వెళ్ళి ‘బాబూ’ అంటూ నవ్వుతూ వాడి పనిదీ ముద్దలాంటి బుగ్గలమీద ముద్దులు పెట్టుకొని, ‘ఇంకెప్పుడూ తిట్టనమ్మా, ఏడవకమ్మా. మా బాబు మంచివాడు కదూ’ అంటూ వాడి కన్నీటిని కొంగుతో తుడిచి, రెండు చేతులతో బాబు నడుము పట్టి, ఎత్తి ఆట బొమ్మలా అటూ ఇటూ ఊపుతూ, వాణ్ణి నవ్విస్తూ వంట గదిలోనికి తీసుకు వెళ్ళాను.

‘అమ్మా ఇంకెప్పుడూ తిట్టకమ్మా. నాకు ఎంత భయం వేసిందమ్మా. అన్నం పెట్టవేమో అనుకున్నానమ్మా. అసలే నాకు ఆకలి వేస్తోంది’ వాడిపోయిన ముఖంతో నావైపే చూస్తూ అంటున్నారు.

‘నేను ఏదో వ్రాసుకోవాలి. మరి నువ్వు అల్లరి చేస్తే ఎలా. పని చెడిపోదూ’ అంటూ వాడిని బుజ్జగించి, ఒక్క పూట బడి కావడంతో ఇంట్లో ఉంటే అల్లరి చేస్తాడని, నా కథకు అటంక మౌతాడని—భోజనం చేసాక, ‘ప్రక్క ఇంటి పిల్లలతో సాయంత్రం వరకూ ఆడుకోమ్మా. ఈ మధ్యలో రాకేం’ అంటూ నచ్చ జెప్పి వాణ్ణి బయటికి పంపి తలుపు వేసేసుకున్నాను. ఎవరైనా వస్తే మళ్ళీ నా కథకు అడ్డు తగులుతారని.

బాబోయ్. ఒంటిగంట ఐపోయింది. ఇంకా కథ లేదు. కథకు దారీ లేదు. త్వర త్వరగా వ్రాసేయ్యాలి. అనుకుంటూ పరుగున వచ్చి కుర్చీలో వ్రాలాను.

మళ్ళీ నా కథ మామూలేగా. ఏ మా కథ ఏ మా విధానం — అంటూ ఆలోచన మొదలు పెట్టాను.

అదేమిదోగాని నాకే ఆశ్చర్యం వేసింది. ముందు వచ్చిన కథలు కూడా నా బుర్రలో తట్టడం మానివేసాయి.

నుదుటి మీద కొట్టుకున్నా. పెద్ద మెదడు మీద మొట్టుకున్నా. చిన్న మెదడుకు మొరపెట్టుకున్నా— వ్వు లాభం లేదంటూ తల పోటు అనే ఆయుధంతో నా మీదికి యుద్ధానికి వచ్చాయి— నువ్వు సందెంలో ఓడి తీరాలంటూ.

నేను తక్కువ తిన్నానా ఏమిటి? నీ తల పోటు ఆయుధానికి మందు వుందీరే అంటూ మందు తీసుకొచ్చాను—మీరే ఓడిపోతారంటూ.

నుదుటిమీద ఆయుధాన్ని ఉపయోగించి కళ్ళు మూసుకుని కుర్చీ వెనుకకు తల వాలాను.

కత్తైతే మూసుకున్నాను గాని కథ కోసం వెదకడం మానలేదు.

‘ఇంటర్ చదువుతున్న కాంతి అను అమ్మాయి తన క్లాస్ మేట్ ఐన రవి అను అబ్బాయిని ప్రేమించింది.’ అని వాళ్ళ మీద ఒక బ్యాటిపుల్ రొవ్ వెటర్న్స్ తో స్టోరీ వ్రాస్తే:

ఈనాడు రోకంలో వింటున్న సీన్లూ. కంటున్న సీన్లూ ఇవేగా.

ఏ పార్కుల్లో చూచినా ఈ ఇంటరేగా. ఏ సినిమాల్లో చూచినా ఇవే కథలుగదా. ‘ఏదో కాపీ కొట్టేసి ఉంటావు’ అని ఆయన అంటే అనవచ్చు.

ఇటువంటి ప్రేమ కథలు వ్రాయకూడదు. ఇంకో వెరైటీ కథ ఏదైనా వ్రాస్తే బాగుంటుందేమో అని మళ్ళీ ఆలోచనలో పడ్డాను.

ఏమేమో తలాతోక లేని కాకమ్మకథలు వస్తున్నాయి కాని ఆలోచనలకు అంతంలేకుండా పోయింది.

కళ్ళు మూసుకున్న నేను ఆ ఆలోచనలలోనే మెల్లగా నిద్రలోకి జారుకున్నాను.

ఎంత నేపు నిద్రపోయానో నాకే తెలియదు. తలుపుల మీద దబదబలాడడంతోనూ, ‘అమ్మ

శాననమండలి సభ్యురాలు



శ్రీమతి రోడామిస్త్రి

1974వ సంవత్సరం జూలై 1వ తేదీన రెడి స్టేటివ్. కాన్సిలుకు నామినేటు అయినారు శ్రీమతి మిస్త్రి. హైదరాబాదులో సంఘ సేవ, రాజకీయ రంగాల్లోని శ్రీమతి మిస్త్రిని ఎరుగని వారుండరు. అతి చురుకుగా, పట్టుదలతో, సమర్థతతో ఎలాటి వైనా అమె నిర్వహించగలరన్న ప్రభావతీ పాతక సంవత్సరాల నాడే అమె అర్జించుకున్నారు.

1957 నుంచి 1967 వరకు అసెంబ్లీలోను, 1968 నుంచి కాన్సిలులోను సభ్యురాలిగా ఉంటూవే వున్నారామె. 1969 నుంచి 1972 వరకు శ్రీ సంక్షేమ, వర్యటన గాఖామంత్రిగా కూడా పని చేశారు.

గారందోయ్’ అంటున్న పనిమనిషి కాంతమ్మ అరుపులతోనూ ఉరికిపడి లేచాను.

పరుగున వెళ్ళి వీధి తలుపు తీసి మూతలు పడుతున్న కళ్ళను నులుముకుంటూ నిలబడ్డాను.

ఆ ముసల్ది నోరు ఆపురించి చూస్తూ అక్కడే నిలబడిపోయింది కళ్ళు తేలవేసి చూస్తూ.

అప్పటికి గాని నా ఆకారం ఎలా ఉందో నాకే తెలియలేదు. చెమటతో తడిసిపోయిన జాకెట్టు, వంట మని మరకలతో నరిగి మాసి పోయి ఉన్న చీర. ప్రొద్దుటి నుండి తైల సంస్కారం లేక పక్షి రెక్కల్లా గాలిలో తేలియాడే

సంఘసేవా రంగంలో అమె - ఇండియన్ కాన్సిలు ఆఫ్ సోషల్ వెల్ఫేర్ ఆంధ్ర గాఖకు అర్యక్షురాలిగా వంటూ అనేక కార్యక్రమాలకు సారథ్యం వహిస్తున్నారు. వాటిలో చెప్పకోదగినవి- నగరంలో అనేక కేంద్రీయ ద్వారా రెండున్నర వందల మంది శ్రీలకు ఉపాధి కల్పిస్తున్న విమెన్స్ ఎంప్లాయ్మెంట్ స్కీము; ప్రభుత్వం నుంచి యాజమాన్యాన్ని తీసుకుని శివరాంవల్లి దగ్గర్లో నడిపిస్తున్న ఆరామ్ ఫుర్ అన్న వికలాంగుల, అశక్తుల శరణాలయం; సికింద్రాబాదులో ‘తృప్తి’ అనే పేరున స్థాపించబడి మొదటి సంవత్సరంలోనే 30 లక్షల రూపాయల వ్యాపారాన్ని చూపిన మహిళా సూపర్ బజారు - ఇవన్నీ శ్రీమతి మిస్త్రి సమర్థతను చాటి చెప్పుకాయి. ఆంధ్రవడో రెడ్ క్రాస్, దక్షిణ మధ్య రైల్వే ప్రాంతీయ సలహా సంఘం, క్షయ వ్యాధి నిర్మూలనా సంఘం మొదలైన అసంఖ్యాక కమిటీలు, సంస్థలలో అమె సభ్యురాలిగా వున్నారు.

వర్యటన గాఖా మంత్రిగా వున్నప్పుడు అమె ఢిల్లీలో జరిగిన జాతీయ, అంతర్జాతీయ సెమినార్లు, కాన్ఫరెన్సులు, పునశ్చరణ తరగతులకు అర్యక్షురాలిగా, అధికార ప్రతినిధిగా హాజరైనారు. 1958, 59 సంవత్సరాల్లో జపాన్, స్వీడన్ దేశాల్లో జరిగిన సంఘసేవా మహాసభలలో అంతర్జాతీయ ప్రతినిధివర్గ సభ్యురాలిగాను, అమెరికన్ ప్రభుత్వం ఆహ్వానం పైన 1964 లో యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికాను, వృద్ధుల సంరక్షణ గృహాల నిర్వహణను గురించి పరిశీలించడానికి రిపబ్లిక్ ఆఫ్ చైనానూ సందర్శించారు. పురాతన వస్తువులను సేకరించడం, ప్రయాణాలు, క్రిడలు తన సరదాలు-అంటారామె. —జె. ఆర్.

నా నల్లని కురులు చూచేసరికి ఎలా ఉంటుంది మరి!

ఎప్పుడూ నీట్ గా ఉండే నేను, నవ్వుతూ గలగలా తిరిగే నేను అలా డీలా వడిపోవడంతో అది కంగారు పడిపోయింది ఒక వైపు ఆశ్చర్య పోయినా.

ఇంకా అక్కడే ఎక్కువ నేపు నిలబడి ఉంటే వీధిలో వెళ్ళేవాళ్ళు కూడా కళ్ళు తిరిగిపడిపోతారని భయం వేసింది నాకు.

‘ఏమిటే అలా చూస్తున్నావ్! రా లోపలికి’ అంటూ కోపంగా చూచాను — దాని చూపులకు విసుక్కుంటూ.

'అమ్మగోరూ, అలా ఉన్నారేందిమ్మా. ఒంట్లో దాగోనేదాంది. కూడు తిన్నారోలేదో అల్లాగ నీరసం వస్తోనాడు. యాంబమ్మగోరూ!' అంటూ రోపరికి వచ్చింది ఆది.

'ఏం లేదే. మీ అయ్యగారు ప్రొద్దుట అపీస్కు వెళ్ళేటప్పుడు నాతో పండు వేసేడు. సాయంత్రం ఆయన వచ్చేసరికి నేను ఒక మంచి కథ వ్రాస్తే మూడువందల రూపాయలు ఇస్తానని పండు వేసి వెళ్ళాడు. దానికోసం ఆలోచిస్తున్నానే' అంటూ గడియారం వైపు చూశాను.

అమ్మో....అప్పుడే నాలుగు కావస్తోంది. ఇంకో గంటలో ఆయన వచ్చేస్తారు: అనుకుంటూ కంగారు పడిపోతున్నాను నేను.

'ఇంకా కథ రాసారమ్మా' అంటూ ఆరా తీసింది. ఆ కథ లేమిటో తనకు తెలిసిన దానిలా.

'ఇంకా వ్రాయలేదే. ఆయన వచ్చే సమయానికి కదా' అంటూ గిన్నెలు ఖాళీ చేస్తున్నాను నేను.

'ఇంకా ఎప్పుడు రాత్రారమ్మా. కథలు కావల్సి బోల్లన్నీ నాను సొప్తాను. కథలంటే ఏవో ఎక్కడో ఉంటాయా? మాలాంటోళ్ళ బతుకు లన్నీ కథలే కదమ్మా.

ఎవరి కథో ఎందుకు సొప్పండి. నా బతుకుని నెప్తాను కథగా రాయండమ్మా. నా చిన్నప్పుడే అమ్మ వచ్చిపోయినాది. మా అయ్య తాగు మోతోడు. ఆడు, నేను ఒడ్డు మొర్రో అన్నా ఇనిపించుకోక నాలుగొందల రూపాయలికి కక్కుతి పడి నన్ను మూడో పెళ్ళి మునిలోడి కిచ్చి పెళ్ళి సేసినాడు. పెళ్ళైన ఏడాదికే ఆ మునిలోడు గుటుక్కుమని, ఇరవైయేళ్ళన్నా రాకుండానే నా రాత ఇలా సేసే సే దమ్మో!' అంటూ ఏటైయేళ్ళకే ముసలి తనం వచ్చేసి, నడుం పంగిపోయిన కాంతమ్మ తన గతించిన జీవితాన్ని తలచుకొని ఏడ్చు మొదలు పెట్టింది.

'డారుకోవే కాంతమ్మా. కథలంటే నీకు సానా బాగా తెలుసే. నువ్వు సొప్పిన కథ రాత్రే అయి గోరు రూపాయలు ఇయ్యరు మరి.' దానిలా యాసగా మాట్లాడాను నవ్వుతూ.

ఆది కళ్ళు తుడుచుకుంది సిగ్గుతో, 'యాండమ్మా నా కథ రాయరా? దాగోనేదాంది' విచారంగా చూచింది నా ముఖంలోకి.

'అదికాదే నీ కథ వ్రాస్తే అయ్యగారు డబ్బు లివ్వరే. ఐనా ఆ కథ గొడవేదో నేను పడతాను కాని నీ పని చూసుకొని వెళ్ళిపో' అని చెప్పేసి

మళ్ళీ కుర్చీలో కూర్చున్నాను కథ కోసం.

గడియారం నాలుగు గంటలు కొట్టడంతో గుండె దడదడలాడింది.

ఇంతలో 'అమ్మగారూ బట్టలు వెయ్యండి. రేపు రేపు పెద్దాను.' అంటూ చాకలి ఇప్పుడే చావాలి. పోరా సన్యాసీ అని మనసులో తిట్టాను కాని పైకి ఆనలేక పోయాను.

ఇంట్లో బట్టలన్నీ మాసిఉన్నాయి. ఈ రోజు వేస్తే గాని నాలుగు రోజుల వరకూ తీసుకురాడు. వెయ్యకపోతే నేను రేపు పెట్టుకోవాలి; విసుక్కుంటూ లేచి వాడికి బట్టలు వేసి వాడిని



యమ్. లావణ్య సరస్వతి

ఉస్మానియా (హైదరాబాదు) విశ్వవిద్యాలయంలో ఈమె-ఎమ్. ఎ. (తెలుగు) పరీక్షలో ప్రథమ శ్రేణిలో-ప్రథమురాలిగా 'డిప్టింక్షన్'తో ఉత్తీర్ణురాలైనది. మార్చినెలలో జరిగిన స్నాతకోత్సవంలో గురజాడ అప్పారావు బంగారు పతకాన్ని, మదపాటి హనుమంతరావు బంగారు పతకాన్ని పొందిన-లావణ్య సరస్వతి ప్రస్తుతం విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారి 'పురాణవైర గ్రంథమాల'ను ప్రధానాంశంగా తీసుకుని ఎమ్. ఫిల్ చేస్తున్నది.



సాగనంపి, కుర్చీలోనికి మళ్ళీ చేరాను.

పెన్ను చేతి వ్రేళ్ళమధ్య నలుగుతుండే కాని ఎంత వ్రాయాలనుకున్నా ఒక్క అక్షరం కూడా వ్రాయలేకపోయింది.

పని మనిషి చెప్పిన ఆమె జీవితం ఒక కథలా వ్రాస్తే బాగానే ఉంటుంది. కాని అందులో నా తెలివి తేటలు ఏమున్నట్టు?

ఈ దిగ్గ్రీలు కనీసం ఒక చిన్న కథ వ్రాయ దానికి కూడా పనికి రాకుండా పోతున్నాయే అని బాధ.

ఎట్లాగో వ్రాద్దాం అని కూర్చున్నా వెధవ సంసారం గోల ఒకటి.

తెల్లవారినప్పటి నుంచీ, పది గంటల వరకూ ఒకటే హడావుడి. వంట అయిందీ అంటే కంచాలు వాలేయ్యాలి. అదీ అయ్యిందంటే బట్టలు ఇవ్వాలి. ఆయన తలను దువ్వాలి.

కళ్ళకు జోడు కాళ్ళకు జోడు అందివ్వాలి. ఆయనను అలా పంపి బాబును కాన్వెంట్కు పంపాలి.

బాబు టాయిలెట్ దగ్గరనుండి బాక్సులో టిఫిన్ సరకూ అన్నీ సర్ది పంపకపోతే వాడిగోల మరినూ.

ఈ మధ్య పదిరోజులనుంచి వాడికి మార్నింగ్ స్కూల్ కావడంతో ప్రొద్దుటే మరి హడావుడి చేసేస్తూన్నాడు.

వీళ్ళ సంగతి ఎలా ఉన్నా రోజుల వారీగా వచ్చే పోయే బంధువులనే రాబంధులు.

సాయంత్రం మళ్ళీ మామూలే. వంట చేసే సరికి ఆయన, బాబు ఎవరో ఒకరు కబుర్లు చెబుతూనే ఉంటారు.

రాత్రి వేళలో తీరిగ్గా కథలు వ్రాద్దామా అనుకుంటే పదిదాటితే నిద్రకు ఆగలేను.

మరి ఇంకెలా కథలు వ్రాయగలను? అసలు వ్రాసే తీరికే లేదే నాకు.

పెద్ద పెద్ద నవలలు వ్రాసే అక్కలందరూ ఎలా వీలుచేసుకొని వ్రాస్తున్నారబ్బా?

వాళ్ళు సంసారం విషయాలు పట్టించుకోకుండా ఒక గదిలో కూర్చుని, ఎవరూ రాకుండా తలుపులు వేసుకొని వ్రాస్తారేమో!

నాకు అలా వారిలా సాగదు మరి. చుట్టాల దగ్గరినుండి చాకలివాడు వరకూ, పనివాళ్ళ దగ్గరి నుండి పిండి వంటల వరకూ నేను చూసుకోక తప్పదు.

ఇటువంటి పనులన్నీ బరువెక్కి నా మీద కూర్చుంటే కథలు వ్రాసే అవకాశం ఎక్కడిది? నేనిక జన్మలో రచయిత్రిని కాలేను.

ఆ సంగతి తెలిసే ఆయన నాతో మూడు వందలు ఇస్తానంటూ పండు వేసి ఉంటారు.

పోనీ ఏదో ఒక కథ వ్రాద్దామా అనుకుంటే మొదలు చివరలేని గాథలు తప్ప సరియైనవి నా గ్రంథాలయంలో. సారీ-నా మట్టిబుర్రలో రేపు. కథ ఎలా వ్రాయాలబ్బా! అంటూ మళ్ళీ ఆలోచనలో పడ్డాను.

ఒక అత్తగారు కోడలు ఉంటారు. రోజూ వాళ్ళిద్దరూ పోట్లాడుకుంటూనే ఉంటారు. మధ్యలో



పెళ్ళికి ముందు 'పెళ్ళికూతురు జడ అసలుదా నకిలీదా' అని పరీక్షించి చూడడం చాలా చోట్ల కనిపిస్తుంది. అలాగే పెళ్ళికూతురు నడకతీరు నుంచి అన్నిటినీ పరీక్షించి చూడడమూ ఉంది. పెళ్ళయ్యాక అమ్మాయికి పెట్టిన నగల నాణ్యత గురించి, ఇచ్చిన పాత్రల బరువు గురించి తర్క-విత్కాలు జరపడమూ ఉంది. అయితే తర్క-విత్కాలు ఎప్పుడూ జరపడం అన్నదే ప్రశ్న. ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం ఏమిటో తెలుసుకునే ప్రయత్నం చేస్తే ఎలా ఉంటుంది?

కేరళలో ఒక చోట పెళ్ళివారు పెళ్ళి కూతురిని తీసుకుని వెళ్ళిపోతుండగా— ఎవరో పెళ్ళికొడుకుకు చదివించిన వెండి పల్లాలు అసలు వెండివి కావని అక్షేపించారట. దాంతో మాటా మాటా చెయ్యా చెయ్యా కలగజేసుకునేసరికి పెద్ద గొడవ చెలరేగింది. అంతలో ఎవరో—పాపం— పెళ్ళికూతుర మెడలోని బంగారు గొలుసు లాగారు. గొడవ పాకాన పడింది. కర్రలూ, ఇనుపకడ్డీలు పుచ్చుకుని పోరాటం జరిపారు. పోరాటం చివర చూస్తే — ఐదు మందికి బలమైన గాయాలు తగిలాయి. పెళ్ళికొడుకుకు తలనిండా గాయాలు తగిలాయి. గొడవ అంతా చల్లారాక చూస్తే అసలు గొడవకు కారణమైన పళ్ళాలు ఎలా మాయమయ్యాయో తెలియలేదట!

పాపం ఆ మగ మహారాజు అటు చిల్లికి. ఇటు భార్యకు మధ్య నలిగిపోతుంటాడు. అని 'మగ మహారాజు' అనే టైటిల్తో కథ వ్రాస్తే ఎలాగుంటుంది?

అమ్మో... ఇంకేమైనా ఉందా? ఆయన ఇటు వంటి కథ చదివారంటే నేను మా అత్తగారితో పోట్లాడి బ్రాన్స్ ఫర్ చేయించుకున్న రోజులన్నీ గుర్తుచేసి దెప్పిపొడుస్తాను.

కాలం మనకోసం ఆగదుగా—కిక్కు మూసుకొని ఊహాలోకంలో ఊగుతున్న నాకిళ్ళను రెండు చేతులు వచ్చి మట్టు ముట్టడంతో అచిరిపడ్డాను.

ఉరికిపాటుతో ఎవరో తెలుసుకున్న నేను అవమాన భారంతో క్రుంగిపోయాను. ఆ సమయంలో నేను ఏదైనా బాధను మాటలలో వర్ణించలేనేమో.

ఒక్కసారిగా పాతాళానికి జారిపోతున్నట్లు బాధపడుతూ ముఖం వాల్చేసాను.

నేను పందెంలో ఓడిపోయినందుకు, ఆయనే నెగ్గినందుకు కోపం కూడా వచ్చింది.

'హూ....చాలైంది.' కోపంతో ఆయన చేతుల్ని లాగేసాను.

'ఏదమ్మా నువ్వు వ్రాసిన కథ? చదివి వెంటనే మూడువందలు ఇచ్చేస్తాను' అంటూ ఆయనే డేబుల్ మీద ఎదురుగా ఉన్న తెల్ల కాగితాలు అందుకోదోయారు.

ఆయనకంటే రెట్టింపు వేగంతో నేను నా రెండు చేతులతోనూ ఆ కాగితాలు అందుకొని నా గుండెలకు హత్తుకున్నా. ఆయన ఎక్కడ ఏడ్చిస్తారో అని.

ఆయన మాత్రం తెలివి తక్కువ వారా! బలవంతాన ఆ కాగితాలు తీసుకొని, 'ఓం శ్రీ వేంకటేశ్వరాయనమః' అంటూ చదివి పకపకా నవ్వేసారు.

'సుఖీ కథ ఇంతేనా? చాలా బాగుందే. పాపం ఇది ప్రొద్దుటనుండి సాయంత్రం వరకూ చాలా కష్టపడి వ్రాసి ఉంటావు.' హేళన చేయడంతో కోపం ముంచుకొచ్చింది. ఏడ్చు వస్తున్నా కనబడలేదు కోపంతో.

'హూ....మిమ్మల్ని చేసుకున్నాక నాకు ఖాళీ కూడా ఉండి చచ్చింది. వెళ్ళేవాళ్ళు వెళ్తుంటే వచ్చేవాళ్ళు వస్తూంటారు. ఇంకెక్కడి తీరిక? నీరసంగా అంటూ కుర్చీలోనే ఉండిపోయాను లేచే ఓపికలేక.

నా అవతారాన్ని, నా మాటలను చూసి ఆయన కంగారు పడ్డారు పాపం!

'సుఖీ నీకథ రోరణిలో సంసారమే మరచి పోయినట్టుంది. బాబేదీ?' అనడంతో 'ఔనండీ పాపం అప్పటినుంచి ఇంట్లోకే రాలేదు' అంటూ వీధిలోకి పరుగున వచ్చాను.

వాళ్ళ నాన్నగారిని చూసి ప్రక్క ఇంటినుంచి వచ్చిన బాబు—నేను మళ్ళీ తిడతానేమోనని అరుగు చివర కాళ్ళుదావి కూర్చుండి వెళ్ళేవాళ్ళను, వచ్చే వాళ్ళను చూస్తున్నాడు.

'బాబూ' అంటూ ఆప్యాయంగా వాణ్ని రెండు చేతుల్లోకి తీసుకొన్నాను.

నా పరిస్థితిని చూసి నవ్వుతున్న ఆయన 'సుఖీ! టిఫిన్' అనడంతో తోటకూర కాదలా మెడను వాల్చేసాను.

'ఏమండీ టిఫిన్....చేయలేదండీ, ఇప్పుడే వస్తానుండండీ' అంటూ బాబును దింపి వంట గదిలోనికి పరుగుతీసాను.

ఆయన ఏమనుకున్నారో ఏమోగాని నావెనుకనే వచ్చి 'రచయిత్రీ మణిగారూ, ఈ పూట మీ వంటకు నెలపు మంజూరు చేయడమైనది. త్వరగా స్నానం చేసి టాయిలెట్ కండి. ఏక్చర్ కు పోయి హోటల్ భోజనం చేసి వద్దాం.' నవ్వుతూ నా చెరిగిపోయిన జుట్టును సరిచేస్తున్నారు.

'ఎంత మంచివారండీ మీరు,' అని పైకి అనేసాను, ఆయన మంచితనానికి మురిసిపోతూ.

త్వరగా రావారి మరి అంటున్న మాటలతో 'నిజమే బాబూ, ఈ పూట ఇక వంట చెయ్యలేను, చేసే ఓపిక లేదు.' అనుకుని ఒక్క ఉదుటున టవల్ అందుకుని గాత్ రూంలో చేరాను.

స్నానం చేసి చల్లబడిన నేను ఆ రోజంతా కష్టపడి సాదించినది తెలుసుకొని ఇంకెప్పుడూ కథ కోసం ఆలోచించను అని ఒడ్డేసుకున్నా.

ఐనా నాకు పందెం ఏమిటి, ఆ మూడు వందలూ ఆయన దగ్గర ఉన్నా నా సొమ్ము కాదా ఏమిటి, అడిగితే ఆయనే ఇస్తారు అని సరిపెట్టుకున్నా.

కాని రేపు పనిమనిషి కాంతమ్మ 'అమ్మ గోరూ, కతరానే రాండి. మూడొందలు ఇచ్చేనే రాండి,' అని అడిగితే 'అ....అ....' అంటూ చెప్పేస్తే సరి! నా అబద్ధం ఆలోచనలకు నేనే నవ్వుకున్నా. □

అందమైన బొమ్మలు

ఇంటిని అత్యధునికంగా అందంగా అమర్చు కోవడం ప్రీలకు అనందం. రకరకాల బొమ్మలు, వాల్ డెకరేషన్స్ ఇంటికి ఎంతైనా అందాన్నిస్తాయి. ఇవి బజార్లో కొని అలంకరించే దానికన్నా సొంతంగా మనం చేసుకొంటే మనకు అనందం, తృప్తి కలుగుతాయి. సాధారణంగా అనవసరంగా పారవేసే సీసాలు, బంటులు, మూతలు మొదలైన వాటితో అందమైన బొమ్మలు చేయవచ్చు. ఒక్క రంగులు తప్ప దీనికై ప్రత్యేకంగా ఏమీ కొననవసరం లేదు.

కావలసిన పరికరాలు : ఖాళీ బాటిల్స్, ప్లస్టిక్ బాటిల్స్, క్విక్ ఫిక్స్, ఫాబ్రిక్ పెయింట్స్, గుండు సూదులు, చిన్న ఇంజక్షన్ సీసా మూతలు ముఖ్యంగా కావలసినవి. ఇంకా ఏ వస్తువు అయినా మనం ఉపయోగించుకోవచ్చు. ముఖం చేయడానికి పాత రబ్బరు బంటులు గాని, మట్టిగాని ఉపయోగించవచ్చు.

(1) పై ఫోటోలో వున్న మొదటి బొమ్మ చూడండి. అది ప్లస్టిక్ బాటిల్ చేసినది. ఆ బంటిని బోర్లించి, దానికి సరివడే సైజు రబ్బరు బంటి తీసుకొని, అదుగు నుండి రెండింటికి కలిపి గుండుసూది గుచ్చాలి. అది చక్కగా నిలబడుతుంది. ముందు ముఖం తయారు చేయాలి. చిన్న బంటి మీద లేత రోజా రంగు (తెలుపు, ఎరుపు కలిపి) వేయాలి. ఫాబ్రిక్ కలర్స్ అయితే త్వరగా ఆరిపోవడమే కాకుండా మెరుస్తూ అందంగా ఉంటాయి. తరువాత కళ్ళు, ముక్కు, నోరు అందంగా గీయాలి. జుట్టు నలుపు రంగుతోవేసి, తలపై ఆ బొమ్మకు తగ్గట్టు బోపీలాంటిది ఏదైనా పెడితే బాగుంటుంది. ఫోటోలో వున్న బొమ్మకు పాత ఫర్ ఊలు ముక్క పెట్టాను. లేదా, లేసుకూడ పెట్టవచ్చు. దీనికి గుండుసూదులు ఉపయోగించవచ్చు.

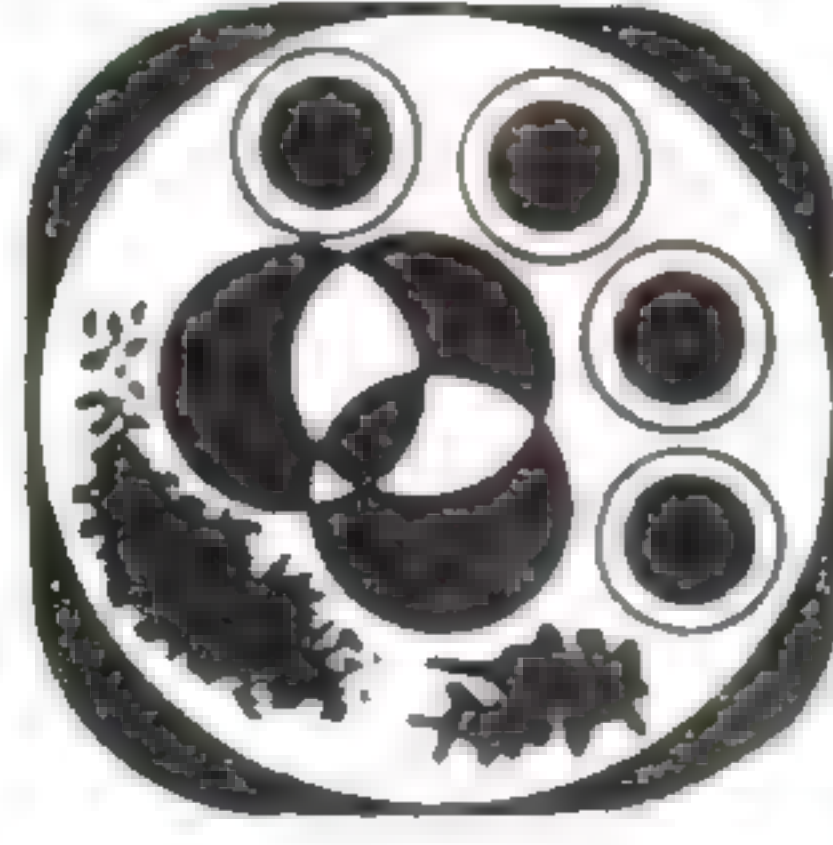
తరువాత క్రింద బాగానికి రంగువేసి మధ్యన షర్ట్ కు గీతలు గీసి బటన్స్ లాగా ఏవైనా చిన్న మూతలు పెట్టవచ్చు. ఈ విధంగా చాలా సులభంగా, చాలా త్వరగా మనం బొమ్మలు తయారుచేసుకోవచ్చును.

ముఖం తయారు చేయడానికి బంటులు దొరకకపోతే, ఎర్రమట్టి మెత్తగా చేసి గుండ్రనిబంటిలా చేసి 'క్విక్ ఫిక్స్'తో సీసాకు అంటించవచ్చును.

(2) ఏర్ ఇండియా బొమ్మలు చెయ్యడానికి, అలాంటి ఆకారాల్లో (ఫోటోలో చూడండి) వున్న సీసాలను తీసుకోవాలి. ఆ సీసాపై చిన్న బంటిని పెట్టి అంటించాలి. సీసా మెడ పొడవుగా ఉంటే బంటికి తగినంత రంగురంగుల చేసి ఆ సీసాకు అమర్చాలి. తరువాత ఇంకో బంటిని తీసుకొని నిమ్మకాయ కోసినట్లు శి బాగం ఒకవైపుకు వచ్చేటట్లు కత్తిరించాలి. ముందు తక్కువ బాగం తలపై పెట్టి సూదులతో గ్రుచ్చి వేయాలి. వానిపై ఎక్కువ బాగం గల బంటి ముక్కును పెట్టాలి. అది తల పాగా అన్నమాట. దానికి రెండు రంగులతో గీతలు గీయవచ్చు. ముఖానికి లైట్ రోజ్ కలర్ వేయాలి. దానిపై కళ్ళు, ముక్కు, నోరు, నన్నగా గీయాలి. మిసాలు మాత్రం వల్చని రేకుతో ఆకారం చేసి సూదితో సరైన స్థానంలో గుచ్చాలి. దానికి నలుపు రంగు వేయాలి. తలపాగా పైన ప్లాస్టిక్ ఫ్లవర్ వాజులలో పెట్టి నన్నటి అకుమ పెట్టవచ్చు. ఇక క్రింద సీసాకు మంచి రంగువేసి, కోటు చేతులలాగా నన్నటి గీతలు గీయాలి. రెండు హస్తాలకు ముఖానికివేసే రంగు వేయాలి. మెళ్ళో గురివింద గింజలు వరుసగా అంటించవచ్చు-హారం లాగా. అందమైన చిన్న తెల్లటి ప్లాస్టిక్ మూతలను బటన్స్ లాగా అంటించవచ్చు. ఇలా చక్కటి బొమ్మ తయారవుతుంది. ఇలాగే ప్రతి బొమ్మ మనకు ఇష్టమైన రంగులతో చక్కగా తయారు చేసుకోవచ్చు. మన ఊహ శక్తి మనయోగించి ఎన్నయినా చేయవచ్చు. ఇంట్లో అందంగా అలంకరించడానికి బాగుంటాయి; వైపుకొస్తూ తయారు చెయ్యగలిగితే, వాటి ద్వారా ధనార్జన చెయ్యడానికి కూడా ఏలుగా వుంటాయి. — ఒక పాఠకురాలు



కుళ్ళీ



ఐస్ క్రీములు మన దేశంలోకి ప్రవేశించడానికి ముందు నుంచి కూడా ఉత్తర భారత ప్రాంతాలలో 'కుళ్ళీ' ప్రచారంలో ఉన్నది. అందువల్ల కొందరు 'కుళ్ళీ'ని భారతదేశపు ఐస్ క్రీమ్ అంటూ ఉంటారు. కుళ్ళీలో పాలు, బాదంపప్పులు, పిస్తాపప్పులు వంటివి ఉండడం వల్ల దాని రుచి ప్రత్యేకంగా ఉంటుంది.

ఇదివరలో కుళ్ళీ చెయ్యడానికి చాలా శ్రమపడవలసివచ్చేది. ఇప్పుడు రిఫ్రిజిరేటర్లు వచ్చాక కుళ్ళీ చెయ్యడం తేలికయింది. ఫ్రిజిడైర్లు లేనివాళ్లకు కుళ్ళీ చెయ్యడం చాలా కష్టం.

కుళ్ళీ ఎలా చెయ్యాలి? అందుకు ఏమేం కావాలి?

దాదాపు 1200 మిల్లిలీటర్ల పాలు, 250 గ్రాముల చక్కెర, 15 గ్రాముల కార్నఫ్లోర్, 50 గ్రాముల కోవా, తొక్కతీసి ముక్కలు చేసిన బాదంపప్పులు 50 గ్రాములు (బాదం పప్పు బదులు పిస్తాపప్పు వాడవచ్చు, చిటికెడు కేసరిపౌడర్ (లేదా పచ్చరంగుగానీ, పసుపురంగుగానీ వాడవచ్చు) ఉంటే కుళ్ళీ చేసుకోవచ్చును. వీటితోబాటు కుళ్ళీ చెయ్యడానికి వాడే మూసలు ఆరు అవసరం (ఈ మూస ఎలా ఉంటుందో ఈ పేజీలోని

వర్ణచిత్రం చూస్తే తెలుస్తుంది).

మొదట పాలను ఒక శుభ్రమైన పాత్రలో బాగా కాచాలి. పాలు సగానికి సగం అయే దాకా అలా కాస్తూ ఉండాలి.

కార్నఫ్లోర్ను కాస్త చల్లని పాలలో వేసి, దాన్ని అలాగే కాగుతున్న పాలలో వేసి కాస్తూ ఉండాలి. మొత్తమంతా పర్చిని సాస్లా తయారయేదాకా కాదడం ఆప కూడదు. ఆ తర్వాత అందులో చక్కెర వేసి, చక్కెర పూర్తిగా కరిగేదాకా శుభ్రమైన గరిచెతో కలియచెడుతూ ఉండాలి.

ఇక పాత్రను సెగ మీది నుంచి దించి, అందులో పాలకోవా కలపాలి. ఇందుకు ముందుగానే కోవాను బాగా మెత్తగా చేసుకోవాలి. అందులో బాదంపప్పు ముక్కలుగానీ పిస్తాపప్పు ముక్కలుగానీ వెయ్యాలి. ఈ మిశ్రమానికి కేసరిపౌడర్ కలపాలి. (కేసరి పౌడర్ వద్దనుకుంటే వంటకాలకోసం వాడే పచ్చ, ఎరుపురంగుల పొడులు వాడవచ్చు. అయితే ఏ రంగు కలపకపోయినా కుళ్ళీ బాగానే ఉంటుంది.)

ఇలా తయారుచేసిన మిశ్రమాన్ని కుళ్ళీ మూసల్లో వేసి, వాటి మూతలను గట్టిగా బిగించాలి. కుళ్ళీ మూసలు లేకుంటే రిఫ్రిజిరేటర్లో ఉండే 'ఐస్-ట్రే'లు వాడవచ్చును.

కుళ్ళీ మిశ్రమాలు నింపిన మూసలను జాగ్రత్తగాతీసి వాటిని రిఫ్రిజిరేటర్లోని 'ఐస్ - కంపార్ట్మెంట్'లో పెట్టి 45 నిమిషాలబాటు అలా ఉండనివ్వాలి. కుళ్ళీ మూసలను అలా పడుకోబెట్టేస్తే చాలు.

కుళ్ళీని తీసి వాడేముందు మూసలను వేడి సీళ్ళలో ముంచాలి. ఆ తర్వాత వాటి మూతలు విప్పి కుళ్ళీని వడ్డించవచ్చును.

కుళ్ళీ త్వరత్వరగా కరిగిపోతుంది. కాని ఆ రుచి మాత్రం ఒకసారి రుచి చూశాక సులభంగా మరచిపోనివ్వదు!



విజయవాడలోని వివిధ మహిళా మండలులు..

ఆంధ్రదేశానికి నడిబొడ్డు, రైలు, విమాన, జల మార్గాలలో కూడలి అయిన విజయవాడ రాజకీయ కేంద్రం, వ్యాపార కేంద్రం మాత్రమే కాకుండా లలిత కళలకు, సాంస్కృతిక కార్యకలాపాలకు కూడా నిలయం. తెలుగు సినిమా పరిశ్రమ పంపిణీ, ప్రదర్శన రంగాలకు విజయవాడ కేంద్రం.

అలా-విజయవాడ పట్టణం నానాటికీ అభివృద్ధి చెందడంలో ఇక్కడ అనేక స్వచ్ఛంద సేవాసంస్థలు ఏర్పడినవి. వనితలకు సంబంధించి విజయ వాడలో దాదాపు 20 సంఘాలు ఉన్నవి. ఇవి వివిధ రంగాలలో ప్రజలకు సేవ చేస్తున్నవి.

న్యూ థిర్టీలోని కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమ సంఘం అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి సరోజినీ వరదప్పన్, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సాంఘిక సంక్షేమ బోర్డు అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి చెల్లాయమ్మ కృష్ణయ్య విజయవాడ వచ్చిన సందర్భంలో ఈ 20 మహిళా సంఘాల సభ్యులు ఒకే వేదికపై కలుసుకుని వారి వారి కార్యకలాపాలు గూర్చి కేంద్ర ప్రభుత్వ నాయకులకు వివరించడం జరిగింది.

విజయవాడలో సుప్రసిద్ధ సంఘ సేవకురాలు శ్రీమతి సీతా కామరాజ్ విజయవాడ మహిళా మండలాల చరిత్ర, కార్యకలాపాలు వివరించారు. వివిధ మండలులు నిర్వహిస్తున్న కార్యకలాపాలను గూర్చి పాఠకులు తెలుసుకోవచ్చు.

భారత మహిళా మండలి: 1928లో నెలకొల్పబడింది. ఈ మండలికి విజయవాడలోని ఏలూరు రోడ్డులో రూ. 2 లక్షలు విలువచేసే స్వంత భవనం ఉంది. ఈ మండలి కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో



రూ. 2 లక్షలతో వర్కింగ్ విమెన్స్ హాస్టల్ ను నిర్మిస్తున్నది. మండలి బలహీన వర్గాల పిల్లలకు రోజూ పాలు సరఫరా చేస్తూ ఉండేది. బీదవారైన యువతులకు ఉచితంగా మెట్రిక్ తరగతులను ఈ మండలి నిర్వహిస్తున్నది. దీనితోపాటు టైప్ రైటింగ్, డాన్సు, సంగీతం, హిందీ తరగతులను కూడా మండలి నిర్వహిస్తున్నది.

అగ్ని దాదితులకు తానుగా రూ. 30,000 విరాళం యిచ్చి రూ. 2 లక్షలు మండలి నేకరించి యిచ్చింది.

కొంతకాలం మహిళలకు రై బ్రీని నిర్వహించింది.

ఇన్నర్ వీల్ క్లబ్ : 60 మంది సభ్యులుగల ఇన్నర్ వీల్ క్లబ్ లో రోజరియనుల భార్యలు అన్ని సేవా పథకాలకూ తోడ్పడుతున్నారు. గర్భిణీ ప్రీలకు ఉచితమైన సలహా కేంద్రం, కేన్సర్ వ్యాధి

నిర్ణయ కేంద్రం, పిల్లలకు పోలియో చుక్కల కేంద్రం, బాలల రైబ్రీ, బస్ షెల్టర్లు, అంతర్జాతీయ బొమ్మల మ్యూజియం ఈ క్లబ్ నిర్వహిస్తున్నది. ప్రతిభావంతులైన ఉపాధ్యాయులకు, విద్యార్థులకు ఈ క్లబ్ ఉపకార పతనాలు, బహుమతులను ఏటా ఇస్తున్నది.

రైల్వే మహిళా మండలి: 1966లో ఏర్పడిన ఈ సంఘంలో 45 మంది సభ్యులున్నారు. రైల్వే ఉద్యోగుల భార్యలు-దాదాపు 30,000 మంది రైల్వే ఉద్యోగుల కుటుంబాలకు వివిధ రంగాలలో సేవ చేస్తున్నారు. రెండు నర్సరీ స్కూళ్ళు, ఒక ప్రైమరీ స్కూలు ఈ మహిళలు నిర్వహిస్తున్నారు. రైల్వే ఉద్యోగుల పిల్లలకు విద్యా సదుపాయాలను కూడా ఈ మండలి కలగజేస్తున్నది.

పేద ప్రజలు దీర్ఘ వ్యాధులకు గురై ఆసుపత్రి బిల్లులు చెల్లించలేకపోతే వారికి మండలి ఆర్థిక సహాయం చేస్తున్నది.

రైల్వే మహిళలు తమ తీరిక వేళల్లో బొమ్మల తయారీ, అల్లికలు, కుట్టుపనులు, వంటలు నేర్చుకోడానికి గాను, ఒక శిక్షణ కేంద్రాన్ని ఈ మండలి నడుపుతున్నది.

శ్రీ సత్యసాయి మహిళా విభాగ్: దేశ వ్యాప్తంగా కాబలు కలిగిన శ్రీ సత్యసాయి సేవా సమితి విభాగాలలో ఇదొకటి. 1958లో దీనిని విజయవాడలో కొందరు మహిళలు ప్రారంభించారు. మహిళలలో దైవభక్తిని, సేవాతత్పరతను పెంపొందించాలన్నది ఈ మండలి ఆశయం. ప్రజలు యిచ్చే విరాళాలతో మండలి సభ్యులు కష్టంలో ఉన్న వారికి సేవ చేస్తారు. వరదలు, అగ్ని ప్రమాదం, ప్రకృతి సహజమైన ఇతర అవాంఛనీయాల ఏర్పడినప్పుడు సభ్యులు వెంటనే సహాయ కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తారు. ఆసుపత్రికి వెళ్ళి రోగులకు బలవర్ధక ఆహారం, పండ్లు యిస్తూ ఉంటారు. సభ్యులు అనేకసార్లు రక్తదానం చేశారు. అందరూ విద్యార్థులకు దారి చూపించి సహాయపడతారు.

వానవ్య మహిళ మండలి: వాస్తవికము, నీతిమయ్య, వ్యక్తిత్వము-ఈ మూడింటి యందు విశ్వాసం కలిగిన ఈ మండలి 1965లో ఏర్పడింది. సహనం, భోజనం, కులాంతర, మతాంతర వివాహాలను ప్రోత్సహించి ప్రజలలో మూఢ నమ్మకాలు తొలగించడం ఈ మండలి ఆశయం.

వనిత మాటల కొలువు-23

సరైన సమాధానం :

1 వ	సు	14 డ	2 ఆ	క	15 స	16 ము
ని	3 కు	ల	ట	4 ర	న	
త	5 వె	నై	ము	క		
17 యుం	8 అ	ల				
7 ప్ర	కృ	18 తి	8 ది	19 గు	20 మ	తి
9 తి	క్ర	21 న	10 రు	చి		
22 ని		11 ద	రు	వు	24 నా	
12 శ	ని	13 వా	న	లు		తి

పై సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానాలు పంపినవారు 41 మంది. వారు :

1. జి. సీతామహాలక్ష్మి, హైదరాబాదు-27
2. మద్ది నిర్మల, సారవకోట, (శ్రీ కాకుళం జిల్లా)
3. వల్లూరిపల్లి నీరిమమోహన్, పట్నూరు, (ప. గో. జిల్లా)
4. ఎల్. సూర్యకుమారి, తణుకు
5. ఎన్. సీతారత్నం, బొంబాయి-89
6. కె. నరోజిని, గుంతకల్లు
7. పి. నిర్మల, తిరువతి
8. ఎ. కులసీలక్ష్మి, పార్వతీపురం (శ్రీ కాకుళం జిల్లా)
9. కె. వీణ, మహబూబ్ నగర్-1
10. కె. బి. అనంతలక్ష్మి, సికింద్రాబాదు-3
11. ఎస్. జె. సురాపిడి, మచిలీపట్నం

12. జి. సి. కాంతామణి, బృందావన్ (ఉత్తర ప్రదేశ్)
13. మాదిరాజు విగాల, నిడుబ్రోలు
14. కె. బాల త్రిపురసుందరి, రామలచెరువు (చిత్తూరు)
15. బాలికెట్టి అంబుజ, అనంతపురం
16. పి. చూడామణి, పినపాక (బమ్మం)
17. ఆర్. వేంకటేశ్వరి, కర్నూలు-3
18. కె. గిరిజ, కొత్త చెరువు (అనంతపురం)
19. ఎస్. నరస్యతి, హైదరాబాదు-29
20. ఎస్. రజియాబేగం, బాదర్ పేట, (అనంతపురం)
21. ఎమ్. రేమ, మెదక్
22. ఎమ్. జయలక్ష్మి, గంగిరెడ్డి పల్లి (చిత్తూరు)
23. కె. కస్తూరి, హైదరాబాదు-7
24. పి. విగాల, చత్రపూర్ (ఒరిస్సా)
25. పి. రమాదేవి, చావపడండి (కరీంనగర్)
26. బి. పాతిమా, బాదర్ పేట, (అనంతపురం)
27. ఎమ్. అనూరాధ, విగాలపట్నం-4
28. ఎన్. ప్రమద, కదిరి
29. మానికొండ బాలా త్రిపురసుందరి, గుంటూరు-4
30. బి. లక్ష్మి, దుర్గాపూర్-10 (ప. బెంగాల్)
31. ఎం. బి. బారతి, బి. బి. రామ్ (కర్ణాటక)
32. ఎన్. విజయలక్ష్మి, హైదరాబాదు
33. జి. కనకరాజేశ్వరి, బంపెర్ పూర్
34. ఎన్. లక్ష్మిదేవి, ఆదోని
35. కింతల అనసూయ, బరంపురం-1 (ఒరిస్సా)
36. రంగావయల కారదకృష్ణ, హైదరాబాదు-20
37. యు. ఎం. మంగమ్మ, ఎమ్మిగనూరు (కర్నూలు)
38. పి. ప్రబాతలక్ష్మి, పెద్దకొత్తపల్లి (మహబూబ్ నగర్)
39. బాస్కర అచ్చమాంబ, తిరువతి
40. పురాణవండ కమలాదేవి, నారాయణపేట (కూ. గో.)
41. కదరి విమలకుమారి, హోర్వి (కర్నూలు)

బహుమతి మొత్తం రూ. 150లను ఈ 41 మందికి సమానంగా పంచి అందజేస్తున్నాము.

వయోజన విద్య, క్రాఫ్త తరగతులను, క్యాంటీన్ ను ఈ సమితి నిర్వహిస్తున్నది. గిరిజనులు, హరిజనుల ఆభ్యున్నతి కోసం ఈ సమితి పాలుపంచుతున్నది.

జాతీయ మహిళా మండలి: ఉప్పు పాకెట్లు

తయారుచేసి సభ్యులకు జీవనాదారం కల్పిస్తున్నది. వృద్ధులకు పంచనులను అందజేయడంలో సహాయ పడుతున్నది.

గుజరాతీ భగినీ సమాజ్: గుజరాతీ భాష మాట్లాడే స్త్రీలు 1973లో దీనిని నెలకొల్పారు. 80 మంది సభ్యులు గుజరాతీ స్కూలులో సమా

వేళమై కొత్తరకాల వంటలు నేర్పడం. నృత్య తరగతులు, మొదలగునవి నిర్వహిస్తూ ఉంటారు. ఎగ్జివిషన్లలో వీరు 'ఆనంద బజార్' స్టాల్ను ఏర్పాటుచేసి రకరకాల స్వీట్లు, కారపు సరుకులు విక్రయిస్తారు. రంగోలి, అంత్యాక్షరి పోటీలు నిర్వహిస్తారు.

కమలా నెహ్రూ మహిళా మండలి: శీతం పానీయాలు, పండ్లపొడి, సాంబారుపొడి ఊరగాయలు తయారుచేయడంలో ఈ మండలి సభ్యులు నిపుణులు. అనేకమందికి ఇవి ఉపాది కల్పిస్తున్నవి.

నర్వోదయ మహిళా మండలి: 1965లో 80 మంది సభ్యులతో ఏర్పడిన ఈ మండలి పీచుతో పలు వస్తువులు చేసి ప్రీలకు ఉపాది కల్పిస్తున్నది. ఇంటింటికి వెళ్ళి బియ్యం సేకరించి మండలి సభ్యులు పేదలకు తక్కువ ధరకు విక్రయిస్తారు.

మహిళా సేవా మండలి: ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులో ఒక క్యాంటీన్ను నడుపుతున్నది. మండలి సభ్యులు దీనిని నిర్వహిస్తున్నారు.

పట్టణ మహిళా సమాఖ్య: 1942లో ఇది ఏర్పడింది. ప్రీ జనోద్ధరణకు, స్వాంతంత్ర్య సాధ

నకు మండలి కృషి చేసింది. వయోజనులైన ప్రీలకు ఈ మండలి చదువు నేర్పుతుంది.

సమతా మహిళల సహకార సంస్థ: పేదలైన ప్రీలు ఋణ సహాయం పొందడానికి ఈ సంస్థ తోడ్పడుతున్నది. ఇంత వరకూ 60 మంది ప్రీలకు ఈ సంస్థ సహాయపడింది.

శారదా మహిళా మండలి: రామకృష్ణమిషన్ మహిళా విభాగమైన ఈ మండలి సీతానగరంలో ఒక పాఠశాలను దత్తతకు తీసుకుని పేద పిల్లలకు విద్యా సదుపాయాన్ని కలుగ జేసింది. గ్రామంలో కూరగాయలు పండించి వాటిని విక్రయించి ఆ నిధులతో వెనకబడినవారికి వేవ చేస్తున్నది.

విజయవాడ లేడీస్ రిక్రియేషన్ క్లబ్: 80 మంది సభ్యులుగల ఈ సంస్థ ప్రీలకు కుట్టు పని తరగతులు నిర్వహిస్తున్నది.

కస్తూర్బా మహిళా మండలి: ప్రీలకు నూలు వడకడాన్ని నేర్పుతున్నది.

స్నేహలతా మహిళ సహకార సంస్థ: ఆనాథలైన ప్రీలు ప్రభుత్వ ఋణాలతో స్వయం ఉపా

దిని చూచుకునేందుకు ఈ సంస్థ తోడ్పడుతున్నది.

రామమోహన లైబ్రరీ మహిళా విభాగం: మహిళలు లైబ్రరీ పుస్తకాలు, పత్రికలు చదవడానికి తోడ్పడుతున్నది. ఈ విభాగానికి ప్రత్యేకమైన రీడింగ్ రూమ్ ఉంది. ఇన్‌డోర్ గేమ్స్ ఆడతారు. క్రాఫ్టు పని నేర్చుకుంటారు.

అభ్యుదయ మహిళా మండలి: హరిజన ప్రీలు, వెనుకబడిన తరగతుల ప్రీలు సభ్యులుగా గల ఈ మండలి బ్యాంకు ఋణాలతో కూరగాయల దుకాణాలు, వినిమయ వస్తువుల స్టోర్సు, ప్లాస్టిక్ అర్జికలు - నెలకొల్పింది.

లయనైట్స్ క్లబ్: లయన్స్ చేపట్టే కార్యక్రమాలకు వీరు సహాయం చేస్తున్నారు. జాతీయ పండుగ రోజులలో క్లబ్ సభ్యులు పిల్లలకు మిఠాయి పంచిపెడతారు. క్రీస్మస్ పండుగ రోజున బీదలకు దుస్తులు పంచిపెడతారు.

వివిధ మహిళా మండలాల మధ్య సమన్వయ సహకారాలు సాధించడానికి కృష్ణాజిల్లా మహిళా మండలి పరిషత్ ఏర్పడింది. జిల్లాలో గల మహిళా మండలి ప్రతినిధులు ఇందులో సభ్యులుగా వున్నారు. —మీరా *

ARAVIND LABORATORIES MADRAS-600 033

[కువైట్ అనుభవాలు : 15 వ పేజీ నుంచి]

కోగలిగాను. అక్కడ ప్రతి ఇల్లు, దుకాణం, హోటల్, హాస్పిటల్, పోస్టాఫీస్ అన్ని ఏర్కండిషన్ చేసినవే. అక్కడ ఎంక్రిప్టినిటి ఖర్చు యూనిట్ కి రెండు 'ఏర్స్' — అంటే ఆరు వైసలు. అక్కడ అమలులో వున్న కరెన్సీ 'దినార్'. ఒక 'దినార్' ముప్పై ఒక్క రూపాయలకు సమానం. ఒక 'దినార్' కి వెయ్యి 'ఏర్స్'. ఆరోజు విందులో భారతీయు రెండర్నో కలుసుకోగలిగాను. ఆ విందులో నోరూరించే పదార్థాలెన్నో వడ్డించారు. భోజన పాత్రలు కూడా అందమయినవీ, ఎంతో ఖరీదయినవీ. నిజానికి దౌత్య ఉద్యోగ కాలంలో విందులు ఇవ్వడం, విందుకి వెళ్ళడం మా 'విదుల్లో' ఒకటయిపోయింది.

ఒక వారం గడిచాక, భారత ప్రభుత్వం మా కోసం ఏర్పాటు చేసిన ఇంటికి తరలాము. ఆ ఇల్లు మేము బసచేసిన హోటల్ కి పది కిలోమీటర్ల దూరంలో వుంది. అక్కడ వీధులకి పేర్లు అవీ వుండవు. అన్ని రోడ్లు, ఇళ్ళు ఒకేలాగా కనిపిస్తాయి. ఒకవేళ రోడ్ కి ఏదయినా పేరంటూ వుంటే అది అరబ్బీలోనే వుంటుంది. మనకు దారి చూపించడానికి కువైట్ లో రోడ్డు మీద మనుష్యులు కాని, రిక్సా వాళ్ళు కాని కనిపించరు. పోలీస్ కిక్కిదుకాణం వంటిది వుంటే అక్కడ అదగవచ్చుమకుంటే అవీ వుండవు. కనిపించేవి కార్లు మాత్రమే! ఎక్కడ చూచినా కార్లే. ఒక కుటుంబానికి కనీసం నాలుగు కార్లు వుంటాయి.

మేమున్న ఇంటికి ముందర ఆవరణ అంతా సిమెంట్ చేయబడివుంది. ఇల్లు ఎంతో పెద్దది. మేము ఆ భవంతిలో పై అంతస్తులోని ఫ్లాట్ లో ఉండేవాళ్ళం. ఆ ఇంట్లో డ్రాయింగ్ రూమ్ లో తివాసీలు పరచివున్నాయి.ముప్పై అడుగులపొడవు పదిహేను అడుగుల వెడల్పుగల ఆ డ్రాయింగ్ రూమ్ కి ఆ పర్షియన్ తివాసీలు ఎంతో అందం తెచ్చాయి. ఆ డ్రాయింగ్ రూమ్ లో ఒక పెద్ద సోఫా వుంది. పైనుంచి 'షాండెలియర్స్' వేలాడుతూ వున్నాయి. పదహారుమంది కూర్చోడానికి వీలుగా వున్న డైనింగ్ టేబుల్ మీద ఇటలీ దేశానికి చెందిన ప్రశస్తమైన పాలరాయి అమర్చి వుంది.

అదంతా అందమయిన సినిమా సెటింగ్ లా కనిపించింది. ఇల్లు 'ఏర్కండిషన్' అని వేరే చెప్పక్కరలేదు. ఇంటి యజమాని 'దగ్గర పని

కొత్త వస్తువులు



ఇదొక వాటర్ ఫిల్టర్. దీన్ని అలాగే కొణాయికి తగిలించేస్తే, నీటిని వడగడుతుంది. చిన్న వైజులో సదుపాయంగా వుండేట్టుగా 'విక్టర్' కంపెనీవారు దీన్ని తయారు చేశారు. 'ముఖ్యంగా ఎండాకాలంలో, నీటి ద్వారా జబ్బులు వ్యాపించడానికి అవకాశం వున్న కాలంలో—ఈ 'ఫిల్టర్' ఎంతో ఉపయోగిస్తుంది' అంటారు వారు. దీని వెల రూ. 29. 50. దొరికే చిరునామా: అన్వర్ జమార్, 108 మాంట్ రోడ్డు, మద్రాసు 18.

చేస్తున్న నౌకర్లు (వాళ్ళు భారతీయులు) ఇద్దరు మాకు సహాయం చేయడానికి వచ్చారు. వాళ్ళ అందమైన దుస్తులు చూసి, వాళ్ళు — ఇంటి యజమాని ఫిల్టర్ మోసాని పొరబడ్డాను. వాళ్ళతో మాట్లాడుతూ కువైట్ లో భారతీయులు 40,000 మంది వరకూ వున్నారనీ, రకరకాల పనులు చేస్తూ వారు అక్కడ వుంటున్నారనీ తెలుసుకున్నాను. కేరళ, కర్ణాటక, గోవా, రాజస్థాన్, పంజాబ్ ల నుంచి వచ్చిన భారతీయులు అక్కడ ఎక్కువగా వున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళనాడుల నుంచి వచ్చినవారు తక్కువ. ఆయాలుగానూ, వంట వారిగానూ, ఇళ్ళలో నౌకర్లుగానూ పని చేస్తూ, 10,000 మంది భారతీయులు కువైట్ లో వున్నారు. భారతీయులు నర్సులుగానూ, వ్యాపారసంస్థలలో చిన్న ఉద్యోగులుగానూ, మానేజర్లుగానూ పని చేస్తున్నారు. అక్కడి భారతీయులలో వ్యాపారస్థులుగానూ, డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లుగానూ ఉంటున్న

వారు ఉన్నారు. అయితే అటువంటి వారి సంఖ్య దాగా తక్కువ.

కువైట్ జనాభా పదిలక్షలవరకూ వుంటుంది. వారికి ఆదాయం ప్రధానంగా 'పెట్రోలియం' ద్వారా లభిస్తుంది. మొదటిసారిగా చమురు గనులు వున్నాయని 1930 లో తెలుసుకున్నారు. అంతకుముందు 'ముత్యపు చిప్పలు పట్టడం,' పడవలు నిర్మించడం, భారతదేశంతో 'తేకు కలపవ్యాపారం చేయడం — కువైట్ ప్రజల వ్యాపకాలు. పెట్రోలియం పడడంతో కువైట్ సంపన్న దేశంగా మారిపోయింది. ఈ రోజున పెట్రోలియం ఉత్పత్తి చేస్తున్న ప్రధాన దేశాలలో కువైట్ ఐదవస్థానంలో ఉంది. ప్రతిఏడాదీ చమురు ద్వారా కువైట్ 'ఎనిమిది బిలియన్ డాలర్లు' వరకూ సంపాదించగలుగుతోంది. కువైట్ జనాభాలో పోలిస్తే ఈ ఆదాయం చాలా ఎక్కువ. ఏ రంగం లోనూ వారికి అంతగా అనుభవం లేకపోవడంతో వారి ఆర్థిక వ్యవస్థను మెరుగుపరచుకోడానికి ఇరుగు పొరుగు దేశాల ప్రజలను వారు ఆహ్వానించారు. అలా పాలస్తీనా, ఈజిప్ట్, ఇండియా, పాకిస్తాన్, ఇరాన్, లెబనాన్, ఇరాక్, జోర్డాన్ తదితర దేశాలకు చెందిన ప్రజలు కువైట్ కు వచ్చారు. బ్రిటన్, అమెరికాలకు చెందిన కొంతమంది వ్యక్తులూ అక్కడ కనిపిస్తారు. ఒకప్పుడు విదేశీయులు అన్ని రంగాలలోనూ ఉద్యోగాలు చేస్తూ వుండేవారు. అయితే ఇప్పుడు ప్రధానమయిన ప్రతి ఉద్యోగమూ కువైట్ ప్రజలే నిర్వహిస్తున్నారు.

కువైట్ ఎడారి ప్రాంతం కావడంచేత అక్కడ ఏదీ పండదు. కువైట్ లో చిన్న చిన్న జిల్లాలు ఉన్నాయి. దాని చుట్టూ కొన్ని ద్వీపాలు ఉన్నాయి; వాటిలో జనసంఖ్య అంతగా లేదు. కువైట్ దాగా చిన్న దేశం కావడం వల్లా, దేశం ఎడారి ప్రాంతంలో ఉండడం వల్లా అక్కడ రైతులేవు. ప్రయాణం చేయాలంటే విమానంలో కాసి ఓడల మీద కాని వెళ్ళాలి. కువైట్ లో ఒక్కగా నొక్క అంతర్జాతీయ విమానకేంద్రం మాత్రమే వుంది. చమురుతప్ప కువైట్ లో మరొకటి లభించక పోవడంతో కూరగాయల దగ్గర నుంచి కార్లు, భారీయంత్రసామగ్రివరకూ అన్నిటికీ దిగుమతుల మీదే ఆధారపడుతున్నారు. చమురువల్ల వచ్చే ఆదాయంతో ప్రపంచంలో ఎక్కడ లభించేవస్తువు నయినా వారు కొనగల సమర్థులు.

[నశేషం]



శ్రీ జ్ఞానప్రసూనాంబ

ఒకప్పుడు తైలాసంలో పార్వతీ పరమేశ్వరులు ఏకాంతంగా ఉన్నప్పుడు శివుడు పార్వతికి పంచాక్షరీ మంత్రం మహత్తును పఠించాడట. పార్వతి ఆ మంత్రాన్ని తనకు ఉపదేశించమని అడిగింది. అందుకు శివుడు—మరునాడు ఉదయం ఆమెకు ఆ మంత్రం ఉపదేశిస్తానని చెప్పి అప్పటిదాకా ఆమెను మౌనం వహించమన్నాడు. అయితే పార్వతి సంతోషం పట్టలేక ఒక చెలికత్తెతో ఆ విషయం చెప్పడంతో, ఆ చెలికత్తె ద్వారా ప్రమథగణానికి ఆ విషయం తెలిసిపోయింది. పార్వతి మౌనభంగం గురించి జ్ఞానదృష్టితో గ్రహించిన శివుడు ఆమెను పిలిచి, తన మాట పాటించ నందువల్ల ఆమె తన సుందర దేహాన్ని వదిలి మానవ దేహాన్ని పొంది భూలోకంలో సంచరించగలదని శాపం చెప్పాడు.

పార్వతి శివుణ్ణి తన శాప విమోచనం గురించి చెప్పమని ప్రార్థించింది. శివుడు ఆమెను దక్షిణ తైలాసం అనే ప్రసిద్ధిగల 'శివానందైక నిలయం' అనే కొండ దగ్గరికి పొమ్మన్నాడు. పార్వతి వదిలిన సుందర దేహం అక్కడ అఖండ బిల్వ వృక్షంగా పుట్ట గలదనీ, పార్వతి ఆ కొండకు పశ్చిమంగా ప్రవహించే సువర్ణముఖీ నదిలో స్నానం చేసి, ఆ బిల్వ దళాలతో అక్కడి వాయులింగాన్ని పూజించుటచే చెప్పాడు. అలా పూజిస్తే—పార్వతి అపయవాలు బిల్వ దళాల దూషణతో తనను నిత్యమూ స్పృశిస్తాయనీ, అలా తాను విరహాశ్రయమవుచి, త్వరలోనే ప్రసన్నుడై ఆమెకు శాపవిమోచనం కలిగిస్తానని చెప్పాడు. ఆ తర్వాత పార్వతికి తాను పంచాక్షరీ మంత్రోపదేశం చేస్తానని, ఆప్పుడు జ్ఞానమనే భుజం వికసించి ఆమెకు జ్ఞానాంబు అనీ, జ్ఞానప్రసూనాంబ అనీ రెండు పేర్లు కలుగుతాయని చెప్పాడు. అనేక కష్టాల తర్వాత పార్వతి ఏమేళ్య రుణ్ణి పూజించి, అతని సాయంతో శ్రీ కాళహస్తిలో అక్కడ నూరు దివ్య సంహారాలంటూ తత్వరపూజ చేసి శాపము క్షీ పొందిందని ఒక కథ.

ఒకప్పుడు వచ్చిందని తన సందర్భానికి తగులని పూజామిత్రుడు వచ్చినా, తనకు కూడా తన పూజామిత్రుడు ఒక కొండ ఎక్కి కిక్కిరిస్తా మాకాడు. భూదేవ ఆయనకు శాపమే, శివుణ్ణి ఆరాధింపమని ఆయనకు చెప్పింది. వచ్చిందని శివుడు తన గజారణ్యం అన్నచోట తపసు చెయ్యగా శివుడు దక్షిణామూర్తిగా తన దేహాన్ని ప్రత్యక్షమైనాడు. వచ్చిందని కొరిక మేరకు అక్కడే పార్వతీదేవి పరమేశ్వరుడి విరహాధారం భరింపలేక ప్రమథగణంతో వచ్చి జ్ఞాన

ప్రసూనాంబగా అక్కడ—శ్రీ కాళహస్తిలో—వెలపిందని మహాకవి దూర్జటి వ్రాసిన 'శ్రీకాళహస్తి మహాత్యము'లోని ఒక కథవల్ల తెలుస్తుంది. శ్రీ జ్ఞానప్రసూనాంబ — జ్ఞానదాయనిగా శ్రీకాళహస్తిలో కొలువు తీరి ఉంది. జ్ఞానప్రసూనాంబ తిరుపతి వేంకటేశ్వరస్వామి చెల్లెలని ఒక విశ్వాసం ఉంది.

శ్రీ కాళహస్తిలోని శివలింగం — భారతదేశంలో పంచభూత లింగాలలో ఒకటి. ఈ లింగాన్ని 'వాయులింగం' అంటారు. శివలింగమున్న గర్భగృహంలో గాలి పీచకపోయినా అక్కడ దీపకళిక ఎడతెగక కదలాడడాన్ని అందుకు తార్కాణంగా పేర్కొంటారు.

శ్రీ అంటే సాలెపురుగు. కాళమంటే పాము. హస్తి అంటే ఏనుగు. శ్రీ కాళహస్తిశ్వరుడు ఈ మూడూ కలిసిన ఆకారంలో కనిపిస్తూ ఉంటాడని ఒక విశ్వాసం. శ్రీ కాళహస్తి శివలింగాన్ని అర్చకులు తాకరు. లింగానికి అభిషేకం కూడా చెయ్యరు.

శ్రీ కాళహస్తిశ్వరుణ్ణి మహాభక్తులెందరో పూజించినట్లు ఎన్నో కథలు వ్యాప్తిలో ఉన్నాయి. 'భక్త కన్నప్ప'గా పేరుగడించిన తిన్నడు అనే వేటగాని భక్తిగాథ శ్రీ కాళహస్తికి సరబింబింబిందే. శ్రీ కాళ హస్తిలో కన్నప్ప గుడి కూడా ఉంది.

శ్రీ కాళహస్తిశ్వరస్వామి ఆలయానికి మూడు వైపుల ప్రాకారద్వారాలున్నాయి. తూర్పువైపున ఆలయానికి కొండ ప్రాకారంగా ఉంది. పల్లవప్రభువు తొందమానే చక్రవర్తి నిర్మించిన ఈ ఆలయం జీర్ణమైపోగా తర్వాత చోళరాజులు, నారాయణవనం రాజులు, శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు మొదలైనవారు పునరుద్ధరించారు. ఇప్పటి ఆలయాన్ని నాటుకోటసెట్లు తొమ్మిది లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి మళ్ళీ కట్టించారు.

వీరభద్రుని శ్రీ కాళహస్తిశ్వరస్వామి ఆలయంలో వివిధ దేవతామూర్తులు కొలువుతీరి ఉన్నారు. పాతాళవిష్ణుశ్వరాలయం, వైరపునిగుడి, సత్యజ్ఞానప్రసూనాంబ ఆలయం, చందీకేశ్వరుడిగుడి, వేంకటేశ్వరాలయం మొదలైనవి శ్రీ కాళహస్తిలోని ఆలయాలలో కొన్ని. శ్రీ కాళహస్తి చిత్తూరుజిల్లాలో రేణిగుంట గూడూరు రైలు మార్గంలో ఉంది. తిరుపతికి 38 కిలో మీటర్ల దూరంలో ఉన్న శ్రీ కాళహస్తికి చుట్టుపక్కల ఉన్న ప్రధానమైన ఉళ్ళ నుంచి బస్సులు కూడా వెడుతుంటాయి.

వర్ణచిత్రం: 'అనంద వికటన్' సౌజన్యంతో

పెరుగుతున్న సంవత్సరాలు కాల్షియం-శాండోజ్®

సంవత్సరాలు

ఒకసారి పెరుగుదల ఆగిపోతే ఎంత కాల్షియం అయినా గట్టిపళ్ళు, ఆరోగ్యకరమైన ఎముకలు పెంపొందవు. దోహదించేయ్యదు.

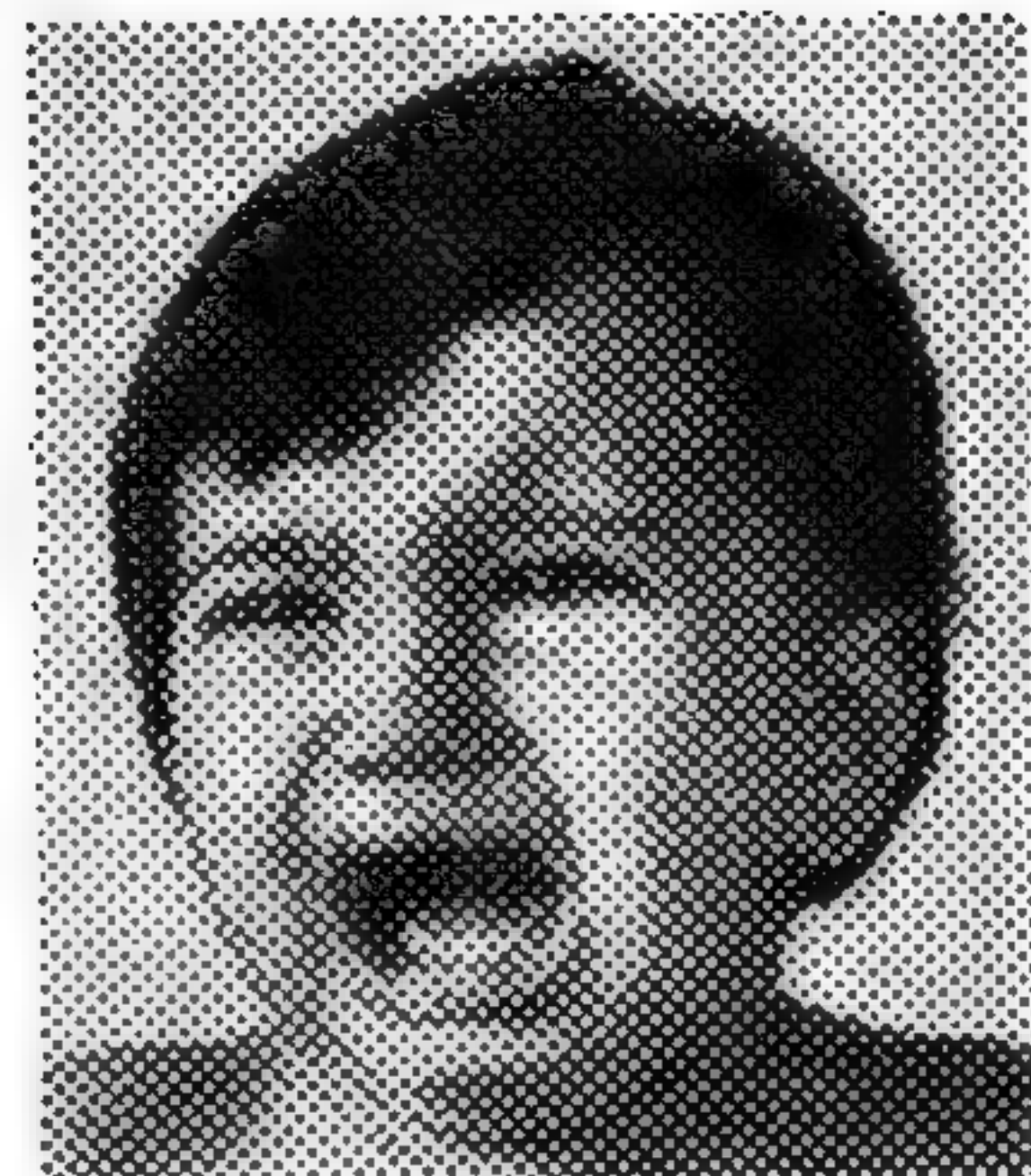
కాల్షియం దిళ్ళలు వరుసతప్పకుండా తీసుకొనే పిల్లలు, వాటిని తీసుకొనని పిల్లలకన్న బాగా త్వరగా పెరుగుతారని ఎక్కువ బరువును గడిస్తారని శాస్త్రీయమైన పరీక్షలు నిరూపించాయి. అవును మరి పెరుగుతున్న సంవత్సరాలు కాల్షియం-శాండోజ్ సంవత్సరాలు!

కాల్షియం-శాండోజ్ దిళ్ళలు, ఆరోగ్యమైన పళ్ళు, పటిష్టమైన ఎముకల పెరుగుదలకు, పెంపుకూ దోహదంచేస్తాయి. విటమిన్ సి, డి, బి12తో బలపరచవలసిన రాన్స్ టెర్రీ రుచిగల కాల్షియం-శాండోజ్ దిళ్ళలు ఎంతో రుచికరమైనవి. పిల్లలు అవంచేమోజాపడతారు!

కాల్షియం-శాండోజ్ -స్విట్టర్ లాండ్ లోని శాండోజ్ వారు రూపొందించినది, ప్రపంచంలోని అత్యుత్తమమైన కాల్షియం.

*కాల్షియం యొక్క అదనపు పోషణ గురించిన పరీక్షలు—

డాక్టర్ డబ్ల్యు. ఆర్. ఆయ్ క్రోయిడ్ మరియు డాక్టర్ బి. జి. క్రిష్ణన్ సమర్పించిన పత్రము.



పసి బిడ్డకు జీర్ణసంబంధమైన బాధలు కలిగినప్పుడు...



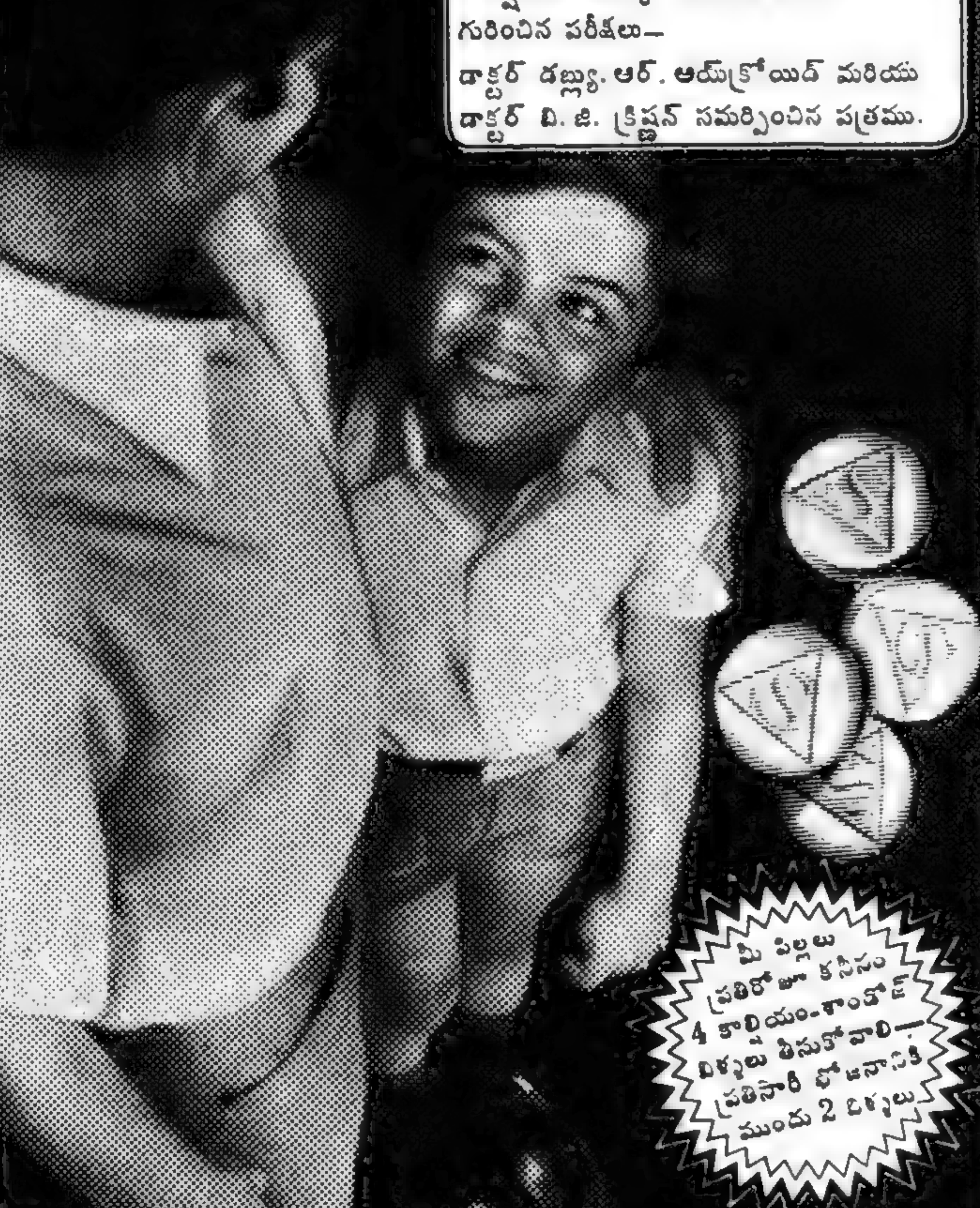
సామ్యంగా పనిచేసే
అమృతాంజన్ గ్రేప్ మిక్స్చర్
బాధను అతి త్వరగా తగ్గిస్తుంది



కడుపునొప్పి, ఆజీర్ణము, వాయువు, పళ్ళు వచ్చేటప్పుడు కలిగేబాధలు మొదలైన వాటిలో దేనితోనైనా సరే, మీ పసిబిడ్డ బాధ పడుతూంటే అమృతాంజన్ గ్రేప్ మిక్స్చర్ తో అతి త్వరగా ఉపశమనం కల్పించండి త్వరగా సులభంగా తిరిగి మీ పసిబిడ్డ ఆనందంగా నవ్వుతుంది.

గృహోపదములు
తయారుచేయుటలో
తరతరాలుగా నమ్మికకు
పాత్రమైన అమృతాంజన్ వారి
తయారీ.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్



మీ పిల్లలు ప్రతిరోజూ కనీసం 4 కాల్షియం-శాండోజ్ దిళ్ళలు తీసుకోవాలి— ప్రతిసారి భోజనానికి ముందు 2 దిళ్ళలు.



కాల్షియం-శాండోజ్
గట్టి పళ్ళు, పటిష్టమైన
ఎముకల కోసం



daCunha/CS/20 K TEL

OBM 3410/3 TG

నిబంధనలు

'వనిత మాటల కొలువు'లో ప్రీతి మాత్రమే పాల్గొనాలి. ఈ సంచికలో ఉన్న కూపను పూర్తి చేసి కవర్లో పెట్టి 'వనిత మాటల కొలువు - 25' చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు - 600 028 చిరునామాకు జూలై నెలలోగా చేరేలా పంపాలి. ఆ కవర్లో మాటల కొలువు కూపను తప్ప మరేదీ ఉండకూడదు. ఒక కవర్లో ఒక్క ఎంట్రీయే ఉండాలి. గళ్ళలో వేసే అక్షరాలు కుట్రంగా, తెలిసేలా ఉండాలి. కొట్టివేతలూ దిద్దుబాట్లూ ఉండకూడదు. దీని సమాధానం, పరితాలూ 1977 నెప్టెంబర్ 1వ తేదీ సంచికలో ప్రచురింపబడతాయి. మా దగ్గర గల సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానం పంపినవారికి రూ. 150 లు బహుమతిగా పంపుతాము. సరైన సమాధానం పంపేవారు ఒకరికంటే ఎక్కువమంది గనుక ఉంటే, బహుమతి మొత్తం సమానంగా పంచబడుతుంది. దీనికి సంబంధించిన ప్రతి విషయంలోనూ 'వనిత' నిర్వాహకవర్గానిదే తుది నిర్ణయం. ఈ విషయంలో ఎటువంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జరపబడవు.

అధారాలు-అర్థం

1. ఈర్ష్య లోకంలోని ఏడాదరి.
2. అననూయ కథలోని ఒక పాత్ర.
3. త్రిమూర్తులలో ఒకరి భార్య పేరు కొంత వున్నది.
4. మహాభారతంలోని ఒక పాత్ర
5. తిరువతి క్షేత్ర కథలో వచ్చే ఒక పాత్ర పేరు తిరగబడింది
6. విల్లు
7. సౌందర్యవతి
8. మధ్యాక్షరం 'ది' అయితే కల్గవుతుంది.
9. 'ఎర్పాటు' కాస్త తారుమారు.
10. చదువు
11. వయసులో వన్న ప్రీతి
12. చెలి

అధారాలు-నిలువు

1. 'వరుషము' కాని ప్రీతి పేరు
2. రిద్రతి
3. మొదటి అక్షరంలో ఇకారముంచి, మాటను తిరగవేస్తే-వెళ్ళికాని ప్రీతి అని స్ఫురిస్తుంది.
4. తిరుగుబాటు చేసిన ముక్కంటి భార్య
5. కారవాగ్రలుని నకిమిది (తారుమారైంది).
6. ప్రబంధ కన్య
7. ఉత్తమ పదము పొందిన నన్యాని.
8. పక్షిరాజమాత
9. గో-మాత
10. ఆధరణ విశేషము.

వనిత మాటల క్రాలువు- 25

రూ 150 లు బహుమతి

1	13		14		2	15	
3	మా		4				
5		16			6	ను	
		7	17				
	8				18		
19		9				20	ము
10					11		
త్రి			12				

పేరు

చిరునామా

.....

.....

తీరను ఇంటర్వ్యూ మొదలెట్టాడు.

“పాతివ్రత్యం మీద మీ అభిప్రాయం ఏమిటని అడిగాడు.”

“అదాన్ని బానిసగానే వుండడానికి - నినిమాల్లో నాలుగు డబ్బులు చేసుకోడానికి వాదేపదం” అన్నాను. ఇంకేవేవో నాలుగయిదు ప్రశ్నలడిగాడు. అన్నిటికీ నాకిష్టమొచ్చినట్లు సమాధానం చెప్పాను. తరువాత నన్ను కూడా ఏమైనా అడగమన్నాడు.

దొరికిన అవకాశం ఎందుకు వదలాలని ‘వరకట్నం’ మీద మీ అభిప్రాయం ఏమిటని అడిగాను.

“మరో వీరేశలింగంలాంటివాడు పుట్టి రూపు మాపార్చిన జబ్బు” అన్నాడు.

“పెళ్ళిచూపుల గురించి అభిప్రాయం చెప్ప మన్నాను. అది ఇద్దరకూ చాలా అవసరమయిన అవకాశం అన్నాడతను. కాని పెళ్ళిచూపు లంటే ఇప్పుడు జరుగుతున్నట్లు అమ్మాయిని ఓ మూల కూర్చోబెట్టి పెళ్ళి కొడుకూ, అతని స్నేహితులూ, అతని బంధువులూ-తల్లిదండ్రులూ-అక్క చెల్లెళ్ళూ-జూరో బంధువుని చూసినట్లు చూసి పాదమనీ-వాగమనీ-నడవమనీ తలెత్తమనీ-ఎక్స్‌పోజేక్షన్లు చేయించి విచ్చి వేషాలేయటం కాదన్నాడు. పెళ్ళి చూపులంటే కేవలం అబ్బాయి-అమ్మాయి ఏకాంతంగా కూర్చుని మాట్లాడుకొని ఒకరి గురించి ఒకరు సమగ్రంగా తెలుసుకోవటంగా ఉండాలి!....

చివరకు నేను అతనికి నచ్చానుట! అదీ అతనిసారాశం....”

“కంగ్రాచ్యులేషన్స్: ఆమెరికా మొగుడిని సంపాదించేవాణ్ణి మాట....” నవ్వుతూ అంది స్వరూప.

“అన్నాడు ఏదాని నేను కొన్ని షరతులు పెట్టాను: అవేమిటంటే నేను ఉద్యోగం మానను: వివాహమయినా మా వాళ్ళను పోషించే అధికారం నాకుందాలి: వాళ్ళక్కావలసినంత డబ్బు నేను నా డీతంలో ఇచ్చుకోవచ్చు: అసలు నా డీతం మీద అతని తెలాంటి అధికారం కూడదు”

వీటన్నికీ నవ్వుతూ ఒప్పుకొన్నాడతను.

ఇంకేముంది: ఈ నెలాఖరుకే వివాహం నిశ్చయమైపోయింది. త్వరలోనే నాకు అటువేపు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించాలని నాక్కాబోయే మామగారు అప్పుడే ప్రయత్నాలు మొదలు పెట్టారు. ఆయనకు మన డిపార్ట్‌మెంటులో చాలా మంది తెలిసిన అవీసర్లున్నారట! కనుక తేలిగ్గానే జరిగిపోతుందని అన్నారు....”

ఈ మాట వినడంతో స్వరూపముఖం వెలవెల బోయింది.

“అంటే సువిస్కండి నుంచి వెళ్ళిపోతావా?” అంది భయంగా.

“వెత్తేమాత్రమేం? సువ్వు ఇదేగదిలో హాయిగా ఉండవచ్చు ఇబ్బందేముందీ?” అంది సరోజ.

“ఏమీ లేదనుకో: కానీ-నీతో కలిసి ఉండటం వేరు; ఒంటరిగా ఉండటం వేరు: ఒంటరిగా ఉండటంలో చాలా ఇబ్బందులున్నాయ్!”

సరోజ మాట్లాడలేదు. స్వరూప చెప్పింది నిజమేననిపించి దామెకి. కాని తను నిస్సహాయురాలు: స్వరూప కోసమని ఈ ఊళ్ళోనే ఉండిపోలేదు కదా: ఎప్పటికయినా భర్తకి వీలయినంత దగ్గరగా ఉండక తప్పదు.



శాంతి కిరణాలు

13

శీలంశెట్టి
రమాదేవి

రోజులు గడుస్తున్నకొద్దీ స్వరూప బాగా విరుత్సాహ పడిపోయింది. సరోజ బదిలీ అయి వెళ్ళిపోతే తనొక్కరే ఎలా ఉండాలో అర్థం కాలేదు. ఒక వేళ ఈ ఉద్యోగం నుంచి తనను తొలగించేస్తే—మరో ఉద్యోగం సంపాదించుకొనేంత తెలివి కూడా తనకు లేదు. సరోజ ఉన్నదారి వేరు. ఆమె కిచ్చాళ్ళో చాలామంది బంధువులున్నారు. ఎవరో ఒకరి ద్వారా తనకు ఏదో ఒక ఉద్యోగం ఇప్పించగలదు.

అయినా ఇది సరోజ భవిష్యత్తుకి సంబంధించిన విషయం; చూస్తూ ఊరుకోదం కంటే తనింతేమీ చేయలేదు. తన రాతలో ఎలా జరగాలనుంటే అలా జరుగుతుంది.

మర్నాడు అఫీస్ కేసరికి సృజన్ బాబు నీట్లో కూర్చుని కనిపించాడు.

“ఏమయిపోయారని రోజులూ?” అడిగిందామె.

అతను బలవంతంగా నవ్వాడు “పని మీద వైజాగ్ వెళ్ళాను!”

“అలా ఉన్నారేమిటి? వంట్లో బావుండ లేదా?”

“కొంచెం నలతగా ఉందంతే!”

“మరికొన్ని రోజులు తెలపు పెట్టి విక్రాంతి తీసుకోవలసింది....”

“ఊహ! ఇది మానసిక రుగ్మత స్వరూపగారూ! అంత తేలికగా తొంగదు!”

స్వరూప విచిత్రంగా చూసిందతనివంక. సృజన్ బాబుకి కూడా సమస్యలుంటాయా? అతను అవివాహితుడనీ—ఏబాదరబందీ లేనివాడనీ, అంచేత ఎలాంటి బాదలూ ఉండవనీ అనుకొంది తను! అతనివంక మరోసారి చూసిందామె. కొద్దిగా పెరిగిన గడ్డం—రోతుకిపోయిన కళ్ళూ ఏదో బాదపడుతున్నట్లు తెలిసిపోతోంది స్పష్టంగా! అతనిని చూస్తే ఒక్కసారిగా జారీ, అభిమానం ముంచుకొచ్చినయ్యామెకి! ఒకరకింగా చూస్తే అతను తనకి మిగిలిన ఒకే ఒక్క మంచి స్నేహితుడు! సరోజ బదిలీ అయి వెళ్ళిపోతే తనకిక అతను తప్పితే మరెవరున్నారు!

అతని మనసులోని విషయమేదో తనతో చెప్తే బాగుండుననుకొందామె. ఇంతకీ అతను తనని అంత మంచి స్నేహితురాలిగా భావిస్తున్నాడో లేదో!

ఆమెవంకే చూస్తూ అరోచనలో పడిపోయిన సృజన్ బాబు మధ్య మధ్యలో స్వరూప కూడా తనవంకే చూడటం గమనించి మరింత వ్యాకుల పడిపోయాడు!

ఇంతటి అమాయకురార్ని అందగతైసి వదిలేయడానికి సురేంద్ర ఎంత దురదృష్టవంతుడయి ఉండాలి?

అతని గురించి తను తప్పుగా అంచనా వేశాడు.

చదువుకు తగ్గ సంస్కారం—ఆధునిక భావాలాగల వ్యక్తి అని భ్రమించాడు.



'శ్రీ' అంటే మగాడికి బానిస-అనే మనస్తత్వం అతనిలో పేరుకు పోయిందని తెలుసుకోలేకపోయాడు. ఇంకా భారతం, రామాయణ కాలం నుంచీ అతను బయటపడలేకపోతున్నాడు! ఒకసారి శీలం పోగొట్టుకొన్నంత మాత్రాన ఆ 'శ్రీ' జీవితం సమాప్తమయిపోవాలిందేనా? అదే నిబంధన పురుషులకూ ఉంటే నూటికి తొంభయ్యేమంది పురుషులు తమ జీవితాలు ముగించాల్సిందే! స్వరూపని అంతగా నిందించిన సురేంద్ర సంగతులెన్నో తనకు తెలుసు; అవన్నీ అతను చెప్పినవే! నీత అనే అమ్మాయికి ప్రేమ లేఖలు రాయడం, ఇద్దరూ సినిమాలకి వెళ్ళడం, రహస్యంగా కలుసుకోవడం అతను అలాంటివెన్నయినా చేయవచ్చు! కాని తనక్కాటోయే భార్య మాత్రం పరమ పతివ్రత అయిందాలి! మరో పురుషుడిని కన్నెత్తి చూడ కూడదు! అంతకుముందు చూసి ఉండకూడదు! ఆమెకెవరూ ప్రేమ లేఖలు రాసి ఉండకూడదు! ఆమె మరొకరికి రాయకూడదు!

ఇలాంటి వెన్నసుకొన్నా ఫరవాలేదు! అతని మనస్తత్వం అతనిది! అతని అభిప్రాయాలలాంటివి! అందుకు తనేమీ బాధపడవలసిన పనిలేదు. కాని "స్వరూపను నువ్వే చేసుకోకూడదూ? ఆమెదేమీ తప్పులేదని వాదిస్తున్నావుగా!" అంటూ-వచ్చేటప్పుడు మరోసారి హేళనగా అనడమే తన గుండెల్లో కలుక్కుమందోంది ఉండుంది. ఒకవేళ స్వరూపకు అతనితో వివాహం కాకుండా ఉన్నట్లయితే తప్పక తనామెను వివాహం చేసుకొని తనలాంటివాడో తెలియజేసేవాడు. కానీ ఇప్పుడలాంటి ఆలోచనలు రావడమే తప్పు.

"అయిదు దాటి పావుగంటయిపోయింది! రాత్రంతా ఇక్కడే ఆలోచిస్తూ కూర్చుంటారా, ఏమిటి?" నవ్వుతూ అంది స్వరూప తను వెళ్ళడానికి ఉద్యుక్తురాలవుతూ.

సిగ్గుపడి నవ్వేశాడు సృజన్ బాబు. త్వర త్వరగా లేచి ఫైల్స్ న్ని మూసి అల్మారాలోకి సర్ది అక్కడి నుంచి ఇంటివేపు నడువసాగేడు.

"ఊరు నుంచి వచ్చిన దగ్గర్నుంచీ చూస్తున్నాను! అలా ఉంటున్నా వేమిటి?" అడిగింది శాంతి ఇంటిదగ్గర.

"వంట్లో బావుండలేదు...." అబద్ధమాడేశాడు సృజన్ బాబు.

"వంట్లో బావుండకపోతే డాక్టర్ దగ్గరకి వెళ్ళాలి! అంతేగాని అలా పడుకొని సీరింగ్ వంటకే చూస్తూ ఉండిపోతారా - గంటలు గంటలు?" నవ్వుతూ అందామె.

"వినోద్ రావటం లేదే?" అడిగాడు సృజన్ బాబు సంభాషణ మళ్ళించడానికి.

"ఏదో ఇంటర్వ్యూ వచ్చిందట - వాళ్ళింటి దగ్గరే కదలకుండా కూర్చుని జనరల్ నాలెడ్జ్ పుస్తకాలు చదువుతున్నారు!...."

"వాళ్ళమ్మా వాళ్ళేమంటున్నారు? నీతో సరిగ్గా మాట్లాడుతున్నారా?"

శాంతి బాధగా అతనివంకచూసి "ఊహ! ఇంకా లేదు!" అంది తలవంచుకొని.

వినోద్ అలా శాంతిని చేసుకోవడం-అతని కుటుంబంలో ఎవరికీ నచ్చ లేదు. ఆ వివాహాన్ని ఆ ఇంట్లో హర్షించింది కేవలం సరస్వతి ఒక్కరే! చదువయేవరకూ ఆమెను తన ఇంట్లోనే ఉంచుకుంటానన్న సృజన్ బాబు సలహా వెంటనే అంగీకరించాడు వినోద్. తల్లిదండ్రులు మారడానికి కొంత కాలం పడుతుందనీ - అంతవరకూ శాంతిని ఆ వాతావరణానికి దూరంగా

ఉంచడమే మంచిదనీ అనిపించిందతనికి.

శాంతి వెళ్ళిపోయింది.

మరో రెండు మూడు రోజుల తర్వాతగాని మామూలు మనిషి కారేకపోయాడు సృజన్ బాబు.

22

సృజన్ బాబు వెళ్ళిపోయిన తర్వాత సురేంద్ర విచ్చివాడిలా తయారయ్యాడు. సృజన్ బాబులాంటి స్నేహితుడిని దూరం చేసుకోవల్సి వచ్చినందుకు బాధగా వుంది. ఓ ప్రక్క-స్వరూప-మరో ప్రక్క మాధురి-ఇటు సృజన్ బాబు-అందరూ కలిసి తనను చిత్రవద చేస్తున్నట్లు అనిపించసాగింది. రెండు రోజులపాటు ఆపీసుకు వెళ్ళకుండా ఇంట్లోనే గడిపాడు. కాని ఇంట్లో విచ్చి విచ్చి ఆలోచనలన్నీ కందిరీగల్లా చుట్టుముట్టటంతో మర్నాడు ఆపీస్ కెళ్ళాడు.

మాధురి అతనిని చూసి కూడా చూడనట్లు వూరుకొంది. ఆమెను చూస్తూంటే మనసంతా విందేసినట్లువుతోందతనికి. అంత దగ్గరగా - తన భార్యలా మసలిన వ్యక్తి-ఇంత హఠాత్తుగా తనకేమీ సంబంధం లేనట్లు, తనెవరో తెలీనట్లు ప్రవర్తిస్తోంటే భరించకక్కం కావటం లేదు. అసలామె మనస్తత్వం ఏమిటో అర్థం కావటం లేదు. తనున్నప్పుడు ఆమె కోసం ఇంటికొచ్చిన ఆ కుర్రాడికి-ఆమెకి సంబంధమేమిటో అడిగినంత మాత్రాన ఆమె అలా ఎందుకు రెచ్చిపోయింది? ఒక వేళ నిజంగా వాళ్ళిద్దరకూ అక్రమ సంబంధం ఉంటే, మధ్యలో తన నెందుకు దగ్గర చేసుకుంది? వివాహం చేసుకుందామని ఎందుకు తొందర పెట్టింది? సాయంత్రం వరకూ ఆమెను గురించిన ఆలోచనలతోనే గడిచిపోయింది. తామిద్దరూ ఒకరితో ఒకరు మాట్లాడుకోకుండా కూర్చోవడం-ఆపీసులో అందరికీ వింతగా ఉంది. కాని ఎవ్వరూ ప్రేకనడానికి సాహసించలేకపోయారు.

సాయంత్రం ఆపీసయ్యాక ఎక్కడి కెళ్ళాలో తెలీక వీధులన్నీ ఠిరిగాడు సురేంద్ర.

కాళ్ళు విపరీతంగా నొప్పులు పెట్టేయసాగాయ్. అయినా ఎక్కడా అగలేదు. కనీసం నుంచోడానికి కూడా ప్రయత్నించలేదు. దానికితోడు విపరీతమయిన ఆకలి. రాత్రి పడవుతోందగా మాధురి ఇల్లు చేరుకొని తలుపు తట్టాడతను.

"ఎందుకొచ్చారు?" అంది మాధురి తలుపు తీసి అతన్ని చూసి.

అతను జవాబు చెప్పకుండా ఆమెను తోసుకొని లోపలకు నడిచి మంచం మీద కూర్చుండిపోయాడు.

మాధురి నిస్సహాయంగా అతని వంక చూస్తూండిపోయింది.

"ఇలారా మాధురీ! ఇటు కూర్చో!" దీనంగా ఆమె వంక చూస్తూ అన్నాడతను.

మాధురి అక్కడి నుంచి కదలలేదు.

"ఏమిటో చెప్పండి!" అంది అనుమానంగా చూస్తూ.

సురేంద్ర తనే లేచి తలుపు మూసివేసి మాధురి చేయిపట్టుకొని బలవంతగా మంచం మీద కూర్చోబెట్టాడు.

"ఏమిటి దౌర్జన్యం?" రోషంగా అంది మాధురి.

“ నీతో మాట్లాడాలి మాధురీ : మన మధ్య ఏర్పడ్డ బంధాన్ని తొందరపడి తెంచుకోవడం నాకిష్టం లేదు....”

మాధురీ అతని వంక ఓసారి చూసి చూపులు మరల్చుకొంది.

“ ఆ రోజు జరిగినదానికి నేను శమార్పణ చెప్పుకొంటున్నాను : ఇంక నీకు కోపం పోయినట్లెలా ?”

మాధురీ చేతులు తన చేతుల్లోకి తీసుకొంటూ దీనంగా అడిగాడతను.

మాధురీకి దుఃఖం ఆగలేదు. చేతులు మొఢాని కద్దం పెట్టుకొని మౌనంగా రోదించసాగింది. అమెను దగ్గరకు లాక్కొని గుండెలకు హత్తుకొన్నాడతను.

“ ఏదవకు మాధురీ : నాకు బాధగా వుంది....” కంటి వెంబడి జారిపోతున్న నీటిని తుడుస్తూ అన్నాడు.

“ మీరే నన్ను శమించాలి : తప్పంతా నాదే....” దుఃఖంలో నుంచి తేరుకొంటూ అందామె.

“ కాని....నన్ను అర్థం చేసుకోండి : నాక్కావలసిందంతే : మిమ్మల్ని వివాహం చేసుకోమని నేనిప్పుడు అడగటం లేదు!”

సురేంద్ర అమెను వదలివేసి దూరంగా జరిగాడు.

అమె మాట్లాడసాగింది.

“ నేను కాలేజీలో చేరిన కొత్తలో మా ఫాదర్ చనిపోయారు.

అంత వరకూ గుట్టుగా సాగుతున్న మా సంసారం వీధిన పడింది. ఉద్యోగం కోసం నేను పదనిపాట్లు లేవు. ఆ బాధ భరించలేక ఓ ఉద్యోగం సంపాదించడం కోసం నా కీలాన్ని పోగొట్టుకొన్నాను. ఆ రోజు నుంచీ చేసిన తప్పు కప్పిపుచ్చుకోడానికి వివాహం చేసుకోవాలన్న కోర్కె మొదలైంది నాలో. నన్ను చూసి నవ్విన ప్రతి మొగడూ, నాతో అభిమానంగా, అప్యాయంగా మాట్లాడిన ప్రతి మొగడూ నన్ను వివాహం చేసుకొంటారని భ్రమించాను. కాని తీరా వివాహం విషయం వచ్చేసరికి అందరూ జారిపోయేవాళ్ళు. దాంతో వివాహం చేసుకోవాలనీ - అందరిలాగా బిడ్డలను కని సంసారం చేయాలనీ-విపరీతమైన పట్టుదల ప్రవేశించింది నాలో. అందరూ ఒంటరిగా ఉన్న నన్ను చూసి, నా జీవితంలో ఏర్పడ్డ మచ్చ గురించి చెప్పుకొని నవ్వుకొంటున్నారన్న అనుమానం నాలో ప్రవేశించింది. కాని ఎవ్వరూ నన్ను వివాహం చేసుకోడానికి ముందుకి రాకపోవడంతో నా ఆశ నిరాశే అయింది. అనుకోకుండా నాకు ఈ ఉద్యోగం దొరికింది. వెంటనే ఆ ఊరు వదలేసి ఇక్కడకు చేరుకున్నాను. ఇక్కడ నేను అద్దెకు తీసుకొన్న ఇంటిపక్క గదిలో ఉండే ఆ స్టూడెంట్ లో పరిచయమయింది. అతను చదువు పూర్తయ్యాక నన్ను వివాహం చేసుకొంటానన్నాడు. ఇద్దరం సినిమాలకూ పార్కులకూ తిరగసాగాము. మా విషయం చూసి అతని బంధువులెవరో అతని ఇంటికి ఉత్తరం రాశారు. అతని తల్లిదండ్రులు మా ఇద్దరికీ వివాహం జరక్కుండా చేయాలని పెద్ద పన్నాగం పన్నారు. టెలిగ్రామిచ్చి అతనిని తమ ఊరు పిలిపించుకొన్నారు. అక్కడ బలవంతంగా వాళ్ళ బంధువులమ్మాయితో వివాహం చేసేశారు. దాంతో నేను కట్టుకున్న ఊహ సాధారణమై మళ్ళీ కూలిపోయినయ్యే. సరిగ్గా ఆ సమయంలోనే మన మధ్య పరిచయం మరో రూపం దాల్చసాగింది. మీరు మీ భార్యను వదిలేశారని నాకు చెప్పారు. దాంతో మళ్ళీ నాలో ఆశలు చిగురించటం మొదలయింది.

మీరు నన్ను వివాహం చేసుకొంటారన్న నమ్మకం కుదిరింది....” చెప్పటం అని అతని కళ్ళల్లోకి చూసింది మాధురీ.

“ ఇప్పుడు నాకేమీ ఆశలేదు. నా జాతకంలో నాకు వివాహం రాసి పెట్టలేదనీ, కేవలం ఒక వ్యభిచారిణిగానే జీవితం గడపాలని భగవంతుడు నా నుదుటిమీద రాశాడనీ తెలిసిపోయింది. అందుచేత నాకిప్పుడు ఎవరిమీదా ఎలాంటి కోపమూ లేదు....”

సురేంద్ర మనసంతా అదోలా అయిపోయింది అమె మాటలు వింటూంటే : అతనికేమి చేయడానికి తోచటంలేదు.

“ నన్ను శమించమని మరోసారి అడుగుతున్నాను మాధురీ. ముందు వెనుకలు తెలుసుకోకుండా నీమీద చేయి చేసుకొన్నాను....”

అమె ఏమీ మాట్లాడలేదు.

సురేంద్ర లేచి తలుపు తీసుకొని బయటకు నడిచాడు. రోడ్లన్నీ నిర్మానుష్యంగా కనిపించినయ్యతనికి : తన ఇంటివేపు నడక ప్రారంభించాడు.

తల్లి తనకోసం ఎదురు చూస్తూ కూర్చుని ఉంది. తన గదిలోకి నడిచి

కొబ్బరికాయలు నిలవ ఉంచితే కుళ్ళిపోతాయి. అలా నిలవ ఉంచకుండా కొబ్బరికాయలను ఎక్కువ రోజులు ఉంచుకోవడానికి ఒక మార్గం ఉంది. ఉదయం కొబ్బరి చిప్పలను బాగా తురిమి, ఆ కోరును ఒక తట్టలో ఉంచి ఒక రోజంతా ఎండబెట్టాలి. అలా బాగా ఎండిన కొబ్బరి కోరును ఒక సీసాలో వేసి, గట్టిగా మూత పెట్టి ఉంచి కావలసినప్పుడల్లా తీసి వాడుకుని మళ్ళీ మూత పెట్టేస్తూ ఉండాలి. ఇలా ఎండబెట్టిన ఆ కొబ్బరి కోరు వెల రోజులు నిలవ ఉంటుంది.



బట్టలు మార్చుకోకుండానే మంచం మీదకు వరిగిపోయాడు.

“ భోజనం చేయవూ ?” తల్లి గడపదగ్గరే నిలబడి అడిగింది.

“ ఊహ....! ”

“ మాధురీ ఇంటి దగ్గర చేశావా ?”

త్రుళ్ళిపడ్డాడతను. జవాబు చెప్పటానికి తడబడిపోయాడు.

“ లేదమ్మా : ఎక్కడా చేయలేదు....”

“ మరెందుకు తినవు ?”

“

“ పోనీ ఆ మాధురీ మీద అంతగా మనసుంటే ఆ అమ్మాయినే పెళ్ళి చేసుకోరాదా ?”

సురేంద్రకి దుఃఖం పొంగుకొచ్చింది.

“ లేదమ్మా : నాకు వివాహం చేసుకొని ప్రకాంతంగా జీవితం గడిపే రాత భగవంతుడు వ్రాయలేదు. ”

అమెకేమీ అర్థం కాలేదు. ఆవేదనతో కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటూ

అక్కడినుంచి నడిచింది.

“పోనీ నువ్వయినా భోజనం చేయమ్మా! మళ్ళీ నీ ఆరోగ్యం పాడవుతుంది.” వెనుకేవస్తూ అన్నది రమణి.

“కళ్ళెదురుగా వాడలా బాధపడుతోంటే — నాకేం ఆకలిగా ఉంటుందే?” కూతురిని దగ్గరకు తీసుకొని మళ్ళీ కళ్ళవెంబడి నీళ్ళు పెట్టుకొందామె.

కంటి మీద ఎవ్వరికీ కునుకు లేకుండానే ఆరాత్రి గడిచిపోయింది.

23

సరోజకి ట్రాన్స్ఫర్ ఆర్డర్స్ వచ్చినయ్. పాలకొల్లులోని ఆఫీస్ కి బదిలీ చేశారు. ఆవార్త వినిగానే స్వరూప ముఖం పారిపోయింది. అయినా తన ఆందోళనేమీ బయటకు కనబడనీకుండా మసలుకోసాగింది.

“మీ సరోజకి ట్రాన్స్ఫర్ అయిపోయిందిటగా?” అడిగాడు సృజన్ బాబు ఆరోజు ఉదయం.

“అవునండీ!....”

“మరి ఇకనుంచి మీకు కంపెనీ ఉండదనుకొంటాను....”

“అదే దిగులుగా ఉంది నాకు....” ఆప్రయత్నంగా అన్నదామె.

“కొద్దిరోజులు బాధగానే ఉంటుందీరెండి!” సానుభూతితో అన్నాడతను.

ఆరోజు ఆతనితో మనసు విప్పి తన కథంతా చెప్పిన తరువాత ఆతను తనకు మరింత చేరువయినట్లు అనిపించసాగిందామెకి. ఆతనితో తరచుగా మాట్లాడుతూంటే తనకు ఎంతో మనశ్శాంతిగా ఉంటుంది.

“అమె వెళ్ళినా అదే గదిలో ఉంటారా? లేక మరో చోటికి మారతారా?” అడిగాడతను.

“అక్కడే ఉందామనుకొంటున్నాను....”

“అవునండీ! ఒంటరిగా ఉంటారు కాబట్టి అదే సురక్షితంగా ఉంటుంది....”

వారంరోజుల తర్వాత సరోజ వెళ్ళిపోయింది.

బస్స్టాండ్ లో ఆమెను బస్సెక్కించి గదికి తిరిగిస్తోంటే ఏవో విలువయిన వస్తువు పోగొట్టుకొన్నట్లు అనిపించింది స్వరూపకు. ఆ గదిలో నవ్వుకొంటూ, పాడుకొంటూ ఇద్దరూ ఎన్నో రోజులు గడిపారు. ఇప్పుడు ప్రతిక్షణం ఆమె గుర్తుకొస్తూంటే తను ఒక్కరే ఎలా ఉండగలదో అర్థం కావటంలేదు.

సరోజ తనను జాగ్రత్తగా చూసుకోమని ఆమె బంధువులయిన ఆ ఇంటి వారికి చెప్పి వెళ్ళింది. నిజానికి తమకెలాంటి సంబంధమూ లేని ఓ అమ్మాయి, ఒంటరిగా ఆ గదిలో ఉండటం వారికేమంత ఇష్టం ఉన్నట్లు కనిపించలేదు.

ఆ రాత్రంతా నిద్రపట్టలేదామెకి. తన జీవితం కళ్ళముందు నిలబడి అసహాయం చేస్తున్నట్లు అనిపించసాగింది. తన స్నేహితురాండ్రందరికీ వివాహాలయిపోయినయ్! తనొక్కరే మిగిలిపోయింది. తనకి వివాహం అవసరం లేదు. కాని ఒంటరితనం కూడా తను భరించలేదు. ఒంటరి తనమంటే విపరీతమయిన భయం కలుగుతోంది. అది మనిషిని మనిషిగా

ఉండనీయదు. ఏవేవో ఆలోచనలు — గతాన్ని ముందుకు లాక్కొస్తుంది! ప్రస్తుతాన్ని మరచిపోయేట్లు చేస్తుంది. భవిష్యత్తుని అందకారం చేసేస్తుంది.

అందుచేత తనపక్కన ఎప్పుడూ ఎవరో ఒకరు ఉండాలి! అనుక్షణం వారితో మాట్లాడుతూ, మాటలు వింటూ — నవ్వుతూ — నవ్విస్తూ — కాలం గడపగలదు. ఒంటరిగా ఉంటే ప్రతిక్షణం ఒక యుగమయిపోతుంది.

తెల్లారుతోందగా నిద్రపట్టిందామెకి.

తిరిగి మెలకువ వచ్చేసరికి టైము తొమ్మిదయిపోయింది. లేచి కూర్చోడానికి ప్రయత్నించింది గాని — ఒళ్ళంతా నొప్పులు—జ్వరం వచ్చినట్లు ఉండడంతో అలాగే పడుకుందిపోయింది.

ఆ రోజు ఆఫీసుకి వెంపుపెట్టక తప్పలేదు.

పక్క గదిలో ఉన్నతనికి వెంపు చీటి వ్రాసి ఆఫీసుకి పంపిందామె. సాయంత్రం వరకూ అలాగే పడుకుంది పోయింది. నిద్ర పడుతోంది కాని అంతలోనే మెలకువ వచ్చేస్తోంది. ప్రక్రింటావిడ ప్లాస్కు నిండుగా కాఫీ పోసి ఇచ్చింది. ఆ రోజుకి అదే ఆధారమయిపోయింది.

సాయంత్రానికి జ్వరం బాగా తీవ్రమయిపోయింది. దానికి తోడు తల నొప్పి.

“పోనీ డాక్టరు దగ్గర వెళ్ళకపోయారా?” అడిగింది ప్రక్రింటామె.

“లేపటికి తగ్గకపోతే వెళ్తానురెండి!” అంది స్వరూప.

సాయంత్రం ఆరవుతోందగా గది తలుపులు తోసుకొని రోపరి కొద్దాడు సృజన్ బాబు. అతనిని చూస్తూనే లేచి కూర్చోడానికి ప్రయత్నించిందామె.

“లేవకండి!....” వారిస్తూ అన్నాడతను.

బూట్లు విప్పి గడప దగ్గరే ఉంచి ఆమె దగ్గరగా కూర్చున్నాడతను.

“మీరు ఆఫీసుకి రాకపోయేసరికి, నాకప్పుడే అనుమానం వచ్చింది— ఒకవేళ వండ్లో బావుండలేదేమోనని. ఈరోజు మీ పక్క గదిలో ఆయన రివ్ లెటర్ తేనే తెచ్చారు....”

ఆమె చేయి పట్టుకొని చూసి “అరే! ఔంపరేవర్ చాలా ఉండే!” అన్నాడతను ఆందోళనగా.

“లేపటికల్లా— అదే తగ్గిపోతుంది రెండి!” వీరసంగా నవ్వుతూ అందామె.

“భలేవారే మీరు! లేపటికి తగ్గిపోతుందని ఎదుర్కూస్తూ కూర్చుంటారా ఏమిటి! నేనిప్పుడే వెళ్ళి డాక్టర్ ని తీసుకొస్తానుండండి....”

“వద్దండీ! మీరు మరి ఖంగారు పడుతున్నారు!”

“చూడండి! నేనెలాంటి విషయాన్నయినా నిర్లక్ష్యం చేయగలను! కానీ ఆనారోగ్యాన్ని కాదు!” లేచి బూట్లు తొడుక్కొని బయటకు నడుస్తూ అన్నాడతను.

సృజన్ బాబు రావడం ఆమెకెంతో ఉపశమనం కలిగించింది. తన కోసం ఎంత శ్రమ తీసుకొంటున్నాడతను!

నవ్వు వచ్చిందామెకి! శ్రమ తీసుకోడానికి— అసక్తి చూపడానికి ఇంతెవరున్నారు తనకు? అతనొక్కడే!

[నశేషం]



కావాలి అనుకుంటే కావలసినంత వినోదం!

రేడియో సిలోన్

రేడియో కార్యక్రమాల్లో ఇంటిల్లిపాదికీ
ఆనందం కలిగించాలంటే - 'రేడియో
సిలోన్' కు మించినది లేదు! ఇంగ్లీషు,
హిందీ, తెలుగు, తమిళం, కన్నడ,
మలయాళ భాషల కార్యక్రమాల్లో
స్పష్టత, స్వచ్ఛత కావాలంటే
'రేడియో సిలోన్' వినవలసిందే!
రేడియోలో అన్ని స్టేషన్లూ త్రిప్పి
చూడండి - ఏ స్టేషన్ విస్పష్టంగా
విన వస్తుందో అది, కచ్చితంగా
'రేడియో సిలోన్'.

విదేశాలలో వ్యాపారాభివృద్ధి కోరుకునే ప్రకటన
దారులు ఈ విలాసాన్ని సంప్రదించండి.

రేడియో అడ్వర్టైసింగ్ సర్వీసెస్
ఎనిర్ కోర్ట్
లాండ్స్ డౌన్ రోడ్
బొంబాయి 400039
ఫోన్ : 213048/7
గ్రామ్యు : RADONDA
80, ఏప్రిల్ బ్రస్ట్ క్రాస్ స్క్వేర్
మండవల్లి పాకం
మదరాసు 800028
ఫోన్ : 73738
గ్రామ్యు : RADONDA

ఇంగ్లీషు-ప్రతిదినం
0600 to 1000 hrs

15525 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)
1800 to 2300 hrs
15425 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

హిందీ-సోమవారం నుండి శనివారం వరకు
0600 to 1000 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
1200 to 1400 hrs 7190 KHZ (41 మీ)
1900 to 2300 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

హిందీ-ఆదివారాలు మాత్రం

0600 to 1400 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
1900 to 2300 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తమిళం-ప్రతిదినం

1630 to 1900 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

మలయాళం-ప్రతిదినం

1530 to 1630 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తెలుగు-ప్రతిదినం

1430 to 1530 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

కన్నడం-ప్రతిదినం

1400 to 1430 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

వివాహాలు మరియు
అన్ని శుభకార్యాలకు

మైలాపూర్

వాణినిక్క

పట్టు చీరలు ధరించి

ఆనందించండి!

కాంచీపురం, ఆరణి, ధర్మావరం

పట్టు చీరలు ఉత్పత్తి

ధరలకే లభిస్తాయి



వాణి సిల్క్స్

(ఏర్కండిషన్ షోరూమ్)

132, రాయపేట హైరోడ్

'జమ్మి బిల్డింగ్ దగ్గర'

మైలాపూరు, మద్రాసు-600 004

ఫోన్ : 76359

మా ఆదాయ

పొదుపు

పథకంలో చేరి

లాభం పొందండి.

